

SEVNICA – Danes bo izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti Sevnica razpravljala o poročilu za financiranje vzgoje in izobraževanja v tem letu ter o štipendiranju rednih in izrednih študentov za prosvetne delavce.

METLIKA – Včeraj so prvič razpravljali na sestanku predsednikov sindikalnih organizacij družbenih dejavnosti o uresničevanju samoupravnih sporazumov.

VINICA – Včeraj so na Vinici vodstva vseh krajevnih organizacij razpravljala o delovnih načrtih, zlasti o tistih, ki so v planu dalj časa, a ni prišlo do njih uresničitve.

KOSTANJEVICA – V soboto bo tu srečanje članov novomeškega in posavskega društva kmetijskih inženirjev in tehnikov. Na sporedu je referat dr. Franca Sunčiča, ogled polnilnice cvička in prigrizek.

MOKRONOG – V soboto bo v Mokronogu akademija v počastitev slovenskega kulturnega praznika 8. februarja. Razen domačih kulturnih skupin bo nastopila tudi godba na pihala iz Trebnjega.

V nedeljo se je končalo obdobje slabega vremena s padavinami. V začetku tedna je prevladovalo suho vreme. Temperature so bile normalne za ta letni čas. Proti koncu tedna pričakujemo ponovno padavine. Temperature se ne bodo spremenile.

PRELOMNICA ZA 17 CIGANČKOV

Prvič čez šolski prag

Oddelek za otroke ciganskih družin so odprli 1. februarja v bršlinski šoli

DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA

Osem dečkov in devet deklic, navajenih zmrzovanja v preluknjanih gumijastih škornjih, lakote in tavanja po Zabjeku, Gumberku in Pogancih v torek kar ni moglo verjeti, da so postali učenci bršlinske šole.

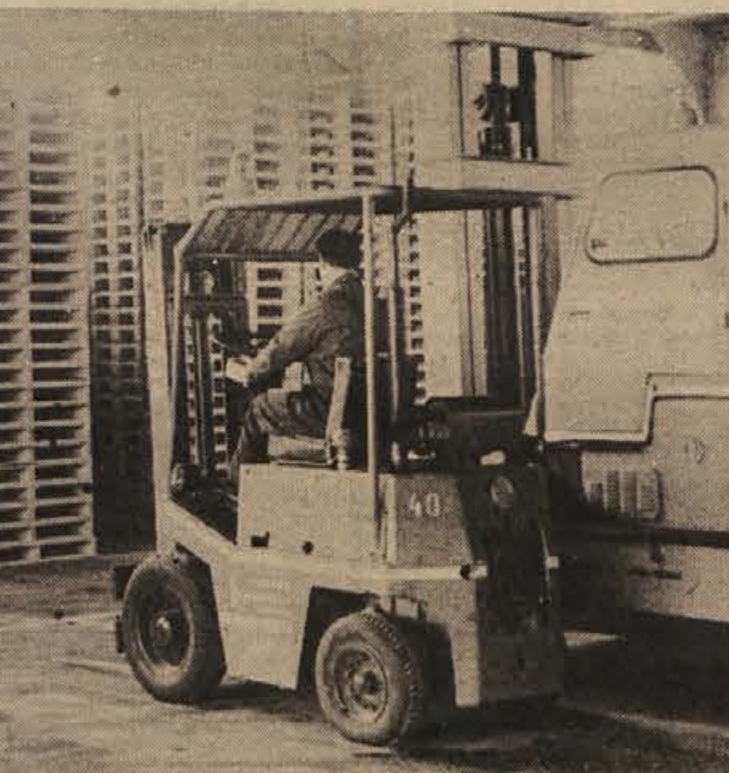
Najprej so se pod toplo prho okopali, potem so se oblekli: dečki v trenirke, deklice v krila. Obuli so škornje, pod pazduho stisnili par copat in se zbrali v jedilnici. Lonček kakava in kos namazanega kruha so popravili mimogrede. Do kosila je bilo dovolj.

In „učna“ ura se je začela: prve prijazne besede, prvi napotki, kakšni morajo biti vsak dan.

Vsi ti otroci so v posebnem oddelku. Izmenoma jih bosta učili učiteljica Anica Kafol in Milka Lah. Vsak dan bodo imeli tri ure pouka: slovenščino, matematiko, spoznavanje narave, likovni pouk.

XI. ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE

Danes so se začele XI. zimske olimpijske igre v japonskem mestu Sapporo, ki bodo trajale do 13. februarja. Na igrah sodeluje tudi jugoslovansko zastopstvo, ki ga sestavljajo hokejisti, kombinatorec, alpski smučar in skakalci. Našim tekmovalcem želimo, da bi se dobro odrezali v deželi vzhajajočega sonca.

Prvo blago v bršlinsko skladišče je prispelo. (Foto: I. Zoran)

„IZLET V NARAVO“ – Planinsko društvo Lisca je priredilo za mlade člane štiridnevni smučarski tečaj, katerega se je udeležilo 35 članov. Na sliki: tečajnice na prijetnem izletu po zasneženih strminah. (Foto: F. Pavkovič – Sevnica, nagrada 100 dinarjev).

OD TORKA, 1. FEBRUARJA, V NOVEM MESTU:

Odprto javno (carinsko) skladišče

Na 3000 m² bodo hranili embalirano trgovsko blago, ki ga bo Dolenjska ali izvozila ali sprejela iz uvoza

Izdelke, ki jih IMV, Krka, Beti, Labod, Novoles, Novoteks in druga dolenjska, spodnjeposavska in belokranjska podjetja izvažajo, bodo poslej carinili v prostornem skladišču v Bršlinu, ki so ga zgradila in predvčerajšnjim poskusno odprla ljubljanska Javna skladišča.

Bršlinsko skladišče je poleg mariborskega druga taka izpostava znane ljubljanskega podjetja za skladiščenje blaga in opravljanje prevozov. Površina 3000 kv. metrov torej ne bo samo za skladiščenje izvoznega in uvoznega blaga, ampak tudi za hrambo kakršnega koli trgovskega blaga, spravljene v embalažo. Sprejemali ne bodo edino razsutega tovora, smrdljivega in hitro pokvarljivega blaga.

Skladiščno službo bodo v Bršlinu opravljali podobno mehanizirani kot v Ljubljani ali Mariboru: z avto-dvigali, viličarji in drugimi stroji, medtem ko bodo najrazličnejše pretovorne selitve opravljale posebne izurjene skupine delavcev.

Skladišče kajpak še ni povsem urejeno, zlasti se ne okolica. Spomladi bodo zgradili še prizidke, v katerem bodo poleg skladiščne uprave še pisarne carine in špediterjev.

Terjev. V načrtu je, da bodo do pol leta vse postorili in skladišče odprli s slovesnostmi. Sedanja dela so veljala okoli 10 milijonov, potrebno pa bo vložiti še najmanj 2 milijona dinarjev.

MED PRVIMI, ČE NE PRVI V SRS

Prispevek svojih žuljev

Krmeljski kovinarji so od plač zbrali prvi znesek za graditev nove industrijske dvorane

Za delnice ali proti njim, taki besedni dvojni so vrstili med našimi teoretiki, ki se jim pač – ne mudi. Ne priganja jih zima tako kot krmeljske kovinarje, ki bi radi imeli streho nad glavo – s pomočjo svojih zaslužkov. Lani so na referendumu odločili, da bodo za začetek prispevali vsak po en enomesečni zaslužek, tako da bi plačevali deset mesecev po deset odstotkov.

Čas se je zdaj iztekel in krmeljska Metalna ima zbranih prvih 700.000 novih dinarjev, ki bodo „kvas“ za novo industrijsko dvorano, vredno 8 milijonov dinarjev.

Direktor Vlado Senčar pravi takole: „Pojdite si ogledat, v kakšnih težavnih razmerah delajo naši delavci. Približno polovico od 370 zaposlenih mora delati na prostem, ker v hali ni prostora. Stiska se je povečala zlasti zdaj, ko serijsko izdelujemo velike ladijske pokrove, ki zavzamejo mnogo prostora.“

Delo na prostem ima tudi nevičernost za sam delovni proces. Kovinske dele moramo poprej segreti, da jih sploh lahko varimo ali barvamo. Vse pa pove že podatek, da je naš obrat lani zapustilo 40 kvalificiranih delavcev in vsi so navedli, da odhajajo zaradi težavnih delovnih razmer.

Prispevek delavcev je začetek. Krmeljska Metalna ima na ta znesek že obljubljeno precej denarja, tako da se bodo lahko lotili prve etape graditve, ki bo stala kakih 4 milijone. „Do zime bo pod streho“, zatrjuje tov. Senčar in to bo največja pridobitev za letošnjo desetletnico krmeljske Metalne.

M. L.

V BREŽICAH IN SEVNICI ZA BLAŽJO ODMERO

Davki še kamen spotike?

Zataknilo se je pri stopnjah za obrtnike

Neenotna obdavčitev v Posavju že nekaj let povzroča negotovnosti. Besedam, da morajo sosednje občine uskladiti davčno politiko, je te dni vendarle sledilo srečanje načelnikov davčnih uprav na seji sveta posavskih občin.

V kmetijstvu ne bo sprememb, razlike so že izravnane. Čiste kmete bodo v Posavju oprostile davka na nove nasade. Za vinograde jim bodo podaljšali oprostitve od 4 na pet let, za breskve pa od 3 na 5 let.

Olajšave za preusmerjanje kmetij so izenačene za vso Dolenjsko. Občina Krško ima še dodatno razbre-

menitev tistih kmetov, ki pogodbeno oddajajo večje količine mesa. Olajšave za hribovite predele so enotne po vsej Dolenjski.

Pri obdavčitvi obrtnikov pa se mnenja v Posavju razhajajo. Gre za tiste, ki so obdavčeni po prometu. Brežičani in Sevnčani so za to, da stopnje za obdavčitev čistega dohodka ne bi bile preostre. Z blažjo lestvico bi jih po mnenju njenih zagovornikov spodbudili, da ne bi skrižali prometa. Po tej lestvici bi se obdavčitev gibala med 8 in 32 odstotki, kompromisni predlog, ki so ga za Dolenjsko izoblikovali na posvetu v Novem mestu, pa predvideva obremenitev od 10 do 35 odst.

Plaketa županu

Na svečani seji AMD Kočevje ob 25-letnici obstoja, ki je bila 28. januarja, je bilo podeljenih več priznanj zaslužnim posameznikom in organizacijam. Podeljene so bile 4 diplome AMZ Jugoslavije, 5 diplom in medalj AMZ Slovenije in 15 diplom AMD Kočevje. Razen tega so podelili tudi plaketo društva (v vseh 25 letih obstoja društva je bilo podeljenih le 6 takih plaket) predsedniku občinske skupščine Kočevje Miru Heglerju, in sicer za njegovo izredno prizadevanje za izboljšanje cest v občini in za posodobitev ceste proti Delnicam oziroma Reki. Več o 25-letnem delu društva in svečanosti bomo še poročali.

Predstavniki Brežic in Sevnice zagovarjajo nižjo obdavčitev, ker so prepričani, da je cilj vseh občin realnejša osnova. Le tako si bo obrtnik upal zapisati, koliko je zaslužil, v nasprotnem primeru pa se bo bal poštene besede. Občine s tako politiko lahko samo pridobijo.

Po uskladitvi predlogov z republiko bodo v Posavju ponovno poskušali doseči enotnost, od sedaj pa sosedje, žal, niso mogli prepričati drug drugega.

J. TEPPEY

TELEGRAMI

KATMANDU – V starosti 51 let je umrl nepaljski kralj Mahendra. Zadel ga je srčna kap, na prestolu pa ga bo nasledil njegov 26-letni sin princ Birendra Bir Bikram Sah Deva. Predsednik Tito je poslal sožalno brzojavko.

KOELN – Zahodnonemška družba Klockner-Humboldt-Deutz je sklenila, da za štiri odstotke zviša ceno svojim vozilom magirus-deutz.

Danes: načrt za leto 1971

Predsednik izvršnega odbora novomeške kulturne skupnosti Boris Savnik je sklical za danes popoldne drugo sejo skupščine kulturne skupnosti. Z zamudo bodo sprejemali denarni načrt za leto 1971 (o denarju, ki je že porabljen), razpravljali o stanju na kulturnem področju lani in osnutkih načrtov za letošnje. Beseda bo tudi o delu izvršnega odbora, ki je skupščini predložil izčrpano poročilo.

Kulturne ustanove so dobile lani znatno več denarja kot leta 1970: Studijska knjižnica – 128 odst. več, Dolenjski muzej – 88, Zavod za kulturno dejavnost – 166, ZKPO – 465 in Zavod za spomeniško varstvo – 140 odstotkov več.

BREZ STREHE: dele za kovinske konstrukcije morajo najprej segreti in sušiti, preden jih lahko varijo ali barvajo. (Foto: Legan)

Dva mrtva, velika škoda pri Kutinu

voznika AVTA Kočevje mrtva, škode blizu 800.000 din

Janez Oberstar iz Grčaric pri Ribnici, star 45 let, in Jože Mikola iz Dragomlje vasi pri Suhorju, star 23 let, oba zaposlena pri AVTU v Kočevju, sta izgubila življenje v prometni nesreči pri Kutinu na Hrvaškem.

Tovornjak AVTA je v ponedeljek, 31. januarja zjutraj ob 5. uri čelno trčil z nasproti vozečim to-

vornjakom znamke fiat, ki mu je razneslo prednjo levo gumo. Pri trčenju sta bila voznik in spremljevalec v fiatu zelo poškodovana in prepeljana v bolnišnico v Sisak, oba v tovrnjaku AVTA pa sta poškodbam podlegla.

Pri nesreči je nastala tudi zelo velika materialna škoda, ki po nepopolni oceni znaša 750.000 do

800.000 din, se pravi okoli 80 milijonov S-din. Kočevski tovornjak je bil namreč naložen s steklom, ki se je pri nesreči zdrobil.

1. februarja smo od AVTA Kočevje zvedeli, da bodo še tisti dan organizirali prevoz obeh pokojnikov na njuna domova, pokopali pa naj bi ju naslednjega dne.

J. PRIMC

Če trdimo, da smo prav v zadnjem času pričeli izredno pomembnih, tako rekoč prelomnih dogodkov, ki se kakor mejniki postavljajo v celotno dejavnost našega notranje političnega življenja, v tem zagotovo ne pretiravamo. In eden takšnih mejnikov, pomembnih ne samo zaradi svojega že vnaprej poudarjenega obsega, marveč tudi zaradi resnične teže dognanih ugotovitev ter ocen za nazaj in naprej, kar se tiče vsega našega družbenega razvoja, je pravkar končana konferenca — 2. konferenca ZKJ.

V treh dneh, kolikor je trajalo tokratno zasedanje delegatov jugoslovanskih komunistov, se je na govorniškem odru zvrstilo rekordno število razpravljavcev, ki so vsi — hkrati s predsednikom Titom na čelu, ki je spregovoril ob začetku ter na koncu zasedanja 2. konference — brez kakršnih nepotrebnih olepšav opozarjali na trenutno najpomembnejša vprašanja naše družbe.

Govorili so iz srca, dostikrat tudi z resnično zaskrbljenostjo, hkrati pa z vso revolucionarno ostrino; tudi tokrat so se delavci samoupravljalci izkazali kot temeljiti poznavalci naših problemov in dokazali, da je prav delavski razred tisti, ki je bil in mora biti v prvih vrstah avantgardne Zveze komunistov ob urejanju vseh naših najbolj perečih vprašanj.

Nekatere temeljne ugotovitve na tokratni 2. konferenci ZKJ, ki se je je spričo njene veljave prijel kar vzdevek „mali kongres jugoslovanskih komunistov“, so pravzaprav precejšnja samokritika — ki pa je kljub temu dobila javno obeležje (ter je nemara prav zaradi tega toliko bolj življenjska); iz teh ugotovitev namreč jasno izhaja, da smo pri uresničevanju dosedaj sprejetih sklepov v marsičem ostali na pol poti ali pa še nižje — kar je povsem brez olepšav povedal tudi predsednik Tito, ko je govoril o neizpolnjenih sklepih prejšnjega 9. kongresa ZKJ — pa je bržčas še toliko bolj v živo zadela ocena, da marsikaterih sedanjih težav, ki nas tarejo bodisi v političnem ali pa v gospodarskem življenju, pri nas zagotovo ne bi bilo, ko bi dosedanje sklepe dogovorno uresničevali.

Sedanja konferenca jugoslovanskih komunistov se je končala, če lahko rečemo, izjemno plodno. Ne samo, da je na njej dobila potrditev naša trdno za-

črtana politika razvoja in odnosov (začrtana, denimo, v nedavnih ustavnih spremembah in pa, v določenih podrobnostih, kritično osvetljena na prelomni 21. seji predsedstva ZKJ), marveč je izrazil vse naše politike za prihodnje obdobje, vsaj do prihodnjega 10. kongresa ZKJ, dobil strnjeno obeležje v sprejetem akcijskem programu in tokratni konferenci Zveze komunistov Jugoslavije.

V tem akcijskem programu, ki določa osnovne smeri delovanja in prednostne naloge ZKJ za prihodnje obdobje, je že na začetku rečeno, da mora ZKJ začeti okrepljen in odločnejši boj za razvoj samoupravno-socialističnih odnosov v naši družbi, odnosov, v katerih mora imeti delavski razred odločilno družbeno vlogo. To je bistvo boja za nadaljevanje socialistične revolucije v sodobni fazi našega družbenega razvoja.

Ob tem je še rečeno, da se mora ZKJ brez omahovanja postaviti po robu vsem tistim gibanjem in silam v družbi, ki zavirajo uresničevanje opisane vloge delavskega razreda.

Spor med socialističnim samoupravljanjem in etatizmom se danes zaostrojuje predvsem na področju razpolaganja s sredstvi, rezultati in viškom dela, na področju družbene reprodukcije sploh. Prav to pa so področja, kjer delavski razred pri nas že dolgo terja in želi imeti ne samo vlogo proizvajalca, temveč vlogo aktivnega samoupravljalca z vsemi možnostmi za soodločanje.

Posebno oster poudarek je dobil v akcijskem programu za prihodnje delovanje ZKJ tudi boj proti vsem idejno sovražnim silam, nasprotnikom našega sistema in družbene ureditve sploh, katerih delovanje je posebno v zadnjem času postalo pri nas še posebno očitno.

Povečana agresivnost proti-

Monaska princesa in princ Rainer sta v svoji rezidenci v Monte Carlu sprejela zmagovalce rallyja Monte Carlo. Zmagala sta italijanska dirkača Manuri in Manucci — prva Italijana, ki sta v 61. letih, odkar tekmujejo za ta pokal, osvojila prvo mesto. Vsekakor pa je med gledalci veliko več pozornosti vzbujala še vedno lepa in šarmantna nekdanja filmska igralka Grace Kelly. (Telefoto: UPI)

samoupravnih in protisocialističnih sil je bila pri nas možna predvsem zato, ker je ZK podcenjevala delovanje razrednega sovražnika, ker se ni pravočasno in dovolj odločno spoprijela z nasprotniki našega socializma in ker je bilo tudi v lastnih vrstah ZK precej oportunitizma — kar še posebej velja za znana kritična vprašanja v zvezi z ekstremnimi nacionalističnimi izpadi.

Akcijski program, ki ga je sedaj sprejela 2. konferenca ZKJ, vsebuje določno začrtane naloge — katerih nosilci bodo morali biti predvsem komunisti, čeravno to ne pomeni, naj bi drugi ob tem lahko stali ob strani; začrtane naloge v akcijskem programu zajemajo vsa področja našega družbenega razvoja, vsaj najbolj pereča področja, to pa je predvsem naloga v zvezi s krepitvijo delavskega razreda v samoupravnih odnosih, pa naloge naše gospodarske stabilizacije in slednjič (kar zadeva dejavnost jugoslovanskih komunistov) naloga v zvezi z razvojem in intenzivnejšo dejavnostjo ZKJ za prihodnje.

M. SPAZZAPAN

tedenski zunanjepolitični pregled

To nedeljo je padlo na ulicah severnoirskega mesta Londonderryja trinajst ljudi — pobile so jih krogle britanskih padalcev, ki naj bi v deželi vzdrževali red in mir. Težko bi bilo opisati vse ogorčenje, prepadenost, strah in neizmerno željo po masčevanju med Irco. Čustva se mešajo kot v ognjeniku in tesnobne ure minevajo v napetem pričakovanju: kaj bo sedaj? Tajna irska revolucionarna armada je namreč obljubila krvavo masčevanje in v te besede ne smemo niti najmanj dvomiti, to pa pomeni, da bo zeleni otek znova in znova pretresalo nasilje in pestil teror. Ob robu nedeljskih dogodkov, ki so v javnosti dobili ime „pokol desetletja“, „drugi Sharpeville“ in podobno, je treba povedati, da Britanci (oziroma, da bomo točneje: komandant britanskih sil na Severnem Irskem) zanikajo svojo krivdo. General Ford, ki poveljuje britanskim četam na Irskem, trdi, da so njegovi vojniki streljali samo na „identificirane cilje“, ali bolj preprosto povedano: streljali so samo tja, od koder so streljali nanje. Če je to res in koliko je res, bomo še videli — oblasti so obljubile preiskavo o krvoprelitju. Preiskava bo sicer morda lahko bolj ali manj natančno odgovorila na vprašanje kdo in zakaj je pobijal civiliste, stvari pa ne bo mogla ne popraviti in ne odpraviti. Posledice se že kažejo. Bernadette Devlin, irska poslanka v britanskem parlamentu, je med zasedanjem skočila na notranjega ministra Maudlinga; pred rezidenco britanskega premiera v Londonu se vrstijo demonstracije; v Belfastu in drugih irskih mestih eksplodirajo bombe; Irce zahtevajo umik britanskih čet iz katoliških četrti mest; tajna revolucionarna armada obljublja, da bo usmrtila premiera Edwarda Heatha... in seznam dogodkov smo tu podali v zelo skrajšani obliki! Severna Irka vre, pa tudi britanska javnost je razburjena. Vsi se sprašujejo: kdaj in kako se bo vrnil mir? Mir je verjetno daleč, prav tako pa tudi vzroki vsega, kar se dandanašnji dogaja na Irskem. Začelo se je namreč kmalu po začetku tega tisočletja, ko so se na tedaj pretežno katoliško Irsko (Irci so nasledniki nekdanjih Keltoev) začeli doseljevati protestanti iz Anglije. Angleški kralj Henry II. je namreč od papeža sredi dvajsetega stoletja „dobil“ Irsko in ker jo je pač želel tudi obdržati, je začel pošiljati tja svoje rojake — koloniste. Ti so prinesli s seboj premoženje, denar in tudi nekoliko razvitejšo kulturo ter gospodarstvo in s tem v nekaj naslednjih stoletjih povsem podjarmili prvotne prebivalce — katoličane. Tako se je žalostna zgodba tudi začela: katoličani so se skozi dolga stoletja upirali priselencem in zahtevali zase samostojnost — toda brez uspeha. Priseleni pro-

testanti so sčasoma še bolj utrdili svoje položaje, postajali so vse bogatejši in vplivnejši. Neke pretežno verska nasprotja so tako prerasla v ekonomska in politična. To, kar se dogaja danes na Irskem, se ne dogaja zato (ali predvsem zato), ker bi

Irška drama

bili eni katoličani in drugi protestanti, temveč zato, ker so eni bogati drugi pa revni in pri izrabljajo svoje bogastvo (kar je seveda tudi treba vzeti vsaj malo relativno: namreč niso vsi protestanti bogati in vsi katoličani revni) za to, da uveljavljajo svojo politiko, moč in stališča. Medtem ko se je republika Irska uspela osvoboditi izpod britanskega objema in zaživeti kot samostojna država se to severnemu delu otoka ni posrečilo. Ta je še vedno sestavni del Združenega kraljestva, ki razen Irke obsega še Škotsko, Anglijo in Wales. (Mimogrede: te tri dežele, torej brez Severne Irke, tvorijo Veliko Britanijo). Irce imajo sicer svoj parlament in svojo vladno, toda ta je pretežno v rokah protestantov, kar pomeni, da imajo katolički bolj malo besed pri upravljanju s svojo deželo. Tako je torej ozadje, kje pa je rešitev za prihodnost? Bilo bi seveda najbolje, če bi lahko Severna Irka postala samostojna ali pa se priključila republikani na jugu — vsaj videti je tako. Toda pri tem ne smemo pozabiti, da je protestantska večina na Severnem Irskem še vedno zelo tesno vezana na matično deželo — se pravi na London. Protestanti zato niso pripravljeni na odcepitev in ker so pač v večini, tega tudi ne bi bilo moč izvesti na zakonit, legalen in demokratičen način. Britanske čete, ki so na Irskem, so prišle tja prav zato, da zavarujejo interese protestantov — čeprav so jih uradno poslali pod oznako „čuvarjev miru“, ki naj preprečijo spopade med enimi in drugimi. Tajna irska revolucionarna armada je naslednica dolge vrste ilegalnih odporniških organizacij, ki so vse imele enak cilj: iztrgati deželo izpod protestantskega (se pravi britanskega) okrilja. Njihovo edino orozje je nasilje, teror. V svetu, ki je poln terorja in nasilja, je malo simpatij za sredstva take vrste. Toda oni kljub temu vztrajajo, prepričani, da je to edino, kar jim ostane. Težko je biti razsodnik v tem zapletenem položaju in čeprav se je razmeroma lahko opredelili proti divljanju in sili, je težko reči, kaj katoliškim Ircem sicer ostane kot sredstvo, ki naj jim pripomore do njihovega cilja.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Daleč najpomembnejši dogodek v minulem tednu je bila na področju notranje politične dejavnosti kajpak 2. konferenca ZKJ, ki pomeni — po obsegu obravnavanih vprašanj ter določno začrtanih stališč v zvezi s tem — pač izjemno plodno zasedanje jugoslovanskih komunistov. V treh dneh, kolikor je trajalo tokratno zasedanje konference ZKJ (in na tem zasedanju je sodelovalo več kot 360 delegatov poleg mnogih povabljenih gostov) so se na programu zvrstila vsa najbolj pereča vprašanja, ki trenutno zavirajo naš hitrejši družbeni razvoj. Temeljno gradivo za to konferenco, ki je bilo že prej javno objavljeno, se je nanašalo na razvoj in aktualne naloge ZKJ in še posebej na naše DRUŽBENO GOSPODARSKO RAZMERE. Ob koncu konference so sprejeli obsežen akcijski program (ki mu na tej strani izven okvira pričujočega pregleda posvečamo še poseben sestavek).

Posebno obeležje je tudi tokrat dal zasedanju jugoslovanskih komunistov predsednik Tito, ki se je na govorniškem odru pojavil kar dvakrat. V svoji oceni današnjega stanja pri nas — in ta ocena je bila upravičeno tudi zelo kritična — je med drugim poudaril, da sovražniki našega samoupravnega socializma dvigajo glave zaradi premajhne budnosti Zveze komunistov (kar bomo morali odločno popraviti), vendar da ne more biti NITI GOVORA O KAKŠNI KRIZI našega sistema, naše države in naše samoupravne socialistične družbe, pa čeprav si tega nekateri naši sovražniki tako želijo. Izrazil je prepričanje, da mnogih slabosti pri nas ne bi bilo treba, da smo jih dopustili edino zaradi malomarnosti in premajhne odgovornosti — pa tudi doseženi uspehi bi bili lahko mnogo večji (denimo na gospodarskem področju), ko bi se že doslej zares držali vsega tistega, za kar smo se že ZDAVNJAJ DOGOVORILI, vendar ne izpolnili. Še posebej je omenil zaostritev odgovornosti, ki bo posledel med pomembnimi nalogami jugoslovanskih komunistov v izpolnjevanju sprejetega akcijskega programa — zaostritev DOLOČNE ODGOVORNOSTI, kar bo veljalo tako za vsakega člana kot še posebej za vodilne organe.

V razpravi so delegati na 2. konferenci skoraj dosledno izražali (in osvetljevali s podrobnejšimi primeri) zahtevo delavskega razreda pri nas, da dobi — v skladu s vsemi določili naše ureditve delavcev samoupravljalcev — vsa tista pravica in možnost, ki mu v pogledu ODLOČITEV O DOHODKU in drugih pomembnih družbenih vprašanj tudi pripada. Posebno vprašanje, izraženo na tokratni konferenci jugoslovanskih komunistov, je bilo tudi vprašanje KADROVSKE STRUKTURE v ZKJ; naša partija ne vključuje več toliko delavcev, kot bi jih kot vo-

Pred določenimi nalogami

dilna sila delavskega razreda morala, je bilo rečeno — in to je menil tudi predsednik Tito. Nujno je, da se usmerimo v takšno kadrovsko politiko, ki bo ZKJ s člani iz delavskih vrst zagotovila njeno nadaljnjo REVOLUCIONARNO VLOGO pri utrjevanju samoupravnega socialističnega sistema.

V začetku prejšnjega tedna (minuli ponedeljek) sta se na skupni seji sestala predsedstvo in izvršni odbor republiške konference SZDL, ki sta med drugim določila kandidate za novega člana predsedstva republiške skupščine ter za predsednika republiškega izvršnega sveta — kar smo omenili že zadnjič. Ta torej so na ZASEDANJU DELEGATOV slovenskih občin v republiški skupščini že tudi izvolili tistega novega člana skupščinskega predsedstva, ki ga volijo iz občinskih vrst: to je (v skladu s predlogom) Zdravko Krivina, sedanjí predsednik občinske skupščine Škofja Loka.

Na zvezni ravni že ves zadnji čas potekajo podrobne razprave o začrtanih temeljih naše družbeno-ekonomske politike v letošnjem letu, o ciljih, izraženih v OSNUTKU RESOLUCIJE, kakor jo je v zvezi s tem predlagal zvezni izvršni svet. Konec minulega tedna (prejšnji petek) so o tem osnutku že odločali poslanci vseh zborov zvezne skupščine — ter so osnutek v načelu sicer podprli (meneč, da je takšna stabilizacijska politika našega gospodarstva, kot jo ZIS predvideva za letos in nemara še za prihodnje obdobje, vseskozi nujna), vendar so ob tem izrazili določene pomisleke: nekateri cilji, ki si jih zastavljamo sedaj, so nemara premalo dognani, so menili, pa jih bo zares težko uresničiti docela tako, kot so postavljeni.

Posebne pomisleke so zvezni poslanci v razpravah o letošnjih ciljih naše ekonomske politike izražali spričo predvidenih stopenj rasti, kot jih je odločno zarisal ZIS — npr. v zvezi s planiranim porastom cen (največ za 5%) in pa s planiranim porastom zunanjetrgovinske dejavnosti v korist večjega izvoza ter manjšega uvoza in še in še. Poslanci so menili, da smo tudi doslej že večkrat postavljali v takšnih načrtih zares PRIVLAČNE IN SPREJEMLJIVE CILJE, vendar smo jih, žal, le malo uresničili. Zategadelj so razpravljavci na zvezni ravni sodili, da bi bilo prav, ko bi se v naših načrtih držali trdnih tal, uresničitve realnosti, pa bi bilo zato treba dokončni predlog resolucije o temeljih našega letošnjega družbeno-ekonomskega razvoja tako „izpiliti“, da bi bil oprijemljivo vodilo našega gospodarskega obnašanja v tekočem poslovnem letu.

Ta ponedeljek je zasedal tudi republiški izvršni svet, kjer je v glavnem tekla razprava o UBLAŽEVANJU SOCIALNIH RAZLIK pri nas, ki pomenijo tako pereče družbeno vprašanje. V zvezi s tem je izvršni svet odobril več ukrepov, ki so bodisi v pripravi ali pa so že na tem, da jih pristojna skupščinska telesa dokončno potrdijo. Med temi ukrepi je npr. nov SISTEM DAVKOV, ki naj bi ga republiška skupščina sprejela še letos (sedaj že teče o njem razprava po odborih), omogočal pa naj bi pravičnejšo porazdelitev finančnih bremen — iz naslova prispevkov in davkov — predvsem na tiste, ki več zaslužijo in ki ta bremena lažje zmorejo.

Tokrat je izvršni svet tudi objavil, da bo že julija predlagal določene spremembe v sedanjih predpisih o PROMETU Z ZEMLJIŠČI (ta promet je sedaj, kot znano, začasnó „zamuznjen“), razen tega pa naj bi v republiki letos dobili nov zakon o STANOVANJSKI PRAVICI in še nekatere druge, nove predpise s področja stanovanjskega gospodarstva.

V Novem mestu cestno in komunalno podjetje ob zadnjem visokem snegu nista odpovedali: ceste in ulice so bile splužene že v zgodnjih jutranjih urah. Delavci komunalnega podjetja niso poznali oddiha niti v nedeljo. Na sliki: čistilec pred kavarno. (Foto: I. Zoran)

Ribiču Ivanu Zofiču se je te dni nasmehnila sreča: v Savi je pod Prilipami ulovil 35 kg težkega soma. Na sliki Ivan Zofič (levo) z očetom Janezom, ki je prav tako kot on navdušen ribič. Oba sta doma iz Podgračenega pri Brežicah. (Foto: Baškovič)

Prvič letos — vrsta. V nedeljo je obetajoč sneg prvič privabil k smučarski vlečnici v Trebnjem večje število smučarjev. Škoda, da domači smučarski klub ni poskrbel za nujno teptanje snega po smučarski progi, tako da bo kmalu brez snega, če se nebo ne bo vnovič usmililo ljubiteljev dobre smuke. (Foto: Legan)

Cestnemu podjetju, ki je letos poskrbelo za redno pluzenje ceste od Vinice do Sinjega vrha in Preloke, gre zahvala, da se prevozi šolskih otrok redno odvijajo in da otroci zaradi snega ne izostajajo od pouka. Na sliki: viniški šolski kombi je pripeljal otroke pred šolo. (Foto: Ria Bačer)

Gorje nam!

Kot da ni tudi nas že zdavnaj okužil virus sestankarstva, tako nojevsko piše v „Delu“ o tem sodobnem zlu v Sovjetski zvezi. Oziroma se samo po Dolenjski, za katero lahko trdimo, da vrhunec njenega sestankarstva šele prihaja, saj tolikim organizacijam očitajo, da niso delavne, ker se ne sestajajo in ker ne sejejo.

Naši sodelavci so za prejšnjo številko lista poslali trinajst zadnjih dnevnih novic in kar devet med njimi se je nanašalo na sestanke. Toda ne pozabimo: mi smo vendarle — podeželje!

O tem pišemo, ker prihajajo težji časi tudi za nas poročevalce, ki bomo morali vse to (nemalokrat prazno) sejanje spremljati in premlevati — seveda, če bo kaj premlevati.

Škarje, ki režejo kmetijstvu dohodek

Vse več žita za traktor

Kmalu bo šest let, odkar smo zaključili gospodarsko reformo, ki je imela v začetku s svojim, na novo določenim odnosom cen kmetijskih pridelkov in industrijskih izdelkov zelo ugoden učinek v kmetijstvu. Zal pa je „pomlad“ trajala kaj malo časa, saj smo že v letu 1967 ugotavljali, da sta se položaj kmetijstva in razmerje cen vnovič poslabšala.

Industrija je bila pač bolj ali manj deležna materine skrbi države, kmetijstvo pa prepuščeno delovanju tržnih zakonitosti, pa tudi pritisku uvoženih kmetijskih pridelkov — večkrat brez potrebe. To so znane stvari, manj znano pa je, kakšen je bil skupni učinek škarij cen, ki so se vse bolj odpirale in jemale dohodek kmetijstvu. Poglejmo si ta razmerja.

Fergusonov traktor s 35 konjskimi močmi je ob začetku reforme stal kmetski toliko, kot je le-ta dobil za 17.000 kg pšenice. Za enak trak-

tor mora zdaj dati 33.000 kg pšenice ali skoraj še enkrat več (zanimarimo to, da trenutno na trgu traktorjev sploh ni). Za kombajn znamke „Zmaj“ je bilo treba leta 1965 dati 73.000 kg pšenice, zdaj pa že 117.000 kg.

Podobne, resda manj kričeče primere, bi lahko dobili tudi s primerjanjem drugih pridelkov ali mesa, vendar že to kaže, kje so globlji vzroki nezadovoljstva v kmetijstvu. Odnos cen je tisto, kar podira ali vsaj močno slabi ukrepe, sprejete z namenom, da bi pospešili razvoj kmetijstva.

M. L.

Slabo obnavljamo

Prepočasi

Ferdo Šepetavc, direktor kmetijske zadrage Bizeljsko, ki je zdaj obrat Slovenija vina:

— Z banko in Slovenija vinom je sklenjen dogovor za obnovo vinogradov na Bizeljskem, toda deset let po 50 ha je premalo, če upoštevamo, da vedno več mladih zapušča vasi in da si stari ljudje brez delovnih rok ne morejo veliko pomagati. Obdelava po starem je draga, pa če bi tudi lahko ljudi najeli in plačali, jih ne dobe. Zaradi tega bi morali iskati hitreje rešitve za obnovo vinogradništva. V desetih letih bi morali biti obnovljeni vsi vinogradi, a teh je 1.200 ha.

Na Bizeljskem želimo še, da bi bil denar za obnovo pravočasno na razpolago, da že na začetku leta vemo, katere načrte bomo lahko izpeljali. Ni vseeno, kdaj ga dobimo. Soudeležbo potrebujemo zdaj, le tako bomo imeli v rokah zagotovilo, da bomo lahko v roku uresničili naš plan.

J. T.

Sejmarski kolegij

Kolegij

Sicer nadvse vljudna tajnica vam že ob vstopu pove: „Kolegij zaseda!“ in toliko, da ni dala prsta pred usta v nemem povelju, da ne smete motiti. Ni treba veliko povpraševati, takoj ste si lahko na jasnem, da da-

nes ne boste nič opravili. Vodilni so zasedeni s kolegijem!

Zaman boste vrtali vase s vprašanjem: o čem le govorijo na kolegiju, zaman pa boste brskali za odgovorom na to vprašanje tudi po kolektivu. Kolegij je navadno največja skrivnost. Zelo malo ali skoraj nič ne prodre izza tapetiranih vrat za katerimi zaseda, na beli dan o tem, kaj so tam razpravljali. „Skuha“ pa se na kolegijih navadno zelo veliko.

Kakšen organ pa je pravzaprav kolegij? Zakonodajni organi. Direktor je individualni izvršni samoupravni organ in kolegij bi torej smel odločati v okviru direktorjevih pristojnosti. V praksi pa so si kolegiji nemalokrat prisvojili precej večje pristojnosti. In v tem grmu najbrž tiči tudi odgovor na vprašanje: zakaj je to, o čemer govorijo na kolegiju, navadno takšna skrivnost! ...

M. J.

Nismo zdomci! (Foto: D. Mohar)

Zdomci

— Nismo zdomci, ampak rojaki na začasnem delu v tujini! — so podarjali udeleženci zadnjega srečanja zaposlenih v tujini iz občine Ribnica.

Iz ribniške občine je na začasnem delu v tujini 765 ljudi ali 6,5 odstotka prebivalstva občine. Večji odstotek začasnih zaposlenih v tujini imata le še občini Lendava (preko 10 odstotka) in Murska Sobota (7,8 odstotka). Republiško povprečje znaša 2,79 odstotka, izmed občin na našem območju pa so nad njim še občine Kočevje, Črnomelj, Metlika, Krško in Brežice.

Predsednik občinske skupščine Ribnica Bogo Abrahamsberg je posredoval še nekaj podatkov o ribniških rojaki na začasnem delu v tujini:

— Med našimi zaposlenimi v tujini je le 28 odstotkov žensk, ostalo so moški. Manjši odstotek žensk v primerjavi z moškimi imata v tujini le še občini Metlika in Vrhnika.

Na prvem mestu v Sloveniji pa smo po odstotku zaposlenih v Zahodni Nemčiji, kjer dela skoraj 90 odstotkov ribniških rojakov oziroma zdomcev (natančno 89,80 odstotka). V Avstriji dela le 1,8 odstotka naših rojakov, prav toliko si jih služi kruh v Švici, v Franciji jih je 1,1 odstotka, v izvenevropskih državah in celinah (Avstralija, Kanada, Amerika itd.) jih je skupaj 3,1 odstotka, preostali zdomci, kolikor manjka od 100 odstotka, pa so zaposleni v drugih evropskih državah, kot v Švedski in drugod, vendar v vsaki manj kot odstotek.

J. P.

Tit Doberšek

Vinogradniki

Prejšnji teden se je zbrala na Otočcu republiška ocenjevalna komisija, ki je vzela v pretes 56 vzorcev cvička, ki ga pridelujejo vinogradniki na mokronoško-novomeškem vinogradniškem okolišu. Organizator ocenjevanja je bilo novomeško trgovsko podjetje Hmeljnik. Za mnenje o kakovosti znane dolenjske kapljice — cvička smo povprašali kmetijskega strokovnjaka Tita Doberška. Dal nam je naslednjo oceno:

V glavnem smo s kakovostjo cvička bili zadovoljni. Razumljivo, da so odstopali Ivan Pungerčar, Franc Martinčič, Alojz Udovc in še nekateri drugi pridelovalci. Zanimivo je, da so vsi trije prvonagajeni vinogradniki končali kmetijsko šolo, torej jim je dala šola tudi nekaj znanja iz vinogradništva. Precej vin je bilo zavrnjenih, ker so bile pri pijaci primesi samorodnice, žvepla itd. Najbolj pa je teplo pridelovalec, da nimajo urejenega kletarjenja. Ravno temu vprašanju nekateri ne posvečajo skoraj nobene pozornosti. Zanimivo je, da večina pridelava grozdje odlične kakovosti, vendar potem ne zna iz njega iztisniti dobrega vina. Torej je delo že naprej obsojeno na neuspeh.

Dolenjsko vinogradništvo se izredno hitro razvija, saj ima samo Hmeljnik kooperacijsko sodelovanje s sedmimi zasebniki, ki pripravijo vsako leto več tisoč cepčlenk, te pa gredo v promet za med.

Sodobno vinogradništvo je zajelo torej velik obseg. Zato vinogradniki razmišljajo tudi o ustanovitvi svojega društva, ki bo skrbelo za razvoj vinogradništva, strokovna predavanja, poučne ekskurzije in organizacijo podobnih ocenjevanj vin, kot je bila pred tednom na Otočcu.

S. D.

ŠOLA MLADIH PROIZVAJALCEV

Komite občinske konference ZK bo tudi letos pripravil skupaj s komisijo za idejnopolično vprašanja in delavsko univerzo politično šolo, ki naj bi se je v dveh oddelkih skupno udeležilo okrog 70 slušateljev, mladih članov delovnih organizacij. Lanskoletna šola je po ocenah udeležencev več kot samo upravičila svoj namen, zato bo tudi letošnji program predavanj, izpopolnjen z nekaterimi najaktualnejšimi temami, nudil vsem možnost pridobiti dokaj široko in poglobljeno družbenopolitično znanje. To so poudarili na sestanku aktivna direktorjev, kjer so obljubili, da bodo šoli pomagali tudi z denarjem. Vanjo bodo poslali najboljše proizvajalce. V dveh oddelkih bodo slušatelji poslušali predavanja po 10 dni. Razen domačih predavateljev, bodo imeli priložnost slišati nekaj vodilnih slovenskih družbenopolitičnih delavcev.

vredno je zapisati...

Iz turizma je Jugoslavija lani iztržila za tretjino več deviz kot leto poprej. Našteli so blizu 54 milijonov prenočitev, od tega več kot 25,5 milijona prenočitev tujcev. Po razvrstitvi po dinarja obetajo v tem letu nov napredek turizma, ker je zaradi spremenjene vrednosti dinarja proti drugim nacionalnim valutam letovanje za tujce za 7 do 14 odstotkov cenejše.

Koristi pa žal ne bodo imeli vsi gostinci, ker večina

Cenik

trmasto vztraja v cenikih, ki so izračunani v dolarjih. Kaj takega na tujem gotovo ne boste nikjer zasledili, saj imajo dovolj ponosa, da napišejo cene — v domačem denarju.

Pri nas smo doslej tako hlapčevstvo opravičevali s koristmi, ki nam jih je prinašalo ocenjevanje v dolarjih. Pravijo, da je lanski devizni prtliv vreden blizu 400 milijonov dolarjev.

Letos naj bi številko še prekoračili, toda tisti, ki so postavili cene v dolarjih, ne bodo dosti na boljšem. Zaradi svoje neprožnosti bodo prikrajšani, to pa je bržkone tudi ugoden trenutek za to, da bi končno vpeljali enotno poslovanje v cenikih. Mar je res tako težko, da bi iz cenika, v katerem so cene v dinarjih, naši gostinci, naše potovalne agencije in končno tudi tujci izračunali cene v posameznih nacionalnih valutah?

Gre za našo majhnost, za stoletje staro „bolezen“ o naši podrejenosti, ki se končno kaže tudi v tem, da niti cenikov turističnih in gostinskih organizacij ne maramo ali si ne upamo napisati — v dinarjih. Kot da bi si hoteli zakrivati oči: kaj ne prodajamo pri nas postelje, pečenec, morja, sadja in vsega drugega — v dinarjih, čeprav dobimo v nekaterih primerih račune poravnane z enako vsoto, plačano z lrami, markami ali dolarji?

Kmetijski nasveti

Žveplo je nenadomestljivo

Najprej: ali žveplo škodi? Da, žveplo je za človeka škodljivo. Žveplov dvokis, ki nastaja z gorenjem žvepljenih tablic ali se razvija iz kalijevega metabisulfita, povzroča glavobol in celo bruhanje — vendar pod pogojem, da ga uporabimo v pretiranih količinah ali če žveplano vino takoj točimo in pijemo, kar ni prav. V pravih odmerkih žveplo človeku ni nevarno in ga kletarji še zlepa ne bodo opustili, ker je prav žveplanje neogibno potrebno, da ohranimo vino zdravo.

Vino žveplajo že od srednjega veka sem, ko so spoznali njegov učinek, ne da bi si ga znali razložiti. Žveplo prepreči v vinu oksidacijo in delovanje škodljivih drobnih bitij: plesni, bakterij in kvasnic, ki bi „razjedale“ vino. Uporabljamo ga v obliki žveplovih tablic, ki jih obesimo na žico, prižgemo in potisnemo v sod. Žveplo lahko uporabljamo tudi kot kalijev metabisulfit ali kot žveplasto kislino. S tema dvema pripravkoma zažveplamo vino, z žveplastimi tablicami pa sode.

Žveplanje je lahko prav rahlo, to je takrat, ko uporabimo polovico tablice ali tri grame kalijevega metabisulfita za sod, ki drži 300 litrov, do zelo močno, ko porabimo štiri tablice ali 24 gramov kalijevega metabisulfita. Vmes je seveda cela vrsta možnosti. Rahlo žveplanje uporabimo, če hočemo preprečiti, da bi se v praznih sodih v kleti naselila bolezen, zelo močno pa je treba zažveplati most, ki še ni prevrel, pa ga hočemo prepeljati na večje razdalje.

Pri žveplanju je treba biti kar se da vesten. Goreče žveplo ne sme kapati na dno sode niti ne smemo pretiravati s količino. Za normalno vino zadošča že rahlo žveplanje. Upoštevati je treba tudi naslednje pravilo. Takoj po žveplanju vina ne smemo točiti in piti, zakaj žveplov dvokis se še ni spremenil v manj škodljivo obliko. Velja zahteva, da mora biti vino po žveplanju vsaj dva tedna, bolje pa je še več, v popolnem miru.

Inž. M. L.

Ni res tako!

Na članek „Ogorčeni Sentruperčani“, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu dne 27. januarja, bi rad odgovoril v imenu več ljudi. Pisec članka, ki se skriva za vsemi vaščani, ni pomislil, da bi moral poznati obe plati tragedije, če je hotel s prstom pokazati na krivca nesreče in smrti. Članek so lahko napisali le taki, ki niso s pokojnim nikdar živeli in ki so imeli od njega samo korist. Res je, da je bil pokojni Janez Kraševac zelo pridnih rok, žalostno pa je, da od njegove pridnosti ni nič ostalo otrokom. Razen tega pisec ne ve za duševnost in težki značaj pokojnega. Velikokrat je grozil družini in sosedu, končno pa grožnjo uresničil ter pokončal svoj dom in samega sebe.

Pisec obsoja pokojnikovo ženo, češ da je ona kriva težke družinske nesreče. Ali ve, da je morala za otročjo koma sredi mrzlih noči nešteto krat bežati, če se je hotela izogniti moževi podivjanosti.

Ko bi se Janez Kraševac bolj posvetil družini, bi bil njegov dom lahko prijeten in ga danes ne bi krila črna zemlja. To trdim zato, ker sem njega in njegove odnose do družine dobro poznal.

N. J., JESENICE NA GORENJSKEM

Prvi v Sloveniji

V Dolenjskih Toplicah končali 80-urni tečaj

V Dolenjskih Toplicah so 13. januarja končali tečaj prve pomoči, ki ga je priredila krajevna civilna zaščita. To je bil prvi tak tečaj v Sloveniji. Začeli so ga lani novembra. 80-urni tečaj je obiskovalo 26 udeleženk iz vseh vasi topliške doline. Trikrat na teden so prihajale na predavanja v Dolenjske Toplice. Predavala sta dr. Zvonimir Vidic in kapetan Milenko Kovačević. Tričlanska komisija je pri preverjanju znanja ugotovila, da tečaj res ni bil zamen.

Tečaj se je končal s priručnim družbenim srečanjem v gostilni pri Barbiču. Udeležence — zvečne kmečke gospodinjice, druge so bile delavke in uslužbenke — so dejale, da jim zdaj kar nečesa manjka, tako so se navdale. Trdijo, da tudi novi podobni tečaji ne bi bili brez obiska.

ANICA BRKIČ

Pošiljam trobentico

„Drago uredništvo, pošiljam vam trobentico, ki sem jo našla 25. januarja v Podzemlju v Beli krajini. Št. staro mammo sva šli tega dne na obisk k sorodnikom. Hodili sva po stezi, ki vodi mimo gozda, ko sem naenkrat zagledala, da gleda izpod grma in iz snega lepo razcvetena trobentica. Kar s prsti sva odstranili sneg in rastlino izpružili iz zemlje. Ta košček prve pomladi pošiljam vsem tistim, ki jo težko pričakujejo. Obenem pošiljam lepe pomladne pozdrave vsem učencem in učenkam naše domovine.“

MOJCA MALNARIČ GRADAC

Tako nam je pisala učenka 4. razreda iz osnovne šole v Gradcu, žal pa trobentice ne moremo fotografirati, ker se je v pismu zmečkala.

Na robu propada

Cesta nam daje upanje

Kolpska dolina je bila nekoč močan steber, radost in ponos za mlado in staro. Sedaj pa ni več tistih temnih gozdov, ni več tistih lepo obdelanih njiv in ni več čistih kosev. Gozdovi so močno izsekani, po njih raste trava in tiste lepe, čiste kosevne zarašča grmovje.

Ne slišimo petja vesele mladine in vriskanja vaških fantov kot nekoč. Se ptice ni več toliko in tudi one več tako lepo ne pojo, kot so nekdaj. Le reka Kolpa, kraljica Kolpske doline, je ostala nespremenjena in je še danes taka, kot je bila pred 100 leti.

V tej, nekoč veseli, petja in radosti polni Kolpski dolini so ostali le še stari in onemogli. Mladina je odšla v mesta in na tuje. Poiskala si je boljše življenje z manj trpljenja in boljše košček kruha.

Mi, ki smo ostali v tej ubogi, zapušteni dolini ob Kolpi, upamo, vendar hkrati dvomimo, da se bodo še vrnila časi, ko bo naša dolina zopet polna ljudi in veselja.

Iz dneva v dan buči Kolpa in kliče: „Zgradite tovarno! Zgradite sodobno cesto in zopet bo zavladalo veselje!“ Dobra tovarna bo obdržala marsikoga doma. Se zdomci se bodo radi vrnili in obnovili domove, ki razpadajo.

Prenekateri turist se zdaj rad pride v naše kraje, saj je Kolpska dolina znana daleč okoli po svojih naravnih lepota. Veselje in upanje na boljše bodočnost nam daje začetek posodobljanja ceste Kočevje-Brod na Kolpi in Brod-Cabar. To so še edini upi pešice prebivalcev naše naravno bogate in lepe Kolpske doline.

JOŽE KRIŽ

Kučelj, Kolpska dolina

„Ne, ni bogastvo sreča, sreča je bogastvo. In ta sreča je v ljubezni med ljudmi, predvsem pa med dvema človekoma, ki sta sklenila, da bosta skupaj delila temne in svetle dni. Obojih je bilo, čeprav slednjih dokaj malo. Ob pol hektara zemlje ni bilo življenja za naju dva in osem otrok. Večna dnina pa moje priučeno krojaštvo, to nas je živelo. Če se spomnim na tisti dan, ko sem od jutra do večera čakal, pa še zamen, na kilogram fižola — poleg vojne vihrje nam je tisto leto še toča pokončala ves pridelek — se počutim danes srečnega človeka. Samo nikar preveč želja v življenju, za-

kaj vsaka neizpolnjena želja je boleče razočaranje, ki si ga nehoti oprta človek sam.“

To so besede Janeza Erlaha iz Velikega Cerovca, ki je svojo Marijo v soboto že v tretje popeljal „pred oltar“. Z vsemi slovesnostmi in predvsem s še globljo ljubeznijo in spoštovanjem kot pred petdesetimi leti. Naj kaj damo? Drug v drugem imata vse, naj jima bo še čas naklonjen, da si bosta zdrava tudi ob biserni poroki rekla: „Na mnoga leta!“

JANJA KASTELIC

Se še spominjate, tovariši?

Trideseto leto poteka in spet se srečujem z Rabom. Ne z mondenim, turističnim Rabom, katerega najnovejša pridobitev je razkošni hotel Carolina, namenjen visoki družbi, čigar notranjost vidim lahko le skozi okna prizemlja, niti ne z Rabom, na katerem se v sezoni razpletajo ogabne ljubezenske dogodivščine presitih ljudi, temveč z Rabom, zavitim v preteklo tragedijo slovenskih interirancev.

Tu sem, kjer sem bil pred skoro tridesetimi leti. Okolica je drugačna, kakor je bila takrat, kajti svet se spreminja in z njim vred tudi ljudje. Pa vendar se mi zdi, da vnovič vstopam v sijaj peklenske revščine. Človek, ki je to doživel, lahko to v duhu tudi spet oživi.

Tu naokrog je bila žična ograja, vsepovsod žična ograda, v ograji množina šotorov. Med vsem se je premikala množica od sonca ožganih okostnjakov. Nad vhodnimi vrati je manjkalo le še napis: O, vi, ki vstopate, pustite zunaj vsako upanje!

Vstopali smo z omajano vero v srce, z negotovostjo v mislih, z bridkostjo v duši. Revni in do kraja ponižani. Od vseh strani so v nas srepele puške stražarjev. Tak je bil takrat sprejem.

In potem se je hipoma razpasla beda, vse se je zarotilo proti nam s skupnim namenom: uničiti, zatreti, ugonobiti vse, kar laži po taborišču. Lakota je sušila telesa, zemlja rodila golažen, zrak je möril življenje. To je bil Rab naše mladosti!

Zdaj stojim tam, kjer je ne-

koč omočično taval množica. Pred menoj, ob zapuščenih solinah, je nekdanji ženski logor; tja je takrat zgrnila poplava in odnesla s seboj otroška telesa. Na sever se je razprostiralo glavno taborišče, na zahodu je gnezdišče fašistično poveljstvo, južneje se je vsako jutro dvigala zlovesča trikotara. Tu poleg je v nočeh brnel agregat in napajal taborišče in preletel reflektor z elektriko. Nekje v sredini logorja je bil Trg lakote; zdaj se je nekam izgubil. Čez hriček na zapadu so izginjevala mrtva trupa naših tovarišev. Tjaka sem se zdaj napotil. Obstal sem pred množicami posmrtnih spomenikov.

Stopil sem na kolonelov grob. Vsak, kdor se napoti na internacijsko pokopališče, mora stopiti na grob okrutnega sadiša. Tudi on je doživel to, kar je pripravljati nemočnim.

Sam samcat sem se znašel med množico grobov. Kljub samotni sem zaslišal ob sebi tisočere, ki bi za ta hip sporočili pozdrave svojcem, ki počivajo v tej zemlji.

Obšel sem grobove ob črnih, bakrenih tablicah. Spomin požira slovenske priimke in imena, ustvarja like znancev, se mudi ob imenih znanih, a spominu odmaknjenih tovarišev. Ostali so tu! Tudi jaz bi danes lahko predstavljal le bakreno tablico. Kaj je pomenilo leta dvainštridesetega človeško življenje? Preprosta matrikula, navadno število, ki se je tako lahko napisalo iz izbrisalo iz seznama. Seznan pa je bil dolg, prepoln za fašistično evidenco. Zato je na-

raščalo število grobov in upadalo število matrikul.

Zaril sem se po prostranem gaju grobov in občutil, da je današnji dan dan mrtvih, čeprav brez sveč in ob nenavadnem zimskem času. Z leti odmaknjen se spomin še vedno čvrsto oklepa preteklosti. Jok, ki je takrat zastajal v grlu nem, danes tišči na dušo. Draga si bila, svoboda, ki te danes razkošno razsipamo našim otrokom! Malo, premalo ve novo pokolenje o trpljenju, na katerem je zrasla blaginja, a vrisč presitega nezadovoljstva dandanes je kakor porog. Kruh, ki je nekdanji reševal življenja, se danes tepta.

Ne bomo vas pozabili, tovariši! Ne bomo pozabili krute preteklosti, ki smo jo z vami delili. Dosegli smo vse, po čemer ste vi znanan hrepeneli. Vaši grobovi naj bodo nam v spomin, a našim otrokom v opomin, da je najsvetejše tisto, kar je s krvjo in življenjem plačano.

DRAGO KOŠIR, JELOVEC

Zahvala Borisu Kobetu

Občinska skupščina Sevnica se iskreno zahvaljuje prof. inž. Borisu Kobetu za njegovo nesebično sodelovanje in pomoč pri organizaciji in izvedbi del ob postavitvi spomenika narodnemu heroju Milanu Majniku in njegovemu soborcu Jančiju Mevžlju v Sentjanžu na Dolenjskem in v bližnjih Murnicah 23. in 24. oktobra lani. Prof. Kobe je ob pripravi na to veliko manifestacijo ob vsakem času prihajal v Sentjanž in težko dostopne Murnice, kjer je domačinom nudil vse svoje bogato strokovno znanje in izkušnje. Arhitektonsko je obdelal postavitev vseh treh spomenikov v Murnicah, osrednjega spomenika v Sentjanžu in doprtnih kipov narodnega heroja Milana Majnika ter soborca Jančija Mevžlja pred šolskim poslopjem. Prav tako je s svojimi strokovnimi nasveti sodeloval pri ureditvi zunanje podobe naselja, to je pri asfalti-

(Ne)obveščenost pri zdomcih

Ni še dolgo tega, ko so bili zdomci na krajšem obisku v domačem kraju. Iz njihovih ust sem večkrat slišal, da so si dogodke na Hrvaškem predstavljali drugače in mnogi so hoteli doma izvedeti o tem čimveč in vse po resnici.

Ponovno se je izkazalo, da obveščenost med zdomci ni na zadovoljivi ravni. O tem so že večkrat razpravljali na raznih forumih, vendar je ostalo vse pri besedah. Razni tedniki zdomcem ne morejo pomeniti

edinega stika z domovino, kajti nekateri si želijo hitrih in dnevnih informacij o dogajanjih v domovini. Ker tega nimajo, se poslužujejo vsakodnevnega tiska iz tujih virov. Tako se zgodi, da so obveščeni premalo ali celo napačno. To, kar je nam v domovini jasno, je njim megle- no in tuje.

Ob tako slabi obveščenosti zdomcev ne moremo ostati neprizadeti. Med njimi je tudi več Belokranjcev. Če ne bomo poskrbeli, da se to spremeni, se kaj lahko zgodi, da bodo naši ljudje na delu v tujini podlegli tuji propagandi in da se bodo vrnili domov sovražno nastrojeni. Mislim, da si tega najmanj želimo.

TONI LATERNER študent,

ČRNOMELJ

Slovenski oktet v Novem mestu

Že dolgo ni bila dvorana Doma kulture tako polna, kakor v četrtek, 27. januarja, ko je tu prepeval Slovenski oktet. Zanimanje za koncert je bilo še večje, ker je bil čisti dobriček namenjen Posebni šoli v Smihelu za izboljšanje pogojev šolanja duševno prizadete mladine. Organizacijo koncerta je prevzel občinski odbor RK, pa zaradi premajhne dvorane ni mogel omogočiti obiska vsem, ki so si to želeli. Ponovno se je izkazalo, da je v Novem mestu, središču Dolenjske, potrebna nova, večja dvorana za koncerte in gledališke predstave.

Mojstri narodne in umetne pesmi so navdušenim poslušalcem posredovali program, s katerim obstojejo tudi v tujini. V prvem delu koncerta smo poslušali delo Jakoba Gallusa — Petelina, v drugem delu pa umetne ter domače in tuje narodne pesmi. Skrbno izbrani program ter izredno umetniško izvajanje so poslušalci nagradili z močnim aplavzom, tako da so morali pevci ponovno nastopiti. Člani Slovenskega okteta so obljubili, da bodo letos v Novem mestu še enkrat prepevali.

Takih kvalitetnih prirediteljstev si Novomeščani še želimo in jih bomo vedno z veseljem sprejeli.

TATJANA SAVNIK

Zakaj zdaj prispevek?

Vaščani Lukovka in nekaterih bližnjih vasi so postavili 1.400 metrov dolgo električno omrežje Dobrava-Ječkovce. S tem je dobilo luč 14 zidanic in kmetija na Ječkovcu. Celotni stroški so znašali 33.780 din. Posamezniki so že prispevali od 1.000 do 3.000 din, računajo pa tudi na pomoč občinske skupščine Trebnje.

Celotno omrežje je bilo postavljeno v dobrih 10 dneh. Strokovno delo sta poštvalno vodila Jože Gabrijel in Karel Naitigal iz Elektra Novo mesto. Vsa fizična dela pa so opravili uporabniki sami. Z elektriko so, razumljivo, zelo zadovoljni, zaskrbelo pa jih je, kaj bo s plačilom priključnega prispevka, ki ga zahteva Elektro Novo mesto. Zeljko, da bi se ta stvar pravično uredila. Vaščani so lani pomagali obnoviti daljnovod in omrežje nove transformatorske postaje Lukovec, v katero se zdaj vključuje tudi omrežje Dobrava-Ječkovce. Menijo, da ni prav, če podjetje zdaj zahteva plačilo prispevka, saj so s svojim delom poma-

gali skupnosti. Dodamo naj še, da bodo tako nadaljevali tudi v prihodnje, saj je predvideno, da bo spomladi zasvetila elektrika še v Zvalah in Stempljah. Kot so sklenili na seštanku 23. januarja, so vaščani pripravljani prizadevno sodelovati.

P. M., Trebnje

Karbofiks lepi (in jezi)

Bral sem „moj nasvet“ Franca Zaplatarja iz Volčjih njiv, da si vešja v Mokronogu poprej ogledati več trgovin, preden se odločite za nakup, in moram reči, da je imel prav. Zaradi ene tube karbofiksa, izdelka zagrebške tovarne Karbon, sicer ni vredno oblatavati več trgovin, po svoje pa prav ta primer kaže, da so v Mokronogu cene resda hudo neusklajene, čeprav so si prodajalne največ in streljaj vsaksebi. V trafiki „Tobak“ stane tuba karbofiksa en dinar, v prodajalni „Dolenjke“ pa enako velika tuba iste znamke 1,60 dinarja. Razlika znaša 60 odstotkov. Zakaj in odkod, to ostane zame ugan- ka, vem samo to, da stanejo na primer v vsej Zahodni Nemčiji enaki izdelki skorajda ali pa povsem enako. Zakaj ne bi bilo tako tudi pri nas, da bi človeku prihranili jezo, razočaranje in tudi občutek, da si ogojufan.

J. K., Mokronog

ALBINA KENDA

Komaj 21-letna Albina Kenda, doma iz Mirne, je v tujini umrla pri operaciji srca. Iz muenchenske bolnišnice so jo prepeljali na Mirno, kjer smo jo pospremili na zadnji poti v nedeljo, 23. januarja. Še zelo mlada je odšla v tujino za kruhom in ni slutila, da je njeno zdravje tako načeto, da bo morala tako mlada zapustiti svojce. Domačini so se v lepem številu udeležili pogreba, na pomoč so priskočile mladina, KS Mirna in tovarna DANA. Na zadnji poti so jo spremljali tudi pevci in godba.

D. P.

Pokopališča na Rabu (Foto: D. Mokar)

Ve kdo za izhod iz kmetove stiske?

Novi Krek bi lahko napisal nove »Črne bukve«

V povojnem času se je začelo pri nas neverjetno naglo razslojevanje kmečkega prebivalstva. Kaže, da dobiva za celotno slovensko narodno skupnost že usodne razsežnosti. Industrijska revolucija je do temeljev pretresla dosednji družbeni red, to pa je med vsemi najbolj ob-

Julka Lavrič — devetdesetletnica

Julka Lavrič se je rodila 23. februarja 1882 v Srednji vasi v Resmanovi družini. Poročila se je z vdovcem Čopom, ki je imel tri otroke. Potem sta se jima rodila še dva. Živela sta na Travi. Čez pet let sta si kupila dom v Kočevski Reki, po desetih letih skupnega življenja pa je mož umrl.

Po letu dni žalovanja se je Julka poročila z vdovcem Francem Lavri-

čem, ki je imel dva otroke, rodila pa mu je še hčerko Tončko.

Pred vojno je z možem sodelovala v CMD Kočevska Reka. Pri Lavričevih so bili sestanki CMD, vaje pevskega zbora in dramske skupine. Med zadnjo vojno je aktivno sodelovala v NOB, njen mož pa je bil terencec v Kočevski Reki.

Že 1942 je z družino zbežala pred Italijani v gozdove, v Borovsko goru in na gotenjsko gorsko planoto. Med ofenzivo je bila v gozdovih pri Loškem potoku in v Beli vodi. Vso vojno je sodelovala s partizani in jim pomagala. Je članica ZZZ NOV. Sedaj živi pri hčerki Tončki v Kočevju.

Cestitamo ji ob njenem visokem jubileju, posebno borci pa se ji zahvaljujemo za vse, s čimer je pomagala partizanom. Želimo ji predvsem zdravja in še več let srečnega in prijetnega življenja.

—1

Nimam besed za zahvalo

Začelo se je sončnega oktobrskega dne v letu 1971, ko sva z možem orala za pšenico. Trda, izsušena zemlja se je lomila pod železnim plugom, jaz pa sem z vso močjo opirala na plug. Ko se je živina nadomoma ustavila, sem se z nogo močno udarila ob železo na plugu. Zelo me je zabolelo, delali pa smo naprej, dokler ni bilo delo končano. Od tistega dne je minilo dva meseca, meni pa je noga močno otekla in postala je rdeča. V domači ambulanti so me zdržali z injekcijami. Čudila sem se, kako zmorem en sam zdravnik pregledati toliko ljudi, kajti v ambulanti je bilo vedno nabito polno.

Moja bolezen se je razvijala, zato sem se znašla na kirurškem oddelku novomeške bolnišnice. Tudi tu je bila čakalnica polna. Zenska, ki je pravkar prišla iz ordinacijske sobe, je rekla: »Zdravnik danes na hitro odpravlja stranke.« Pomislila sem, da morda mene ne bo niti pogledal. Solze so mi šle v oči, čeprav bi jih rada zadržala.

Tresla sem se, ko so me poklicali v sobo, toda zdravnik je bil zelo priazen in se je dolgo ukvarjal z mojo nogo. Čeprav je rekel, da moram ostati v bolnici, se mi je kamen od-

čutil kmet. Danes je vedno več osamljenih kmetov, na katerih živijo stari, ki se jim ne plača začeti novega življenja. Mladi kmečki ljudje so povezali svoje cule in jo mahili v svet: eni v tujino, drugi v mesta. Redek je med njimi, ki se sprašuje, kaj bo z našo zemljo. Nekdanje povezanosti in ljubezni do domače grude skorajda ni več. Zato se zmanjšanje kmečkega prebivalstva nezadržno nadaljuje in tudi tisti, ki se držijo, so v nevarnosti, da bodo zaradi pretiranega garanja zgodaj opešali.

Res je, da različni kmetijski stroji olajšajo delo, toda stroji niso in tudi ne bodo mogli povsem nadomestiti pridnih rok, ki so potrebne za obdelovanje zemlje.

V nekem obsestelskem kraju so na občinski seji govorili o kmečkem zavarovanju. Tedaj je neki kmečki človek vstal in dejal: »Vse to nima več pomena. Starejši bodo tako in tako kmalu pomrli, mladih pa ni.« Te besede so bridko odjeknile v sejni sobi in vsi prisotni so se spogledali. Toda ker je tako, ni mogel nihče ugovarjati.

Za zgled naj navedem še naprednega in uglednega kmeta, ki je svojega sina dal šolat v srednjo kmetijsko šolo v Maribor. Želel ga je imeti doma, toda zdaj ni prepričan, da se bo to res zgodilo. Težava je še v nečem: kaj bo fant dobil primerno ženo, ki bo hotela in znala dobiti teleta in pokladati svinjam. Tudi kmečka dekleta nočejo več biti na kmetijah. Stari so popustljivi in pustijo otroke, da odhajajo eden za

Čuden red v avtobusu

Ko sem bil 12. januarja v Črnomlju, sem čakal ob 13. uri avtobus, ki pelje na Sinji vrh in Daljne njive, toda ni ga bilo. Drugi avtobus je prišel ob 14.30, z njim pa tudi drug, surov sofer. V avtobusu se je nagnetlo toliko ljudi, da smo komaj zaprli vrata. Do Vinice smo se vozili tako, da ni nihče nič plačal, niti ni nihče plačila zahteval.

Na Vinici je večje število potnikov izstopilo, in ko so nekateri vprašali, koliko je treba plačati, je sofer rekel: »Voznih kart nimam. Če hočete kaj dati, naj da vsak kakih 3 dinarje.« Nekaj potnikov je to vsoto plačalo, nekateri niso. Jaz sem vse to opazoval. Na postaji Damelj sem tudi jaz izstopil. Sofer se je takrat razburil, kako morem izstopiti, ne da bi plačal, jaz pa sem mu odgovoril: »Dajte mi karto, pa plačam.« Sofer me je zavrnil, da me prav nič ne brigajo karte. Hotel sem vedeti, kam gre denar, pobran kar tako, pa sem znova dobil odgovor, da mi to nič mar.

Ker se nisem hotel več prerekati, sem sam dal 460 din, kolikor vem, da stane karta od Črnomlja do Damlja. Sprašujem pa, če je prav, da se brez izdane vozne karte pobira denar, celo s silo. Radoveden sem, če je prišel denar na pravo mesto.

FRANC ŽLENAR
Damelj 6, p. Vinica

Doživetje za nas

Na Mirni je 23. januarja gostoval narodno-zabavni ansambel Lojzeta Slaka. Ljudje so prišli od blizu in daleč, saj je takih prireditev pri nas zelo malo. Mladi pevci so s svojim petjem in igranjem takoj osvojili srca poslušalcev. Zahvala velja tudi Jani Osojnikovi, ki je povezovala program s šaljivimi doživetji, pri čemer je uporabljala gorenjsko narječje. Vsem nastopajočim se poslušalci zelo zahvaljujemo in želimo, da bi bilo takih srečanj še več.

ERIKA P.
Mirna

MARIJA NEMANIČ
Lokvica 32

drugim v prepričanju, da jim bo drugje bolje.

Mislím, da bi se tudi danes našel pri nas novi Krek, ki bi lahko napisal nove »Črne bukve kmečkega stanu«. Toda kar je najbolj zaskrbujoče: nihče ne vidi izhoda iz tega položaja. Potemtakem je kmet zapisan pogin.

Sprašujemo se lahko, kako bomo živeli brez kmetov in brez obdelane zemlje. Večina ljudi misli: bo že kako! Ne razmišljajo, da v primeru, če človek zemlje ne bo obdeloval, zanje ne bo kruha. To je stara resnica. V prihodnosti bomo lahko zašli v neslutene težave, če ne bomo kaj storili. Menim, da lahko edino celotna družba odpravi ta kričeča nesoglasja. Tega ni mogoče narediti čez noč. Potreben je natančen načrt, do katerega ne sme nihče ostati brezbržen.

Imam nekaj predlogov, ki bi jih rad dal v razmislek drugim:

— Najprej se bo morala naša družba zavzeti, da bi kmetu olajšala, če ne že povsem odpravila davčne dajatve.

— Cene poljskih pridelkov bi bilo treba pravično uskladiti z drugimi cenami, tako da se kmet ne bo več čutil prikrajšanega.

— Socialno zavarovanje naj kmečkemu človeku zagotovi vsaj minimalno pokojnino, da se bo počutil varnega na stara leta.

Osemletne šole na podeželju bodo morale precej spremeniti svoje delo in usmerjanje šolarjev v poklic. Kmečke otroke bi morali navdušiti za zemljo in jim prikazovati privlačnost in lepoto kmečkega življenja. Zato bi bil potreben poseben, za to šolan rod učiteljev.

Dokler se te stvari ne bodo spremenile, ni kaj dosti upanja za kmeta. Ta vprašanja ne zadevajo samo njega, marveč nas vse, celotno družbo.

VILKO DOLINC
Bizeljsko 72

DBH pojasnjuje članek »Temna senca«

Na članek »Temna senca omajala zaupanje«, objavljen v Dolenjskem listu št. 3 z dne 20. januarja 1972 na krški strani, daje Dolenjska banka in hranilnica Novo mesto, podružnica Krško, naslednje pojasnilo:

Tov. Božidar Volčanšek je v letu 1969 odprl devizni račun. Banka je takrat vse devizne račune občanov po zakonitih predpisih vodila v USA dolarjih, ne pa po posameznih valutah. Tov. Volčanšek razen začetne vloge kasneje na svoj devizni račun ni ničesar več vložil, banka pa mu je njegovo vlogo obrestovala in ob devizni dinarja tudi pripisala tečajno razliko.

Po okrožnici Narodne banke Jugoslavije pa je banka morala vse de-

MALI SLATNIK:

Enostransko

Protest ljudi, ker so zaprli trgovino

Zalostna usoda je doletela Mercatorjevo trgovino v Smolenji vasi: od novega leta je zaprta, ljudje, zlasti kmetje in drugi nezaaposleni, pa so prvič po 40. letih primorani kupovati v Novem mestu.

Sklep trgovskega podjetja, da zapre poslovalnico, ni naletel na odobravanje pri ljudeh, ki so se v smolenjski trgovini oskrbovali. Njihovim protestom so se pridružile tudi krajevne organizacije. Organizacija SZDL na Malem Slatniku je dvakrat vabila Mercatorjevega predstavnika, da bi — prvič v ožjem krogu, drugič po 128 udeležencem konferenci — pojasnil, zakaj so trgovino zaprli. Vabilo je bilo obkrajeno neuspešno.

Iz Novega mesta so zadevo pojasnili s papirjem: sanitarna inspekcija je naložila, naj odpravijo pomanjkljivosti v trgovini ali trgovino zapre. Sledilo je drugo, ker so samoupravni organi menili, da bi bila obnova predraga.

Tako se je okoli 1300 ljudi, ki živijo na območju krajevnih skupnosti Mali Slatnik, obrisalo pod nosom za trgovino. Na konferenci SZDL se niso mogli pomiriti. Zahtevali so, da trgovina ne le mora biti, ampak jo je treba razširiti. Bojazen da ne bi bilo kupcev, trdijo, je povsem odveč.

VEČ KAKOR POLOVICA IZ MED NAS NE PREBERE NA LETO NITI ENE KNJIGE. POMAGAJMO KNJIGAM PRESERNOVE DRUŽBE, DA PRIDEJO VSAJ TE V SLEHERNI SLOVENSKI DOM

UHANOV OČE IZ PRAPROTNIČE PRI MIRNI je začel s svojo domiselno pastjo loviti krugulje, znane ptice škodljivce. Te dni je ujel prva dva. (Foto: Zdravko Kramar, foto-klub Mirna)

vizne račune občanov od 20. septembra 1971 dalje voditi ne več v dolarski vrednosti, ampak v originalnih valutah. V skladu s to okrožnico je banka sama preračunala iz USA dolarjev na odgovarjajočo dejansko položeno konvertibilno valuto vse tiste devizne račune občanov, za katere je imela točne naslove njihovih imetnikov v inozemstvu. Imenovani pa ni imel pri banki svojega naslova iz ZRN, zato banka zgoraj navedeno ni mogla storiti. Ker pa je banka imela tukajšnji naslov imenovanega: Libna 21, p. Krško, je na ta naslov pismeno obvestila tov. Volčanška, naj izjavi, če želi, da se njegova devizna sredstva ne vodijo več na dolarskem računu, ampak v originalni valuti. Na to obvestilo banka ni dobila nobenega pismenega odgovora niti se ni naslovnik osebno zglasil v banki, zato je še nadalje v skladu s predpisi vodila imetnikova devizna sredstva na dolarskem računu.

V gostilni zaman čakali na maticarja

Podpisani Jernej Čampa iz Brega — Ribnica na Dolenjskem se vam oglašam, ker bi rad povedal, kaj se mi je zgodilo 8. januarja letos. Tega dne sva z zaročenko Marijo Slak iz Martinje vasi — Sentlovrca nekaj pred deseto uro odšla na maticni urad Trebnje, da bi se tam pred pričami poročila. Maticar naju bi moral poročiti ob deseti uri, kajti tako smo se na uradu dogovorili že 10 dni prej. Na naše presenečenje pa maticarja sploh ni bilo. Ker je bilo precej hladno, smo vsi odšli v gostilno in tam čakali na maticarja.

Prišlo me je skrbeti, kaj bo s poroko. Voznik avtomobila, ki nas je pripeljal v Trebnje, se je odločil, da bo odšel v 7 km oddaljeno vas pogledat, kaj je maticarju preprečilo, da ni prišel. Končno sta se ob 11.30 pripeljala oba in na moje vprašanje, zakaj ga ob dogovorjen uri ni bilo, je nedolžno odgovoril, da je pozabil.

Kako more uslužbenec, ki je za svoje delo plačan in odgovoren, enostavno pozabiti na svojo dolžnost? Pričakujem odgovor na svoja vprašanja.

JERNEJ ČAMPA
Breg 30, Ribnica na Dolenjskem

Prvič po otvoritvi deviznega računa pa se je tov. Volčanšek zglasil pri nas 14. decembra 1971, ko je zaprosil, da mu banka izplača iz njegovega deviznega računa 720 dinarjev. Ob tej priliki sploh ni omenjal izplačila DM, temveč je sam izstavil podpisani nalog za izplačilo dinarskih sredstev. Ker je bil njegov devizni račun voden v dolarski valuti, mu je banka pri izplačilu 720 din te tudi obračunala po veljavnem tečaju za USA dolarje, ne pa po tečaju za DM, kot to nepravilno piše v članku. Iz tega sledi, da je banka ves čas postopala po zakonitih predpisih in da lastnik deviznega računa tov. Volčanšek ni bil »opeharjen« niti ni bilo izplačilo »pomotno«. Dodamo naj tudi, da ima tov. Volčanšek še odprti devizni račun z minimalnim saldom.

Delavci Dolenjske banke in hranilnice Novo mesto, podružnice v Krškem, opravljamo svoje naloge, upamo, v zadovoljstvo strank. Vsekakor smo jim tudi na voljo in želimo, da se v bodoče pri morebitnih nejasnostih obračajo za pojasnila neposredno na nas, ne pa na ljudi, ki se na zamotane devizno-valutne posle ne razumejo.

DOLENJSKA BANKA
IN HRANILNICA
NOVO MESTO
PODRUŽNICA KRŠKO
Vodja: A. Šeruga

Jože Boldan — Silni polkovnik

Čeprav upokojen, aktivno družbeno dela

Z zadnjim ukazom o napredovanju rezervnih vojaških starešin je napredoval tudi narodni heroj Jože Boldan-Silni iz Kočevja v rezervnega polkovnika.

Jože Boldan je sodeloval z Osvobodilno fronto in je na Rudniku zbiral material za prostovoljce, sam pa je odšel v partizane 6. maja 1942.

Ima vsaka občina svoje zakone?

Moj mož je septembra lani kupil gozd za 6.000 dinarjev, prepisali pa se niso, ker bi moral plačati nič več in nič manj kot 5.000 dinarjev za prepis. Tega ne zmorem.

Kadar gre v Črnomelj na davčno upravo, ga na hitro odpravijo z besedami: »Nimamo kaj govoriti«. Ni enega človeka v teh pisarnah, da bi človeku razložil zakone in občinske tarife. Komur to povemo, se čudi, da je zdaj tako visoka tarifa za prepis.

Vprašam se, če ima vsaka občina svoje zakone in če lahko zahtevajo, kolikor potrebujejo? Za leto 1971 je plačan davek, za kar je mož dobil potrdilo. Ne zdi se mi prav, da z bivšim borcem tako ravnamo.

IVANKA KOKOŠAR-STARIHA
Semič 56

Stanko Pleskovič — 70-letnik!

Na svoji mali posesti nad Mokronogom preživlja današnji jubilej Stanko Pleskovič v družbi zveste življenjske sopotnice svoj zasluženi pokoj. Precej let po vojni se je še vedno javno udeleževal. Bil je občinski odbornik in tajnik organizacije ZB NOV. Pod njegovim vodstvom je bila krajevna organizacija SZDL med najboljšimi v trebanjski občini. Potrudil se je in zbral ter napisal zgodovino domačega prostovoljnega gasilskega društva. Veliko let je bil funkcionar lovske družine, kar 15 let celo njen predsednik. V sindikatu društva upokojuje se že vsa leta član nadzornega odbora. Sodeluje tudi skorajda v vseh krajevnih družbenih organizacijah in je po svoje škoda, da se je nekdanji ta zgledni družbeni delavec zadnja leta umaknil v ozadje, kjer pa še vedno z zadovoljstvom spremlja napredek domačega kraja. Vsakomur, ki se nanj obrne za nasvet, je še vedno dober svetovalec. Veliko časa posveti sadovnjaku in vrtu, v posebno veselje pa mu je vzgoja jazbecarjev. Danes, ko slavi 70 let, želimo Stanku Pleskoviču še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

Še veliko skupnih let!

V Slamni vasi pri Metliki sta 16. januarja praznovala 50 let skupnega življenja Anton in Barbara Pezdirc. Vzgojila sta sedem otrok, od katerih je dva sinova raztrgala bomba med ofenzivo v NOB. Slavljenca imata danes 23 vnukov in šest pravnukov.

Anton Pezdirc se je bojeval kot prostovoljec v prvi svetovni vojni, toda v Karpatih so ga zajeli in je bil šest let v ruskem ujetništvu. Pezdircova družina je bila v drugi vojni partizanska. Dajali so zavetje in hrano prvim partizanom, vsi odrasli člani družine pa so sodelovali v NOB. Oče Anton je bil tudi član prvega narodnoosvobodilnega odbora v vasi, kasneje pa je bil zaščitnik v rajonu Metlika.

Pezdirci so pravi Belokranjci z vsemi značilnostmi. Tako je že prababica po smrti moža odšla v Ameriko v letih, ko je belokranjske vinograde uničevala trtna uš, in s tem svojim otrokom obdržala domačijo. Kljub težavam in trdemu življenju, ki tudi jubilejantoma ni prizaneslo, sta zlato poroko dočakala čila in zdrava. Želimo jima še mnogo srečnih let!

REGINA FIR

Vključil se je v zapadnodolenjski odred.

V partizanah je bil na raznih položajih od mitraljeza, komandirja čete, komandanta bataljona do komandanta II. brigade Ljuba Šerčerja. Pod njegovim vodstvom so dosegle enote velike uspehe. Dolga je vrsta izrednih junaštev Jožeta Boldana-Silnega, drzni so bili njegovi juriši, s katerimi je bliskovito vdiral v sovražnikove vrste. Za svoja junaka dejanja je bil proglašen za narodnega heroja.

Odločen in vztrajen je tudi kot družbeni delavec, čeprav je že upokojen. Med drugim je predsednik občinske organizacije ZZZB Kočevje. Za napredovanje mu tovariši in soborci iskreno čestitajo.

Do kdaj pokvarjeno?

Kmetje iz Črnomlja in okolice se pritožujejo, ker je mestna tehtnica že dalj časa pokvarjena, zato morajo živino, seno in drugo tehtati pri tovarni BELSAD v Kanizariji. Ljudje imajo ob vsakem nakupu in prodaji dolgo in odvečno pot, zato jih zanima, zakaj taka malomarnost in kdaj bo javna tehtnica v mestu spet obratovala.

ANGELCA KVAS
Črnomelj

Komite je izoblikoval konkretne naloge

Komite občinske konference ZK Novo mesto se je sestal 31. januarja na drugi seji in razpravljal o stališčih in sklepih, ki jih je sprejela občinska konferenca ZK na svoji prvi seji, ter iz odkrite in odločne razprave na prvi seji konference že izoblikoval naslednje sklepe, ki posamezne organizacije ZK in komuniste v posameznih sredinah konkretno zadolžujejo za akcijo. Sklepi komiteja so naslednji:

1. Komunisti v Industriji motornih vozil, tovarni zdravil Krka in Cestnem podjetju so dolžni kritično in na podlagi analize samoupravljanja oceniti upravičenost kritike, ki se nanaša na samoupravne odnose v njihovih delovnih organizacijah.

2. Komunisti v Novolesu naj analizirajo kreditno stanovanjsko politiko v podjetju in preverijo točnost informacije, češ da podjetje gradi po zahtevi svojega strokovnjaka razkošno hišo, v kateri bo ta stanoval.

3. Komite zadolžuje komuniste na srednjih šolah, da posvetijo vse svoje moči marksističnemu izobraževanju dijakov.

4. Komunisti v zdravstvenem domu naj ocenijo kritiko „o črnih zobnih ambulantah“ ter naj ustrezno ukrepajo.

Ta vprašanja naj komunisti obravnavajo na svojih sestankih ter do 15. februarja obveste komite o svojih stališčih in sklepih.

NAPOTKI ZA TVORNO AKCIJO ZK

Sklepi prve seje občinske konference so izoblikovani na podlagi zavze-
te, odkrite in odločne razprave članov konference in pomenijo prizade-
vanje za dokončno uresničitev vseh tistih stališč in sklepov dosedanjih
zasedanj partijskih organov, zlasti pa stališč in sklepov prve in tudi
druge seje konference ZKJ – Komite konference je na seji 31. januarja
v svojih sklepih izoblikoval konkretne zadolžitve za komuniste v posa-
meznih delovnih organizacijah in sredinah

1. Vse osnovne organizacije naj obravnavajo na svojih se-
stankih v februarju 1. sejo ob-
činske konference ZK, njene
sklepe kritično ocenijo ter v
skladu z njimi usmerijo tudi
svoje idejno-politično delo. Na
teh sestankih se je potrebno se-
znati tudi s sklepi 2. konfe-
rence ZKJ. Sestanki naj bodo
odprti, javni; na sestanke je po-
trebno javiti tudi ostale poli-
tične organizacije, delavce in
občane.

2. Konferenca je bila mne-
nja, da se moramo v prihodnje
bolje organizirati. Utrditi mora-
mo disciplino, enotnost v akciji
in odgovornost do Zveze komu-
nistov, sprejetih nalog, stališč,
sklepov, kakor tudi do delav-
skega razreda. Ne glede na to,

kako smo kje organizirani, mo-
ramo biti idejno-politično pri-
sotni med delavci in občani.
Organizirati se moramo tako,
da bo lahko vsak komunist
tvorno sodeloval v procesu pri-
prave na akcijo, v akciji sami,
kakor tudi v politični oceni nje-
nih rezultatov. Sestanki v
osnovnih organizacijah morajo
biti praviloma vsak mesec in ko-
munisti se jih morajo redno
udeleževati. V naše vrste bo po-
trebno pritegniti vse, ki želijo
aktivno in konkretno delati na
uresničevanju ciljev, ki smo si
jih kot avantgarda delavskega
razreda v tem trenutku zastavi-
li. Ob izjemnih dogodkih, ki
zahtevajo takojšnje ukrepanje,
pa se morajo organizacije in
aktivni sestati takoj.

3. Na konferenci so bile izre-
čene nekatere kritične misli na
račun neustrezne kadrovske po-
litike, pomanjkljivega samo-
upravljanja ter dvoumljive sta-
novanjske politike. Zato konfe-
renca:

– zahteva od komiteja, naj
preuči nedavno sprejeti druž-
beni dogovor o štipendiranju in
informira organizacije ZK, kako
se uresničuje. Predvsem se naj
ugotovi, ali se pri štipendiranju
dovolj upošteva nadarjena mla-
dina iz delavskih in siromašnej-
ših družin;

– da komunisti v vseh delov-
nih organizacijah temeljito in
kritično v duhu ustavnih dopol-
nil preučijo samoupravne odno-
se z normativnega, še posebno

pa s stvarnega, vsebinskega vi-
dika, ter ugotove, kakšna je re-
šitna samoupravna vloga de-
lavca v delovni organizaciji. O
ugotovitvah naj obveste komite,
ki bo pripravil informacijo za
konferenco in osnovne organi-
zacije;

– komunisti v delovnih or-
ganizacijah naj ponovno pre-
učijo pravilnike o nagrajevanju
in ugotovijo, ali so v skladu s
samoupravnimi sporazumi ali
ne;

– v delovnih organizacijah
morajo komunisti preučiti tudi
odnose v stanovanjski politiki,
zlasti pa se morajo zavzeti za
odpravo osebnega okoriščanja v
stanovanjski gradnji: konferen-
ca je opozorila, da so pojavi, ko
posamezniki iz vodilnih in vo-
dstvenih struktur, ki so že tako
dobro situirani, dobijo še izjem-
no velike kredite ali velika druž-
bena stanovanja, delavce v
majhnimi dohodki pa se mora
zadovoljiti z neprimerno manj-
šimi krediti za gradnjo hiš; dalje
je konferenca opozorila, da se
pri prodaji družbenih stanovanj
zasebnikom pojavljajo poskusi
znižanja realne vrednosti takš-
nih stanovanj in stavb v korist
zasebnih kupcev in v škodo
družbene imovine.

4. Komunisti v komuni, kra-
jevnih skupnostih in v delovnih
organizacijah, v organih upra-
vljanja, na sestankih delovnih
aktivov, v političnih organizaci-
jah, še posebno pa v sindikatu
in SZDL, se morajo zavzemati

za samostojno, svobodno in jav-
no ter odgovorno delo sleher-
nega organa, foruma, kakor
tudi posameznika ter za takšno
družbeno vzdušje, v katerem bo
lahko vsakdo povedal brez stra-
hu, kar misli.

5. Pogoji uspešnega dela je
naša idejno-politična usposob-
ljenost. Konferenca zadolžuje
občinski komite, osnovne orga-
nizacije, da sprejmejo do konca
marca program idejno-politič-
nega usposabljanja. Konferenca
opozarja slehernega člana, naj
svojo družbeno-politično aktiv-
nost nenehno bogati tudi z last-
nim idejno-političnim usposab-
ljanjem, pri čemer mu naj bodo
v pomoč list Komunist ter vsa
partijska literatura in materiali,
ki se objavljajo v rednem revial-
nem in knjižnem tisku.

6. Posebno skrb moramo po-
svetiti sprejemanju. Z mladim,
sposobnim aktivnim kadrom v
komuni, delovnih organizacijah,
šolah, krajevnih skupnostih, po-
litičnih organizacijah, društvih
itd. moramo nenehno sodelo-
vati in ga tudi načrtno spreje-
mati v Zvezo komunistov. Pri
tem naj komunisti v vseh sredi-
nah, kjer živijo in delajo skupaj
z aktivnim kadrom, temeljito
ocenijo slehernega sposobnega,
samoupravnemu socializmu pre-
danega delavca, občana, mla-
dinca, intelektualca itd. ter ga
uvrstijo v osnovni organizaciji
v evidenco za sprejem v Zvezo
komunistov. Na vsakem sestanku
naj redno posvetijo sekre-
tarji nekaj časa tudi vprašanjem
sprejemanja v Zvezo komuni-
stov.

7. Konferenca nalaga komi-
teju, da na podlagi temeljne
akcijske orientacije Zveze ko-
munistov Jugoslavije in Zveze
komunistov Slovenije ter zah-
tev, ki jih je nakazala občinska
konferenca ZK, ob sodelovanju
članstva pripravi predlog delov-
nega načrta, ki bi ga konferenca
na svoji prihodnji seji obravna-
vala in sprejela kot akcijsko
usmeritev svojega idejno-poli-
tičnega dela v komunalnem in
družbenem prostoru.

Volitve in imenovanja

Za člane novega občinskega ko-
miteja ZK Ribnica so bili na prvi seji
nove konference, ki je bila 24. janu-
arja, izvoljeni: Danilo Mohar, za se-
kretarja komiteja, Franc Lapajne za
sekretarjevega namestnika; za člane
pa še: Ivan Lavrič, Janez Češarek,
David Tuzovič, Ivan Gradič, Janez
Lesar, Srečko Vrbinc in Milena Bo-
rovac.

Za člana medobčinskega sveta
ZKS Ljubljana je bil izvoljen Franc
Lapajne.

R. B.

Novi sekretar je D. Benčina

Komunisti zahtevajo v občini enotnost — Grupa-
štvo in zakulisne intrige napravile škodo

Za novega sekretarja občinske
konference ZK Kočevje so po burni
razpravi, ki je trajala kar pet ur in
pol, izvolili Draga Benčina, seda-
njega poslanca republiške skupščine,
za njegovega namestnika pa Alojza
Petka, javnega tožilca. V komite so
razen njiju izvolili še 7 članov.

Drago Benčina je na izvolitev pri-
stal pod pogojem, če se bodo osnov-
ne organizacije ZK in vsi komunisti
na bližnjih sestankih strinjali s tem,
da je on sekretar, saj za to funkcijo
v predvolilnem postopku ni bil pred-
lagan.

Člani konference so v razpravi
poudarjali, da je dosedanja neenot-
nost odgovornih občinskih mož sla-
bo vplivala na politični in gospodar-
ski položaj v občini. Zahtevali so,
naj vodstvo partijske organizacije
prevzame človek, ki bo sposoben
poskrbeti za enotnost v Zvezi komu-
nistov in v občini. Ze v razpravi,
nato pa še z glasovanjem so potrdili,
da je za sekretarja občinske organi-
zacije ZK najbolj primeren Drago
Benčina.

Razprava o novem partijskem

vodstvu in volitve so se tako za-
vlekale, da so razpravo o socialnih
razlikah v občini preložili na prihod-
njo sejo konference ZK. J. PRIMC

FRATA JE SPET OŽIVELA — 32 tabornikov — vodnikov iz No-
vega mesta in Straže je tri dni teoretično in praktično preizkušalo
razne taborniške veščine ter se udeležilo več orientacijskih po-
hodov. Na sliki je prva skupina, ki je prišla na vrh Kote 566, kjer si
je v snegu zakurila piramidni ogenj — z eno samo vžgalico. (Foto:
Marjan Dobovšek)

List za vsakogar »Dolenjski list«

Zbor brežiških nogometašev

Nogometni klub Brežice je imel
svoj letni občni zbor. O vseh uspe-
hih in težavah zadnjih dveh sezon
smo slišali v poročilih častnega
predsednika Franca Podgorška ter
blagajnika in trenerja, v razpravi pa
še prenekatere kritične dopolnitve.
Zavzeli so se za dokončno ureditev
stadiona in pripadajočih prostorov,
ustanovitve pionirske in mladinske
ekipe, za večjo disciplino igralcev in
udeležbo na treningih ter nadaljnjo
povezavo s pripadniki JLA. Moštvo
Brežic, ki trenutno igra v I. razredu
celjske nogometne podzveze, je z
nekaterimi novimi igralci resnično
možno seči po najvišjih mestih.
Občni zbor je izvolil še 21-članski
upravni odbor in več komisij. Nogo-
metnemu klubu Brežice bo odslej
načeloval podpredsednik Vlado
Podgoršek. V. P.

(Samo)morilci so med nami

In kot blaznost: samomor
na cesti, samomor z drvečim
avtomobilom. Je to obujanje
kamikaz, letučih živčih
mrtvecev Japonske? Je to
nova oblika smrti, samomor
današnjega časa? Smo po-
slej na cesti v še večji nevar-
nosti, neprestano? Tisti, ki
vedo odgovoriti na taka
vprašanja, odnesejo skriv-
nosti v grob...

Tako sem maja lani kon-
čal svoj zapis o begu iz živ-
ljenja na moderen način.
Statistični podatki novo-
meške uprave javne varnosti
sicer zgovorno dokazujejo
naraščajoče število smrti na
cestah, a med 62 mrtvimi v
52 tednih lanskega leta ni
mogoče potegniti črte, kdo

je odšel iz življenja zavestno
in komu je nesreča pretrgala
pot do cilja.

Eno pa je jasno: samo-
mori so, ne moremo jih za-
nikati. Torej tudi samo-
morov na cestah ne moremo
ovreči, se rešiti pred njimi z
zamahom roke, kot bi se ho-
teli otresti nadležne muhe.
In samomorilci so hkrati
morilci, ker s svojim pre-
drznim dejanjem nasilno po-
segajo tudi v življenja dru-
gih. Samomorilci na cesti to
store najbolj očitno in s svo-
jo smrtjo lahko kopljejo
grob še komu drugemu.

Majška samomorilska
zgodba v Dolenjskem listu je
bila zapisana v okviru na-
mišljene, verjetne pripovedi.

Lahko poudarim, da mi je
šlo za vsebino, ne za okvir.
Tedad ne gre iskati morebit-
nih ljudi med nami, ki bi se
iz kateregakoli vzroka mogli
enačiti z okviro namišljene
zgodbe. Tako iskanje bi bilo
konec koncev beg pred iska-
njem resnice, ker bi bilo
samo poseganje v obrobne
dogodke. Če se je kdo iz ka-
teregakoli vzroka čutil pri-
zadetega, se mu opraviču-
jem.

Vsem pa, ki bi hoteli sto-
riti tako usoden korak, ne le
na cesti, marveč na kateri-
koli drugi način: taka misel,
ki komu pride kot odreše-
nica, skoraj skok v svobodo,
beg iz vseh težav in zmot iz-
gubljenega življenja — mar ni

to le trenutni opoj, nenaden
beg pred spoprijemanjem z
vsakdanjim delom, težavami
in uspehi, žalostjo in ve-
seljem? In kar je najhujše:
po takem dejanju se niti ke-
sati navadno ni več mogoče.

Kajpada ni mogoče, da bi
v današnje življenje obudili
srečno življenje Grimmovih
pravljic, ker življenje pač ni
pravljica. A v okviru samo-
upravnih, socialističnih od-
nosov med ljudmi se gotovo
lahko borimo za tak način
življenja, ki nas bo na lestvi-
ci samomorilcev postavil
stran od neslavnih rekordov,
kakršnega imajo, denimo,
Švedska pa Vojvodina in ko-
nec koncev tudi Slovenija.

J. SPLICAL

„PRIZNANJE ZA NOVINARJA“ — Ob 25-letnici ustanovitve
AMZ Jugoslavije je bila 28. januarja v Kočevju svečana seja AMD
Kočevje. Zasluznim članom so podelili štiri priznanja AMZJ in 5
priznanj AMZS. Na sliki: novinar Dolenjskega lista Jože Primc pre-
jema priznanje AMZS (Foto: F. Brus — Kočevje).

ČLOVEK, VOJAK, KOMANDANT

V življenju je bil domala vse: delavec, aktivist, vojak, komandant. In to življenje, ki je bilo teh zadnjih trideset let tako bogato, je bilo posebno v času vojne nešteto krat v nevarnosti. On sam je veliko bolj kot za lastno skrbel za življenje drugih: in številna je tudi obvaroval. Posebno še kot komandant, ki je znal ocenjevati in ceniti vsako, še tako nepomembno stvar. Za komandanta je ta čut pravi zaklad. S tem svojim čutom pa je ostal predvsem — človek.

Danes je komandant ljubljanske armade. In njegov današnji delovni dan, tako kot včerajšnji in tako kot jutrišnji, se je začel že v mraku. V mraku se bo tudi končal. Luč je tukaj, v njegovem delovnem kabinetu, gorela že zjutraj, ob pol sedmih. In sedaj še vedno gori.

Z vprašanji vračamo generalpodpolkovnika Staneta Potočarja-Lazarja trideset let nazaj. V čas, ko je bil še aktivist Osvobodilne fronte. In potem leto naprej, ko je odšel v partizane.

— Se dobro spominjate tistega dne, tovariš general?

— Zelo dobro. Na terenu so bile že formirane čete, imeli smo stike z njimi, oskrbovali smo jih z materialom. Moj brat je bil že v partizanih, jaz pa sem bil doma in delal kot aktivist. Potem sem v nedeljo, 14. marca 1942, slučajno zvedel, da me imajo Italijani na seznamu. Moral sem se odločiti: v partizane ali pa zaradi aktivnega dela v taborišče. Izbral sem seveda prvo.

— In kako je bil videti odhod v partizane?

— V hiši smo imeli gostilno. V omari sem imel shranjeno vojaško uniformo kraljeve garde in še uniformo nekega jugoslovanskega oficirja. Moji tovariši so slavili odhod — sedemnajst nas je takrat odšlo iz Mirne peči, pa sem se še sam preoblekel in se začel pozdravljati s sosedi in prijatelji. A italijanski vojaki so bili kajpak v vasi. In je bilo vse videti tako, kot bi v miru odhajal k vojakom. Morda je bilo malce nepredvidno, a je prav zato nepozabno.

HITER VZPON: OD BORCA DO KOMANDANTA

— In kaj ste bili, ko ste prišli v partizane?

— Bil sem borec. Najprej to. Pa še kuhar. Na veliko noč dvainštridesetega sem skuhal takšno kosilo, da ga borci niso in niso mogli pozabiti! Na Kočevskem smo bili Italijanom vzeli vola. Imenovali smo ga Muki; teden dni je hodil za nami in je mukal samo takrat, ko je za kak hipec ostal sam. In smo ga pojedli prav za veliko noč. Ljudje so nam dali rezance in potice, tako da so številni rekli: še doma ni bilo takšnega kosila!

— Ste bili dolgo kuhar?

— Ne, saj drugače sem bil predvsem borec. In takrat tudi že član Partije. V četi smo bili štirje partijci: komandir, komisar, še neki tovariš in jaz. In ker sem bil menda še boljši borec kot kuhar, a povrh še član Partije, sem kaj kmalu prispel od borca do komandanta tretjega bataljona krškega partizanskega odreda. Predtem sem bil seveda tudi desetar in vodnik, pa tudi komisar čete in komandir. Poleti trinštridesetega sem bil že komandant Gubčeve brigade, decembra komandant 31. divizije, septembra štirinštridesetega pa komandant IX. korpusa.

— Naj dodamo temu samo: od ene do druge dolžnosti so vas vodile vsekakor vaše sposobnosti. Ste imeli, kljub temu da ste tako izredno hitro napredovali, tudi težke trenutke, težke dni?

— Kdo pa jih ni imel? Še kako težke dni! Bilo mi je najtežje, prvič v življenju menda, ko sem po napadu na št. Vid pri Štični videl med ra-

njenci svoje najboljše borce. Bil je to zame pravi šok, nekaj, kar je za trdno ostalo zarisan v spominu. Težak dan je bil tudi takrat, ko sem se sam znašel pod topniškim ognjem. In ko sem se, pozneje, znašel sam pod letalskim ognjem, ko me je preganjala štorčila s svojimi ognjenimi jeziki.

— Pa težki trenutki v boju, tovariš general?

— To sta bila dva dneva v času oktobrske ofenzive Nemcev na Dolenjskem. Vsa moja brigada je bila že skoraj v premiku, ko so nas pri Kostanjevici napadli. Večer predtem

Na sprejemu rezervnih starešin. (Foto: S. Kerševan)

še nič nismo vedeli o njihovi koncentraciji. In v tistem napadu, tako nepričakovano, je pred mojimi očmi padlo šestinštrideset borcev. Moral sem najti izhod iz takšnega položaja. V brigadi sem imel največ mladih borcev, neizkušenih, in zaradi tega sem jih še predvsem moral izveči. Tisoč pogledov je bilo uprtih vame: od moje odločitve je bilo odvisno prav toliko mladih življenj. Čeprav bi tudi sam kmalu padel v zanko, sem našel rešitev: bila je na novih položajih na Gorjancih. Na teh smo se bojevali še naslednji dan, popoldne pa so se Nemci umaknili. Tistih, ki so izgubili življenje, v začetku nisem in nisem mogel pozabiti, a brigada je bila rešena. Mladi borci so imeli za seboj prvi ognjeni krst in ohranili so tudi svoja življenja.

— Tisti, ki vas poznajo še iz časa vojne, pravijo, da ste največ skrbeli prav za to: za življenje svojih borcev.

— Za življenje vsakega borca je bilo treba skrbeti. Vsak od njih je imel svoje starše, brate, sestre, tudi ženo in otroke so imeli že številni od njih. Pa ne samo to, še nekaj me je gnalo, da sem skrbel za njihova življenja. Če danes pade eden, pa še jutri eden, pa dva, pa spet eden, bi jih bilo na koncu medeca že za nekaj desetletij. To so bile številke. Jaz pa sem jih gledal predvsem kot življenja, kot ljudi in kot borce.

— In potem ste te ljudi, svoje Dolenjce, ki so imeli toliko zapuščanj v vas, zapustili in odšli na Primorsko za komandanta 31. divizije. Kako ste doživeli ta odhod, to spremembo?

— Veste, kako: stisnil sem konja in v galopu odjahal! Nisem smel ostati poleg njih, ko smo se poslavljali, niti trenutek več, ker mi je bilo neverjetno težko. Navežeš se na četo, na bataljon in brigado. Osebnost sem bil vezan na veliko število borcev, na vrsto bojnih akcij, ki smo jih doživeli skupaj. Videl sem borce tretjega bataljona svoje brigade, njihove žalostne obraze, videl sem, kako jim je težko, ko odhajam. Tudi meni je bilo težko. Naša disciplina pa je bila močnejša od vsega tega. In da bi vse to premagal in bil tudi v takšnem trenutku komandant, sem stisnil konja in v galopu odjahal. Na Primorsko.

res je bilo: vsa Primorska je bila nedeljivo vezana na partizane. Ves čas, kar sem tam poveljeval 31. diviziji, sem to občutil. Imeli so izredno dobro organizirano obveščevalno službo. Vedno smo pravočasno vedeli za vsak premik okupatorjevih enot. In enostavno, morali smo priti v vas, če so nas povabili. Celo za ceno največje nevarnosti. Prirejali so nam mitinge, sprejeme in prireditve pa vezli čudovite zastave za vse naše enote.

— V čem pa se je Primorska razlikovala od vaše rodne Dolenjske, od vaših rodniških krajev in borcev?

— Dolenjska je bila partizanska, Primorska prav tako. Vsaka po svoje. In ljudje obeh krajev so ostali v mojih spominih kot nekaj najlepšega. Vpliv ljudi s Primorske na borce pa je bil sploh nekaj posebnega. To je treba še preučiti. Ko so se naše enote vračale s krajega oddiha v primorskih vaseh, so bile kot prerajene: Vipavska dolina in Kras sta jih poživila, vtila sta jim novih moralnih moči. Ljudje so jih pričakali kot svoje borce in v vseh njih se je rodila zavest: vsaj zaradi teh ljudi se je vredno boriti. In so bili potem kot prerajeni. Močni in nepremagljivi.

— Ste se potem laže odločali za nove akcije?

— Za nobeno akcijo se nikdar nisem na hitro odločil in v nobeno nisem šel za vsako ceno. Vedno sem imel rajši malce kasnejšo, toda dobro pretehtano odločitev.

— Katere akcije pa je, kot najpomembnejše, izvedla 31. divizija pod vašim poveljstvom?

— Vsekakor spada sem njen pohod na Gorenjsko, ko smo Nemce dobro ukanili, pa še boji v Baški grapi, miniranje proge Rakek-Trst in vsekakor prenos 150 ranjenec iz Primorske na Notranjsko.

— A svobode niste dočakali ne na Primorskem in ne na Dolenjskem. Kako ste pravzaprav doživeli prvi dan svobode v domovini?

— Ne, nisem imel te sreče, da bi doživel prvi dan svobode v Jugoslaviji. V Sovjetski zvezi sem bil na šolanju. Bil sem že polkovnik, pa so nas od začetka učili prav vsega, kot vojake. In ko smo se vračali v domovino, ki je že bila svobodna, bi najraje poljubil to našo zemljo, ko je vlak na romunsko-jugoslovanski meji zapeljal na našo stran.

— In tako je bilo tudi za vas vojne konec. Ostali ste še naprej v armadi. So bili morda tudi po vojni trenutki, ki ste jih preživljali težko?

— Veliko jih je bilo. Treba se je bilo najprej naučiti na povsem nov način življenja in na nove naloge. Na izgradnjo armade. Za to pa je bilo potrebno tudi mnogo naporov. Vendar mi je pozneje prav zato, ker so naši starešine toliko prispevali h graditvi armade, bilo zelo težko, ko sem številnim od njih moral sporočiti, da gredo v pokoj. Služba je to zahtevala, jaz pa sem vse to doživljal skupaj z njimi, saj smo mnoge od njih po osvoboditvi, ko bi lahko šli kam drugam, zadržali v armadi. Pa tudi stanovanj nismo imeli. In še veliko tega.

V MIRU — DO DANES

— Kot komandant ste imeli pravico, da tudi kaznujete tiste, ki niso pridno delali. Ste to velikokrat izkoristili?

— V prvem pogovoru s tistim, ki je storil napako, nisem nikogar kaznoval. Pogostil sem ga s kavo in ga

Naš mirnopski rojak tovariš Stane Potočar-Lazar je 22. decembra 1971 napredoval v čin generalnega polkovnika. Tudi ob tej priložnosti mu za napredovanje želijo najboljše številni soborci, prijatelji in znanci s širšega območja Dolenjske (Foto: Jočo Znidaršič)

poskusil prepričati o tem, kaj je njegova dolžnost. Tudi drugič je dobil kavo. Tretjič pa kave ni bilo več. Vendar takih ni bilo veliko.

— Tovariš general, svoje sposobnosti kot komandant ste pokazali tudi na letošnjih manevrih Svoboda — 71. So bili za vas in vaše enote zelo naporni?

— Manevri sami zase niti ne, ker smo se dobro pripravili nanje. V vsakem pogledu dobro. Tudi nalogo smo opravili dobro in še posebno sem zadovoljen, ker od okrog 18.000 ljudi ni bil nihče teže poškodovan.

— Pa vam je bila vloga komandanta modrih neprijetna?

— To je bila samo vloga in odigrali smo jo dobro. Predvsem smo dokazali, da smo sposobni za ofenzivne akcije prav tako ali še bolje kot vse druge sodobne armade. To je za našo koncepcijo splošnega ljudskega odpora nadvse pomembno. Posebno, ker v tem odporu ne poznamo pasivne obrambe. Ofenziva — to bo naša obramba.

— Kako pa ste vi občutili moč splošnega ljudskega odpora?

— Predvsem, ko smo morali polovico časa posvetiti proučevanju ozemlja. Umakniti smo morali enote s fronte, da so šle v zaščito zaledja, pa za zaščito večjih skupin, osemogledni so bili premiki naših šibkejših kolon in še „skakati“ nismo mogli od enote do enote tako, kot smo bili včasih navajeni. Vse to je novo, toda morebitni agresor bo moral pošteno paziti.

— In kako so enote splošnega ljudskega odpora, partizanske in druge, občutile modre?

— Mislim, da smo šele na manevru zares začeli urediti vse te enote tako, kot je treba. Vedeti morajo namreč, da bo agresor proti njim izvajal akcije s sodobnimi bojnimi sredstvi, pa se morajo tudi same prilagajati takšnim novim razmeram. Tako smo se mi postavili proti njim in s tem nakazali začetek kvalitetnejšega urjenja teh enot ter konec vseh improvizacij.

— V tem ste imeli, tovariš general, tudi veliko uspeha. Celo načelnik generalštaba generalpodpolkovnik Viktor Bubanj vam je čestital, mar ne?

— Da, po končanem manevru mi je povedal veliko laskavih besed o delovanju naših enot, enot ljubljanske armade. Ko me je zagledal, je prišel k meni, me objel, ponavljal je, kako je vse bilo odlično, potem pa je dejal: „Ti ne boš nikoli več vodil modrih!“

— Kaj pa bi s teh naših največjih povojnih manevrov omenili kot izredno pomembno izkušnjo?

— Predvsem to, da smo izredno uspešno uporabljali helikopterske desante, in to v globino branilca. Pa tudi to, da smo presegli število letalskih poletov v primerjavi z vsemi drugimi sodobnimi armadami. Izraelci so na primer v izraelsko-egipovski vojni imeli z vsakim letalom poprečno pet poletov na dan, mi pa smo jih realizirali kar šest in pol.

Vsak, kdor se kolikor toliko razume na letalsko podporo, dobro ve, kaj to pomeni v vojni.

— Tudi rezervni starešine so delovali na manevru v takšni ali drugačni vlogi. Kaj mislite na splošno o njihovem delu?

— Predvsem moram povedati, da zelo cenim delo rezervnih vojaških starešin v Sloveniji in delo vseh organizacij ZRVŠ Slovenije. Imel sem priložnost, da njihovo aktivnost primerjam z aktivnostjo njihovih tovarišev v drugih republikah. Ne želim ocenjevati, kdo uspešnejše dela, bil pa sem vedno, ko sem se vračal v Slovenijo, ugodno presenečen nad delom slovenskih rezervnih starešin. Vsako leto se pripravljajo in opravljajo izpite, tudi letos, ko jih je toliko uspešno opravilo to preizkušnjo. Poleg tega imajo zelo dobro literaturo.

— Katere literaturo predvsem, po vašem mnenju?

— Mislim na našo obrambo. Če jo primerjam s katerikoli drugim podobnim listom, ne morem mimo ocen, da je to zelo strokoven list, ki je daleč pred vsemi drugimi podobnimi. In ker je še organizacija rezervnih starešin izredno aktivna ter resno izvaja svoje naloge, zraven pa se predvsem zanaša na svoje moči, jim niti ni potrebna večja pomoč ljudi iz armade. To pa že dovolj pove o vrednosti lista in o delu organizacije rezervnih vojaških starešin.

— O vsem ste že kaj povedali, tovariš general, o tem, kaj vi sami delate, ko nič ne delate, pa še nič. Kaj delate, torej, ko nič ne delate?

— Če nič ne delam ali pa če zares nimam kaj delati — takšnih ur, da ne rečem dni, pa je zelo malo — potem grem na ribolov, na lov, v planine, ker rad hodim, ali pa ostanem doma in se pozabavam s svojim starim konjčkom.

— S svojim starim konjčkom, in kar doma?

— Prav tako: pozabili ste, da sem bil v partizanih tudi kuhar, ne samo borec in komandant. Doma ostanem pa postanem kuharski mojster in pripravim kosilo za vso družino. In družina je srečna...

Seveda je srečna, ko pa ji komandant armade pripravi odlično kosilo! Takšno, v katerem je del vseh njegovih kulinarčnih sposobnosti, ki niso majhne. Zakaj vse, kar dela, dela z veseljem, z vso predanostjo in prizadevnostjo.

Pa je takšnih dni malo, zelo malo. Njegova družina največkrat ne obedi skupaj z njim. Tako, kot ni danes, kot ne bo jutri; navsezgodaj je odpotoval v Maribor, pozno zvečer se bo vrnil. In tudi danes, ko smo se mu zahvalili za pogovor in imenu vseh bralcev Naše obrambe, je zunaj že noč.

Tiha, mrzla zimska noč nad mestom.

Komandant ljubljanske armadne oblasti general Potočar pa je še ostal v pisarni. Delovni dan zanj še ni končan.

IVO TOMINC

(Ponatiskujemo z dovoljenjem revije NAŠA OBRAMBA)

General Potočar (v sredi) razkazuje našim političnim voditeljem fronto modrih na manevru Svoboda 71. (Foto: Slavko Kerševan)

Življenje ni praznik

Pri predici, materi in
krvodajalki

V skupini krvodajalcev metliške občine, ki so januarja letos darovali kri na transfuzijski postaji v Novem mestu, je bila tudi Ana Dembič, predica iz obrata Novoteks. Dan po akciji sem jo našla veselo in nasmejeno:

„Dobro se počutim in prav veseli me, da sem se odločila za oddajo krvi. Tako sem vsaj izvedela, da imam odlično kri. To mi veliko pomeni. Kri sem dala prvič že pred 12 leti, ko so tudi v našem podjetju zbirali prostovoljce. Žal sem morala s krvodajalstvom potem prekiniti, ker sem bila hudo bolna na pljučih. Če mi zdravje ne bo več nagajalo, se bom poslej redno udeleževala oddaje krvi. Pomagati sočloveku je naša dolžnost pa tudi lep občutek.“

— Je v vašem kolektivu še več takih, ki so pripravljeni s svojo krvjo reševati tuja življenja?

„Precej jih je, nekateri pa so dali kri že desetkrat. Za dva taka vem: to sta Vlado Marentič in Anica Štefanič. Veliko se jih je krvodajalskih akcij udeležilo samo nekajkrat. Prav nazadnje je bilo

40 prijavljenih, a so nekateri zboleli za gripo, tako da niso mogli v Novo mesto.“

— Koliko let ste že v podjetju in kaj vam kolektiv pomeni?

„V Novoteksu sem že 14 let. Lahko rečem, da mi je podjetje pomagalo spraviti h kruhu tri otroke. Doma sem iz Žakana na hrvaški strani Kolpe, vendar nimam daleč. Moje je šel v Nemčijo že pred 16. leti in odtlej ga nisem več videla. Ni skrbel za nas. Vse breme je ostalo na mojih ramenih. Ker nimamo doma kmetije, sem morala kupovati vse, razen zraka. Na srečo so hudi časi za menoj. Dva mojih otrok sta že poročena: eden v Avstraliji, drugi v Nemčiji, najmlajša po hodi še v trgovsko šolo. Ko sem se znebila težkih finančnih skrbi, sploh ne vem, kaj bom s plačo. Zase je ne bom mogla porabiti.“

Skromni predici, ki jo je trda usoda izučila, da življenje ni praznik, se za povenen vstop med krvodajalce lahko odkrijemo. Njej in njej enakim pa velja: hvala zares in iz srca! R. B.

OBRAČUN V CIGANSKEM TABORU:

Petnajstič v zaporu

Stane Brajdič obsojen na 8, Vinko Brajdič pa na 4 mesece zopora — zaradi boja z nožem

Pred petčlanskim senatom okrogne sodišča v Novem mestu je bil 38-letni Stane Brajdič obsojen na 8, 42-letni Vinko Brajdič pa na 4 mesece zopora. Zoper Staneta so odredili tudi pripor, ker je bil doslej že 14-krat zaprt.

Lani poleti so se v ciganskem taboru v gozdu pri Velikem Gabru po obilnem popivanju Cigani sprli, v prepiru pa je Stane Brajdič z nožem napadel Veroniko, Vinkovo ženo. Njegov udarec je prestregla z roko, s kuhinjskim nožem pa je potem skušala obračunati s Stanetom Vinko. Medtem ko je bila Veronika poško-

ZAMRZNJEN HUMOR — Tak je bil lanski sevnjski pustni karneval, letos pa ob splošni zamrznitvi in varčevanju za pusta slabo kaže. Domače turistično društvo nima denarja, razen tega pa se morda bojijo, da bi se pustni veseljaki preveč ponorčevali iz domačih razmer, kar vsem ne bi bilo všeč. (Foto: M. L.)

PUSTNA NEDELJA

Udar črne noge

Mokronog: prvi ukazi s pečatom črne noge

Še malo, in Mokronog se bo odel v bele zastave s črno nogo — simbolom kraljestva, samostojne države Nassenfuss, ki se bo letos postavila s prvim dolenskim televizijskim studiom in barvno televizijsko tehniko domačega izvora, ki ji francoska SECAM ne sega „do kolen“.

Iz tabora larfarjev, ki se pripravljajo na udar in prevzem oblasti, že prihajajo prvi ukazi, kaj morajo Mokronožani narediti, da bodo vredni svoje pustne nadoblasti. Trgovine so se založile z blagom vseh barv, zakaj povpraševanje po živih barvnih vzorcih je silno naraslo, odkar se je razvedelo, da bo televizija snemala in oddajala v barvah. Larfarji javno pozivajo prebivalstvo, naj vsaj za ta praznik enkrat pomete pred svojim pragom, saj je bilo v vseh drugih dneh leta dovolj prijazne skrbi za prage drugih.

Tehnične priprave potekajo po načrtih. V Novem mestu, Trebnjem, na Mirni in v Mokronogu bodo viseli transparenti, plakati so se že pojavili v izložbah in trgovinah. Nastal je sicer majhen zastoj, ker brežiško gozdno gospodarstvo ni moglo dobiti dovolj dolgega lesa za montažo oddajnika, toda tudi to bodo, upajo, uredili s pomočjo kooperacijskih odnosov z drugimi.

In še tole nam javljajo: Mokronog se bo založil s pustnimi dobrotami, po končanem karnevalu pa bodo prikazovali film (resnični film), ki ga bodo posneli amaterji, da bi ta dogodek ohranili poznejšim rodovom. VAŠ DL.

KAZEN ZA OGNJENE ZUBLJE

Maščevalna starka

79-letna Julijana Papež iz Sel pri Hinjah ni kazensko odgovorna!

Cudna so pota človeške usode: pred poroto okrogne sodišča je morala prejšnjo sredo dopoldne stopiti tudi 79-letna Julijana Papež iz Sel pri Hinjah. Okrogno javno tožilstvo je namreč vložilo predlog za uporabo varnostnega ukrepa, ker je s požarom v noči od 6. na 7. novembra lani povzročila nevarnost za premoženje precejšnje vrednosti.

Iz maščevalnosti je podtaknila ogenj na podstrešju hleva Stanislava Zoreta, požar pa je uničil hlev in se razširil na del hiše, zaradi česar je bilo za več kot 15.000 dinarjev škoda. Le hitrim ukrepom gasilcev in vaščanov gre zahvala, da so požar omejili in preprečili ogenj na so-

sednih poslopjih Zoreta in Skufce, ki so vredna 90.000 dinarjev. Dejanje je storila v stanju, ko zaradi osebnostne in psihične prizadetosti — trajne duševne motnje, duševne nerazvitosti — ni mogla razumeti dejanja in ni mogla imeti v oblasti svojega ravnanja. Obdolženka je tajila, da bi zažgala, vendar je sodišče na podlagi prič, ogleda neposredno po požaru in njenega obnašanja zvečer pred požarom prišlo do prepričanja, da je storila kaznivo dejanje po členu 268/1 KZ. Upoštevalo mnenje psihologa dr. Breganta, pa je menilo, da je Papeževa nevarna za okolico, zato je senat izrekel zoper njo varnostni ukrep oddaje v zavod za varstvo in zdravljenje.

Strel je počil v sili

Drago Brajdič, delavec iz IMV, oproščen — IMV in krajevna skupnost Birčna vas: »Eden izmed redkih zaposlenih in urejenih Ciganov«

Čeprav je bilo na četrtkovni razpravi pred okrognim sodiščem v Novem mestu pričevanje dveh skupin Ciganov povsem nasprotno, senatu, ki mu je predsedoval sodnik Janez Kramarič, ni bilo pretežno ugotoviti resnice: Drago Brajdič, 35 let, eden izmed redkih urejenih in zaposlenih Ciganov, je potegnil pištolo v silobranu. Zato ga je sodišče oprostil, čeprav je bil obtožen poskusa uboja, ker je Bojana Brajdiča iz Cegelnice nevarno ranil v trebuh in mu je le hitra zdravniška pomoč rešila življenje.

Na dan mrtvih 1969 sta si Dragova in Bojanova skupina prvič skočili v lase v Hrastarjevi gostilni v Smihelu, potem ko sta se sprli na pokopališču. Bojanova skupina je bila močnejša, a ni do kraja obračunala z Dragovo, zato so zagrozili, da bodo čez dva dni spet napadli tako, da bodo tudi mrtvi.

Usodni ponedeljek je Bojanova skupina čakala Dragovo pred pošto, ker je računala, da bo Stefan iz Dragove skupine prišel tja po pokopino. Tako se je tudi zgodilo, čeprav

so Stefan in njegovi srečali Drago šele v Perovi gostilni, ker je pripeljal otroke v zdravstveni dom. Ko so od tam šli k Novi modi, so z druge strani napadli Cigani Bojanove skupine — tako so potrdile tudi priče, ki so bile tedaj v tem delu mesta — in čeprav so se nekateri skušali umakniti v trgovino, se to Dragu ni posrečilo. Dobil je udarec po roki, zagledal na tleh pištolo nasprotno, oboroženo skupino, jo pobral in stekel čez cesto. Bojan in še en Cigan sta stekla za njim in mu grozila, Drago pa se je obrnil in ustrelil Bojana v trebuh. Že prej je Stefan iz Dragove skupine dvignil pištolo — ima tudi orožni list — nad glavo in kričal: »Mir!« Bojanova skupina je bila očitno za obračun, ki se je končal z Dragovim strelom in njegovim begom na UJV, kjer je takoj povedal, kaj se je zgodilo.

ZMAGA
IGORJA PENKA

Na hitropoteznem šahovskem turnirju v Novem mestu je sodelovalo 16 novomeških šahistov, ki so se razvrstili takole: 1. Igor Penko 14,5, 2. Marko Picek (12), 3. Šporar (11), 4. in 5. Komelj in Ščap (9), 6. Pucelj (8,5), 7. Hrovatič (8), 8. Istenič (8) itd. J. UDIR

MIRNA: OROPAN?

Kaj se je dogajalo 21. januarja v gostišču „Dane“ na Mirni, bodo še ugotavljale oblasti. Mokronožski miličniki so minuli teden primer prijavi tožilstvu, ker sumijo, da je bil ta dan 28-letni Darko Smrke, začasno na delu v tujini, oropan. Bil je v gostišču, kjer sta ga Franc Starič in Janez Smrke s Stare gore začela dolžiti, da je namenoma s cigaretinim ogorkom zažgal Stariču bundo. Darka Smrketa sta potem zvalila ven, ga tako pretepla, (predvsem po obrazu) da je obležal v nezvesti, ter mu, kot trdi Darko Smrke, iz denarnice vzela sto nemških mark. Franc Starič in Janez Smrke rop zanikata.

DOSLEJ USPEŠNI

V nedeljo, 9. januarja, je bil na Vinici občni zbor Avto-moto krožka, ki se ga je udeležilo 43 članov. Ugotovili so, da je bilo dosedanje delo krožka uspešno. V letu 1971 so organizirali tečaj za voznike amaterje, ki ga je obiskovalo 25 kandidatov, razen tega je krožek pomagal krajevni skupnosti pri nabavi prometne signalizacije. Želja vseh članov je, da bi na Vinici čimprej zgradili bencinsko črpalko. F. P.

NOVE OBRESTNE MERE

● ZA DEVIZNE VLOGE IN DEVIZNE RAČUNE:

navadne	7,5 %
(5,5 % v devizah, 2 % v dinarjih)	
vezane nad 13 mesecev	9 %
(7,5 % v devizah, 1,5 % v dinarjih)	
vezane nad 24 mesecev	10 %
(7,5 % v devizah, 2,5 % v dinarjih)	

● ZA DINARSKÉ VLOGE:

navadne (a-vista)	7,5 %
vezane nad 13 mesecev	9 %
vezane nad 24 mesecev	10 %

pri VAŠI BANKI
DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI
NOVO MESTO

podružnici v KRŠKEM ali ekspozi-
turah v METLIKI, TREBNJEM in
NOVEM MESTU.

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL
NOVO MESTO

PROSTA DELOVNA MESTA

Zaradi povečanja proizvodnje avtomobilov in prikolic odpiramo nova delovna mesta in vabimo k sodelovanju:

● več kvalificiranih delavcev —
ključavničarjev, kleparjev,
avtomehaničarjev, avtoličarjev,
varilcev in mizarjev

● več priučenih delavcev
v kovinski in lesni stroki

● več nekvalificiranih delavcev
za delo v proizvodnji avtomobilov
in proizvodnji prikolic

Kandidati za zaposlitev naj pošljejo pismene ponudbe kadrovsko-socialni službi podjetja.

Na progah, kjer ima podjetje organiziran avtobusni promet, je prevoz zagotovljen.

NAJBOLJŠI

IVAN MOLAN:

Dvakratni državni prvak v speedwayu Krčan Ivan Molan je z veliko prednostjo postal najboljši športnik Dolenjske. Molan je zmagoval na domačih tekmovanjih, bil pa je dober tudi v tujini. Resnega tekmeča je imel samo v klubskem tovarišu, mladinskem državnem prvaku Evaldu Babiču. Zal je športna kariera Ivana Molana prežgodaj končana.

DARINKA KRSTIČ-UHAN:

Dvakratna državna prvakinja v skokih s padalom Darinka Krstič je zasluženost osvojila prvo mesto. Hrabra Dara je pokazala, da sodi med najboljše padalke v Jugoslaviji, saj se je tudi v moški konkurenci vedno uvrstila med najboljše. Državna prvakinja ima celo drugo mesto v moški konkurenci v Sloveniji in je pred njo samo Leščan Pesjak.

MAJA DOKL:

Mlada Novomeščanka Maja Dokl se je že z enajstimi leti uvrstila v državno mladinsko telovadno vrsto in s tem dosegla nepričakovan uspeh. Maja je lani zelo uspešno nastopala, dosegla je več zmag, največ pa je vredno prvo mesto na Dunaju. V Ljubljani je zmagala trikrat, na neuradnem pionirskem prvenstvu Jugoslavije pa je bila druga.

TATJANA GAZVODA:

Novomeščanka Tatjana Gazvoda je lani imela izredno uspešno atletsko sezono. Porušila je pet dolenjskih rekordov, nastopila pa je tudi v republiški reprezentanci. Tatjana je najboljša atletinja vseh časov na Dolenjskem. Zbrala je precej odličij, na zahtevnejših tekmovanjih je bila vedno med najboljšimi. V sezoni 1970/71 je bila druga športnica Dolenjske.

MARJAN ŠPILAR:

Najboljši slovenski kopijaš Marjan Špilar se je uvrstil na tretje mesto. Čeprav je v lani sezoni dosegel dobre uspehe, so ga naši bralci kar nekako pozabili. V glavnem pa se prizadevni atlet največ razdaja mlademu naraščanju, ki pod njegovim vodstvom lepo napreduje. Dokler ne bo mlajših, atlet Špilar šprinterice ne bo obesil na klin.

Darinka Krstič in Ivan Molan ŠPORTNIKA LETA

Menimo, da je naša nagradna anketa, s katero smo med našimi bralci oz. športnimi delavci izbirali najboljša športnika na Dolenjskem v letu 1971, uspela. Odziv je bil dober, odgovore smo dobili iz vseh občin, v katerih imajo Dolenjski list. V glavnem so nam odgovarjali mladi ljudje, saj je povsem razumljivo, da se ti za šport najbolj zanimajo. Telesnovzgojna dejavnost je najbolj razvejana na solah, kjer uspešno delajo šolska športna društva.

Razglasitev bo v Sevnici!

Športniki bodo prejeli pokale in darila naših podjetij na posebni svečanosti, ki bo verjetno februarja v Sevnici. Ob tej priložnosti bomo pripravili prikupno športno-zabavno prireditev, na kateri bodo poleg nagradencev sodelovali tudi športniki iz Novega mesta in Sevnice. Organizator prireditve bo športno uredništvo Dolenjskega lista v sodelovanju z občinsko Zvezo za telesno kulturo in TVD Partizan v Sevnici.

Športnike smo izbirali po dveh linijah, ker smo želeli ugotoviti, koliko se razhajajo mnenja bralcev s tistimi, ki so boljše poznavalci dosežkov in vrednosti naših športnikov.

Ne bi radi razpravljali, kdo je izbral boljše, kdo slabše, ker to ni namen našega pisanja, gre za to, da pridemo do tistih imen, ki so nas lani na športnem področju najbolj razveseljevali. Naši bralci, kot tudi športni delavci so bili skoraj enakega mnenja. Pri izbiri prvih dveh so se lahko odločili za državna prvaka Ivana Molana in Darinko Krstič-Uhanovo. Manjše težave so nastopile pri določitvi drugih mest. Pri ženskah so oboji izbrali telovadko Majo Dokl, pri moških pa so bralci dali glasove za rokometaša Jožeta Šilca iz Sevnice, strokovnjaki pa so se odločili za atleta Marjana Špilara. Tretje mesto pri dekletih je osvojila atletinja Tatjana Gazvoda (bralci in strokovnjaki so ji prisodili tretje mesto), medtem ko so se pri moških strokovnjaki odločili za plavalca Franca Čarga, bralci pa za košarkarja Dragana Šobarja. Vendar je v skupnem seštevku točk tretje mesto osvojil Marjan Špilar.

KONČNI VRSTNI RED PO OCENI BRALCEV:

1. Ivan Molan (speedway) 254 točk, 2. Jože Šilc (rokometa) 153, 3. Dragan Šobar (košarka) 107, 4. Rudi Osterman (šah) 94, 5.-6. Jože Uhan (letalstvo) in Marjan Špilar (atletika) 90, 7. Tomislav Svazič (rokometa) 74, 8. Evald Babič (speedway) 65, 9. Lojze Babnik (odbojka) 63, 10. Franc Čargo (plavanje) 61, 11. Žarko Kovačević (košarka) 60, 12. Jože Splichal (košarka) 56, 13. Marjan Somrak (atletika in namizni tenis) 48, 14. Slavko Kovačević (košarka) 38, 15. Milan Šimunič (atletika) 32, itd.

STROKOVNJAKI SO POSREDOVALI NASLEDNJE MNENJE:

1. Ivan Molan 139, 2. Marjan Špilar 70, 3. Franc Čargo 61, 4. Rudi Osterman 42, 5. Jože Uhan 38, 6. Evald Babič 26, 7. Jože Šilc 25, 8. Žarko Kovačević 23, 9. Jože Splichal 15, 10. Milan Šimunič 15, 11. Slavko Kovačević 14, 12. Janez Milavec (avtomoto) 11, 13. Vojko Baumgartner (atletika) 11, 14. Vojko Dragaš (atletika) 9, 15. Tomislav Svazič 8 točk itd.

PRI DEKLETIH JE BIL VRSTNI RED NASLEDNJI:

1. Darinka Krstič-Uhan (padalstvo) 478, 2. Maja Dokl (gimnastika) 317, 3. Tatjana Gazvoda (atletika) 211, 4. Anita Gajič (gimnastika) 131, 5. Stanka Molan (rokometa) 109, 6. Vesna Saje (atletika) 87, 7. Nevenka Jenkole (plavanje) 86, 8. Anica Praznik (šah) 40, 9.-10. Zdenka Rajer (odbojka) in Nada Peterle (šah) 30, 11. in 12. Marjeta Pučko (odbojka in

Naši nagrajenci

Izmed tistih, ki so nam poslali anketne lističe, smo izbrali 10 srečnejev. Prejeli bodo knjižna darila s podpisom vseh šestih najboljših športnikov Dolenjske. Ker se bomo z našimi športniki srečali na posebni prireditvi februarja ali marca v Sevnici, bodo pač morali toliko časa počakati na darila.

Izrečani so: Goran Rovani, Sremska 1, Krško; Bine Kužnik, Dobindol, Uršna sela; Ignacij Ahlin, Rimska 7, Ljubljana; Danijel Gačnik, Mokronog 11; Branko Kirasič, osnovna šola Kočevje; Marija Jaklič, Ragovska, Novo mesto; Joži Ameršek, Prešna Loka 20, Sevnica; Nac Ahlin, Prvomajska 4, Nova Gorica; Polka Kuk, Kolodvorska 8, Kočevje in Nevenka Zlogar, Delavska 10, Krško.

atletika) in Vladka Bužančič (rokometa) 28, 13. Julka Bratuš (strelstvo) 25, 14. Vlasta Mišič (rokometa) 21, 15. Marina Fila (odbojka) 19 itd.

IN ŠE MNENJE STROKOVNJAKOV:

1. Darinka Krstič 178, 2. Maja Dokl 140, 3. Tatjana Gazvoda 69, 4.-5. Nevenka Jenkole in Stanka Molan 30, 6. Anita Gajič 24, 7. Marjeta Pučko 20, 8. Vladka Bužančič 10, 9. Zdenka Rajer 9, 10. Lučka Serini (smučanje) 8, 11.-12. Marija Poje (atletika) in Vesna Saje 6, 13.-14. Marina Fila in Anica Praznik 4, 15. Nada Peterle 3 itd.

KONČNI VRSTNI RED - MNENJE BRALCEV IN STROKOVNJAKOV:

MOŠKI: 1. Ivan Molan 393, 2. Jože Šilc 178, 3. Marjan Špilar 160, 4. Rudi Osterman 136, 5. Jože Uhan 128, 6. Franc Čargo 122, 7. Dragan Šobar 110, 8. Evald Babič 91, 9. Žarko Kovačević 83, 10. Tomislav Svazič 82, 11. Jože Splichal 71, 12. Lojze Babnik 65, 13. Marjan Somrak 56, 14. Slavko Kovačević 51, 15. Milan Šimunič 47 itd.

ŽENSKKE: 1. Darinka Krstič 656, 2. Maja Dokl 457, 3. Tatjana Gazvoda 280, 4. Anita Gajič 155, 5. Stanka Molan 139, 6. Nevenka Jenkole 116, 7. Vesna Saje 93, 8. Marjeta Pučko 48, 9. Anica Praznik 44, 10. Zdenka Rajer 39, 11. Vladka Bužančič 38, 12. Nada Peterle 33, 13. Julka Bratuš 30, 14. Marina Fila 23, 15. Vlasta Mišič 22, itd.

... Dara Krstičeva je lani tolikokrat padala s padalom, da je letos končno padla - v zakonski jarem...

... Ivan Molan bi zdaj, ko je najboljši športnik, še rad dirkal. Saj motor še ima, čeprav je rek, da ne bo več sedel nanj!

... Bojte se Doklovih: letos bo njihov prodor - mimo Maje še odbojkarica mama Stanka in sestra telovadka Jasna...

... Jože „Šiljo“ Šilc, sevnški rokometaš, bi najraje igral v najboljši družbi: za tako ekipo pa bi potreboval sedem Jožetov Šilcev!

... Naj Gazvodova teče še in še, na koncu vendar - tretja je...

... Hvaležni bralci Dolenjskega lista sporočajo Marjanu Špilaru, da ga bodo dosmrtno uvrščali na tretje mesto, če takoj neha metati kopje!

KUHARJI

Art Buchwald, ki ima v precepu vse pomembnejše Amerikance in še koga drugega zraven, je natančno poučen o vseh vsakdanjih navadah posameznih najpomembnejših prebivalcev te države. Zato od njega ne bi bilo težko izvedeti, kdaj je bil recimo današnji predsednik Nixon kandidat za športnika Texasa (v ostrostrelstvu s karabinko), za katere športe se zanima nekdanji filmski igralec, zdaj politik Reagan, kolikokrat podrsja z levo nogo, preden vrže na koš, danes najboljši, najdražji, najzanimivejši košarkar Alcindor. In tako naprej.

Tudi pri nas imamo Ameriko, tudi na Dolenjskem izbiramo najboljše športnike. Priročni kuharski nasveti ob izbiri najboljšega pa so tile: Sodelujte v anketi, pa če-

prav ne poznate nobenega športnika. Tako je Belokranjcu dovoljeno, da pozna pri moških enega samega športnika, pri ženskah pa ni treba poznati nobene. Zadošča, da napiše tri vprašaje in zraven padalstvo. Bodo že vedeli, da gre za Krstičevo! Važno je sodelovati, saj izrečani bralci, ki pošljejo ankete v uredništvo, dobijo lepe nagrade...

Ker je Sevnica že na onem bregu Save, tako da otroci s te strani Sevnčanom lahko v pretepih zabrisajo, češ: „Kaj boste vi, Stajerci!“ kajpak ni odločilna napaka, če pol Sevnice ne pozna drugih športnikov kot Šilca, Svaziča, Trbovca, Možica in drugih domačih rokometašev. In če drugega ne poznaš, pač ne moreš pri izbiri za najboljšega napisati drugega kot: prvi -

rokometaš, drugi - rokometaš, tretji - rokometaš, četrti - rokometaš, peti - rokometaš. Za posledek potem še pri ženskah napiše tri rokometašice, da se športnemu uredniku dvigajo lasje na glavi in ponoči v barvah sanja Šilca, Svaziča in kolege...

Priročen nasvet je tudi ta, da imaš svoje dekle v kaki tovarni, recimo v konfekciji Novoteksa. Če se dekle likor toliko zanima za šport, je umljivo, da bo svojega fanta postavila na prvo mesto. In če ima vsaj nekaj veljave in prijateljstva v kolektivu, je razumljivo, da bodo tudi vse kolegice poslale listke in na prvem mestu napisale njenega fanta. To je zelo zanesljiv re-

cept za izbiranje, ljubitelji dobrega kuharstva pa ga lahko začinijo še z drugimi možnostmi: ti zame dvajset listkov, jaz zate dvajset, pa sva še naprej najbolsi prijatelja.

Med temi kuharskimi recepti tudi ne gre zanemariti sorodstva: prav pridejo tudi bratrance, sestricne, tete ali strici iz sedmega kolena, stare matere ali dedje, ki sploh ne vedo, kaj je to šport. Couberlin je sicer rek: „Važno je sodelovati!“, toda že Francozi zdaj goljufajo tako, da so za profesionalce proglasili Russele in nekaj drugih smučarjev z zlomljenimi nogami, ki ne morejo v Sapporo, vsi tisti, ki bodo tja potovali, pa so - amaterji! Zakaj torej ne bi

vpeljali vsaj kanček nepoštenja tudi v tako anketo, lepo vas prosim?

Kuharji, pozor! Za letos ste že zamudili, a nauke si zapomnite za prihodnje leto. Bržkone bo spet podobna anketa. Dajmo, pomagajmo, da bi se veselili: vi, ki boste izbirali nenavadno, tisti, ki bodo seštevili točke, mi vsi skupaj pa, ker bomo spet imeli anketo.

P.S.: Vsaka podobnost z letošnjo izbiro najboljšega dolenjskega športnika je zgolj slučajna. Zares pa se čudim, zakaj ni med najboljšimi Kičo Slabinac, ki je odlično telovadil v Novem mestu, izborni lovil jaja na svoj suknjič in še bolje drdral kletvice na račun nevzgojenih gledalcev.

V. LIKAR

Piše preprosto, poroča kratko in razumljivo: DOLENJSKI LIST

kultura in izobra- ževanje

Nagrajeni

Brežiška Zveza kulturno-prosvetnih organizacij je z 10.200 dinarji nagradila šest kulturno-prosvetnih društev, ki so se od 5. decembra 1970 do tega dne lani najbolj izkazala. Nagrade posameznim društvom so razdelili na podlagi točkovanja o dejavnosti. Največ točk so prisodili društvu „Stane Vogrinc“ v Dobovi, potem brežiškemu DPD Svoboda bratov Milavcev, kapelski godbi na pihala, društvu „Oton Zupancič“ v Arčičah, društvu Planina v Cerkljah in brežiškemu likovnemu klubu. Predsedstvo ZKPO je presojalo dejavnost samo teh društev, ker so tudi edina poslala poročila.

Napredek

Obcinska matična knjižnica v Brežicah, ki je pred dvema letoma slavila 25-letnico ustanovitve, je dosegla lani lep uspeh: ima že četrtno vseh registriranih knjig v občini. Zasluga za to gre tudi kulturni skupnosti, ki je ustanovo podprla. Lani so vpisali 419 novih članov oziroma bralcev, izposodili 4272 knjig več kot l. 1970, nakupili 1103 novih del in ponudili bralcem 39 najrazličnejših revij. Izposojevalnina se je povečala od 10 par na 3,5 dinarja od knjige. Hkrati je knjižnica središče, kjer postrežejo tudi s prene-katere informacije iz družbenega in kulturnega življenja.

V. P.

Filmi

Pod pokroviteljstvom tovarne Novoteks bo v kratkem v Novem mestu večer slovenskega kratkega in dokumentarnega filma. Prirediteljica Viba film bo med drugim na tej reviji pokazala najboljše dosežke slovenskih filmskih ustvarjalcev dokumentarnega filma (barvni film Milana Ljubičiča „Portret meniha“ je dobil lani srebrno medaljo na festivalu v Beogradu; film opisuje življenjsko pot bivšega priornja pleterške kartuzije dr. Edgarja Leopolda Lavova), sportnega filma (Pogačnikovi „Zlati fantje“ in „Gimnastika 70“), turističnega („Obiščite Slovenijo“, „Pismo z gora“), risanega in informativno-propagandnega filma. Po predstavi se bodo obiskovalcem predstavili nekateri boljši filmski ustvarjalci iz Slovenije, v načrtu pa je tudi pogovor z njimi.

MLADINSKI TURIZEM

Skupni sestanek med vodstvom novomeške mladine in republiške Poročnice zveze, na katerem so govorili o ustanovitvi mladinske turistične poslovalnice v Novem mestu, je pripeljal do sklepa, da je treba najprej s posebno anketo ugotoviti zanimanje mladine na Dolenjskem za turistično udejstvovanje. Poslovalnica bi na začetku delovala pod okriljem ljubljanskega „Mladega turista“, nato pa bi se osamosvojila. Sredstva bi prispevali novomeška mladina in Počitniška zveza.

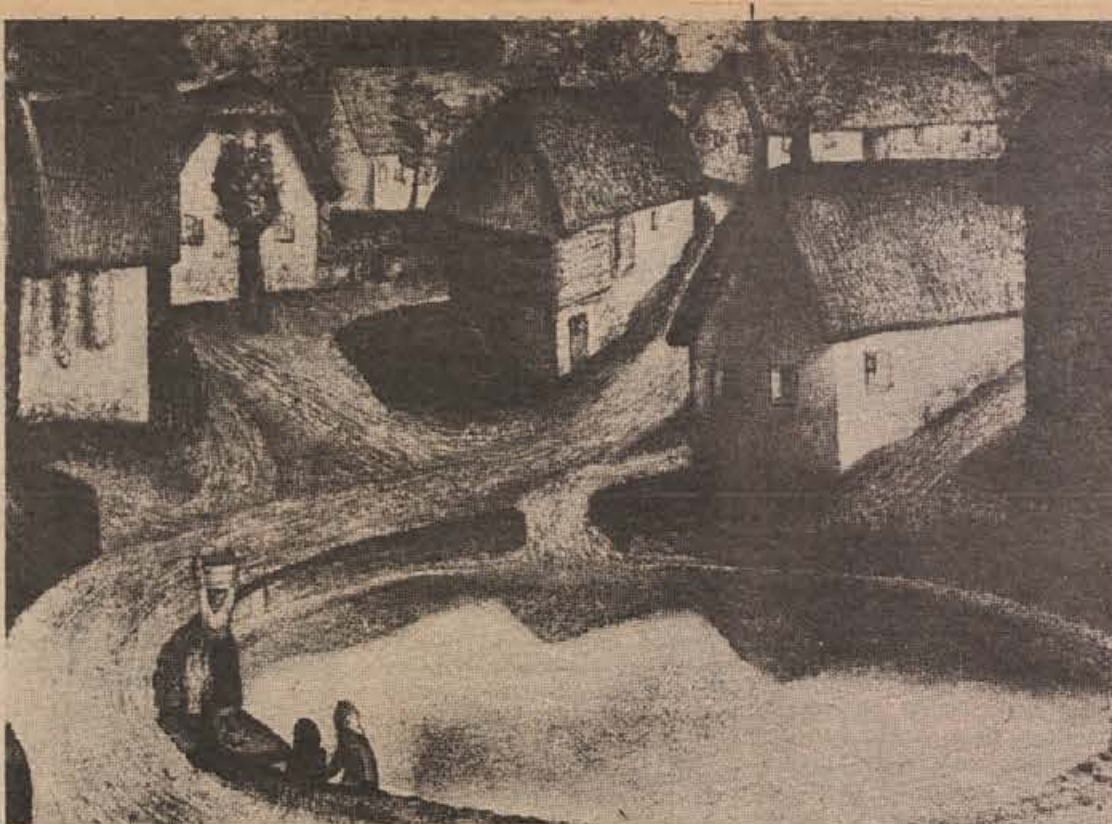
Mali kulturni barometer

BREŽICE: CELJANI GOSTUJEJO – V nedeljo, 6. februarja, bo v brežiškem kulturnem domu gostovalo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja in ob 14.30 ter 20. uri uprizorilo Lawrenceovo igr. „Snah“.

NOVO MESTO: DREVI KONCERT – V počastitev kulturnega praznika bo drevi v Domu kulture koncert zabavnega ansambla „Kon-

Navdušeni

Prejšnji četrtek je imel Slovenski oktet celovečerni koncert v novomeškem Domu kulture. Po uspešni večtedenski turneji po „deželi vzhajajočega sonca“ (Japonski) je bila to prva njegova prireditev na domačih tleh. Zanimanje med občinstvom je bilo izredno, saj je kljub vstopnicam po 20 in 10 din skoraj zmanjkalo prostora za poslušalce. Obiskovalci so bili navdušeni, kot vselej, kadar je nastopil ta odlični zbor. Oktet se je izkupičku od te prireditve odrek: vstopnino so podarili Posebni šoli v Šmihelu. Humanemu koraku pevec so se pridružile tudi nekatere novomeške delovne organizacije (Novoteks, DBH, Krka, Labod in druge), tako da je bil skupni prispevek za Posebno šolo približno 20.000 din.

Tone Kralj: VAŠKA JESEN, olje, 1933 – Z razstave Kraljeve retrospektive 1970 v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici

MNOGO ŠOL ZASLUŽI PRIZNANJE:

Včasih edino kulturno središče

Trditve o kulturnem mrtvilu šol sodijo v preteklost – Marsikje nižjerazrednica rešuje ugled kraja – Šole nujno v kulturne načrte

Ljubo Žagar, predmetni učitelj v bršlinski osnovni šoli, ni imel zimskih počitnic: vsak dan je oblečen v modro haljo, v šolski delavnici rezjal in zbijal letve za lutkovni oder. „To bo za Težave Peter-siljkove mame,“ je hudomušno pripomnil. To lutkovno igró bodo učenci uprizorili za 8. marec ženam in dekletom Bršlina.

Lutkovni krožek, ki ga vodita učiteljica Angela Levak in Ljudmila Lah, obiskuje 15 učencev. Krožek je eden od 31, ki so jih ustanovili v šoli kmalu potem, ko so učenci in učitelji prvič prestopili prag novega šolskega poslopja. Več kot polovica krožkov že dela, druge hočejo oživiti v drugem polletju, ki se je pravkar pričelo. V kroških sodelujejo vsi učenci, mnogi celo v več hkrati.

Kulturnih krožkov je precej več kot prstov na eni roki. Poleg lutkovnega so še dramski, recitacijski, lite-

rarni, folklorni, novinarski. Se več jih je. Literarni izdaja glasilo „Iz naših logov“, ki pa ne prinaša samo leposlovnih sestavkov. Marca bo izšla že druga številka.

Tako Bršlin, tako Grm, „Katja Rupena“, tako druge osnovne šole v

novomeški občini, na Dolenjskem, v Beli krajini in Spodnjem Posavju. Seveda ni povsod toliko krožkov kot v Bršlinu: ta šola je nova, prostorna, podobne dejavnosti imajo druge nedavno odprte nove šole. Velja: na vsaki šoli je toliko dejavnosti, kolikor imamo možnosti, sodelovanja in pripravljenosti učencev ter učiteljev ter denarja za to. Poleg

podčrtano

Boris Savnik si zlasti od Smar-jekskih Toplic, kjer je stopil na čelo novomeške kulturne skupnosti, prizadeva ustoličiti nove pojme o kulturi.

Pod kulturo, trdi, ne gre samo igranje na odru, muziciranje v orkestru, petje v zboru, prireditve razstav, akademije in proslave, prebiranje dobre leposlovne knjige. Gre še nekaj več: srčna kultura. Kdor se hoče ukvarjati s kulturo, kdor hoče

Kaj je kultura?

govoriti ali pisati o njej, mora upoštevati, da je začetek te „vzvišene gospe“ v odnosih.

Odnosi med ljudmi (na cesti, v kavarni, tovarni, galeriji, v družini in soseski), najpreprosteje povedano, niso nič drugega kot (ne)kulturni odnosi.

V komer to spoznanje obsedi, mu bo razumljivejša „delitev“: kulturni, nekulturni ljudje. Številna nesoglasja pri delitvi denarja za kulturne dejavnosti so povzročila tudi to skrajnost.

Zalostno je, da so se celo kulturniki začeli obmetavati z očitki, ki so vse prej kot izraz človeka s srčno kulturo. „On je toliko dobil za tisto svoje brkljanje, da se lahko redi kot prašč.“

Kdo – on, kdo – jaz? „To varši, dejavnosti, ki ju vodiva, sta pri kulturni skupnosti zapisani za kulturni, zato neha.“

Slovenski kulturni praznik – Prešernov dan – trka na duri. Naj potrka še na tiste duri v človeku, kjer bi morala biti doma tako imenovana srčna kultura.

I. ZORAN

glasil, ki izhajajo večkrat na leto, imajo šole vsaj še po nekaj krožkov.

Kulturne in druge prireditve se vrstijo za zgodovinske dneve, državne, kulturne in druge praznike. Na prireditve vabijo starše in ostalo prebivalstvo. Ljudje so hvaležni: v krajih, ki premorejo komaj boljšo gramozno cesto, gasilski dom, gostilno, trgovino, kina pa že ne, jim je kakršna koli javna šolska prireditev edino kulturno razvedrilo.

Zal, se glas o tem prepočasi širi, tako niti predstavniki organizacij in celo odborniki iz teh krajev na občinskih, medobčinskih in drugih posvetih na višji ravni ne znajo drugega kot zavrteti staro obrabljeno ploščo: da je na šolah vse mrtvo. To pa je hudo zgrešena in za množico so-

larjev in učiteljev, ki žrtvujejo prosti čas za kulturno dejavnost, celo žaljiva trditev.

Šolam je treba priznati, kar delajo, in če zapišemo, da so kulturna žarišča, je to res. Lahko bi dejali le, da so tu bolj, tam pa manj uspešni. Če je tako, bo treba – vsaj osnovnim šolam – odmeriti prostor in pomen tudi v vseh načrtih kulturnih skupnosti in Zveze kulturno-prosvetnih organizacij.

I. ZORAN

»Polemikom« Filtra 58 v premislek

Držati življenju in resnici ogledalo – tega ne znajo

To pisanje naj bi bilo neke vrste premislek o glasilu Filter 58, o neprimerem urednikovanju in koncepciji le-tega. Zdi se mi povsem na mestu premisliti kaj takega, ker je Filter 58 pač pojav, ki se hoče nekako vsiliti vsakemu, ki je kakor koli seznanjen in povezan z dogajanjem v našem skupnem prostoru.

Filter 58 kot literarno-polemično glasilo se skuša uveljaviti v novomeškem in v zadnjem času celo vseslovenskem kulturnem in drugačnem prostoru s prispevki, ki naj bi, vsaj kar se polemike tiče, načenjali probleme, o katerih bi se nato na straneh tega glasila razvil boj mnenj, misli in morda še česa, vse to pa naj bi vodilo ali tudi ne: k strinjanju in skupnemu vpogledu v nekatere bistvene stvari vsakdanjosti.

Tu je treba zastaviti vprašanje:

GIMNAZIJA – KAM?

Opazka

Kdo grozi s papirnato vojno ob predlogu?

Kako ozkosrčni in zagledani vase znamo biti Slovenci, dokazujejo nekateri odzivi – tudi iz Dolenjske – na predlagane izboljšave v vsebinskem delu gimnazij, ki jih je pripravil republiški zavod za šolstvo.

Kar vseprek letijo očitki, da hočejo gimnaziji kot šoli z najdaljšo tradicijo vzeti to in ono ter ji vsiliti nekaj povsem „nemogočega“. Prehitro, nepremišljeno, neprestrdirano, novotarijsko – to so pri-lastki, ki jih obesažo na pripombe o omenjenem predlogu.

Desetletja so morala preteči, da smo spoznali: gimnazija kot pripravljalnica za študij na višji ali visoki šoli res ne more vzgajati in izobraževati mladine kot pred sto leti. In precej glav je medtem posivelo od tuhtanja, katera pot bi bila prava, da bi ta srednja šola ujela korak s časom, sodobnimi potrebami in spoznanji.

Nenadoma pa – kot da to spoznanje ne velja za nas, kulturne Slovence, ampak za neko ljudstvo na petnajstem, nerazvitem planetu – plane kot strela z jasnega: Ljubčiki moji, kaj bom pa potem delal, če dijačkom ne bom smel več vbijati v glavo letnic iz vladavine frankovskih kraljev? Ali pa: Kako bo vendar fant študiral matematiko, če mu bomo v gimnaziji vzeli še tisto urico likovnega pouka?

Ali se mojstri predmeta boje, da bi bili ob kruh, če bi naposled le uvedli tiste vsebinske „novotarije“ v gimnazijske učilnice? Odkod potem ta zagledanost vase, samospoštovanje, samopovzdigovanje nečesa, kar ne ustreza in se bo slej ko prej moralo posloviti?

Saj smo šele pri predlogih!

NI VEČEN ŠTUDENT – PA JE...

Študijski nemir

Janez Šterbenc: »Ne glavo, znanje mora imeti učitelj v torbi«

Učiteljeval je v Orhovici, na nižjerazrednici, ko so ga povabili v Sentjernej na matično šolo. „Dobro,“ je rekel, „meni je vseeno, tudi za to šolo imam kvalifikacijo.“ To je bilo še takrat, ko od predmetnih učiteljev še niso tako dosledno zahtevali višje ali visoke izobrazbe.

„1965. leta je moralo biti, ko me je pičilo, da bi se študiral,“ se spominja Janez Šterbenc, od prejšnjega tedna diplomant pedagoške akademije v Ljubljani. Končal je slovenščino in knjižničarstvo s prav dobrim uspehom. Za izrednega študenta, ki se je na izpite pripravjal ob nedeljah, zimskih in poletnih počitnicah, med tednom pa največkrat zvečer, je to več kot zadovoljivo.

„Nervoze, v katero je večino z nedokončano izobrazbo silil zakon, nisem poznal. Prvič, ker sem se za študij odločil, še preden je zakon začel strašiti, drugič, ker me je v študij pognalo veselje. Je nekaj v meni, kar me nenehno priganja h knjigi, želja po širšem obzorju, temeljitejšem znanju.“

Janez je spoznal: bitko za socialistično šolo dobiš samo z znanjem. Kaj pa je pravzaprav socialistična šola? To je... „Mislim, da taka šola ne sme biti zaprta sama vase, ampak se mora razvijati, tako kot zahteva zunanjost, zunanji vplivi. Učitelj mora k predmetniku primakniti še nekaj iz okolja, v katerem šola dela. Če se učenci učijo gospodarstva, je nujno, da učitelj razloži, kako je s tem v občini, v bližnjih tovarnah. Bršlinska šola, kjer sem začel delati v drugem polletju, je že... čisto blizu tako usmerjeni šoli.“

„Nekaj me pa v šolah na splošno vendarle moti,“ je pribil. „Poglejte: zapisano je, da je šola vzgojno-izobraževalna ustanova, v praksi pa je malone dosledno

samo šola, kjer je polletna ali letna ocena vse, vzgoja pa... Mislim, da vzgojo otrok še vse preveč odpravimo.“

Se je študij za Janeza Šterbena zdaj ustavil? „Kje pa, tisto glodanje v meni, sla po novem znanju mi ne da miru. Zagotovo bom še študiral, ne vem pa še, ali zaradi nove diplome ali samo bolj zase. Prosvetni delavec v sedanjem času ne sme mirovati. Jaz sem dokončal slovenščino, jezik se razvija in že zaradi tega ne smem pomisliti, da bi mi študij obmiroval. Zdal potrebujem oddih, potem pa naprej!“

I. ZORAN

morebitno koncepcijo glasila prav gotovo neprimeren način (pravim: norebitno, zakaj tisti, ki spremlja isanje Filtra od začetka, je moral nujno ugledati, kako je njegova koncepcija neopazna, prozorna, skratka: ni je).

Nikakor ni na mestu, da se v Filtru tako samoumevno, po domače kramlja, to je, brez zveze kritizira tisto, kar samo po sebi zahteva temeljitejši pregled na višji, strokovnejši ravni, predvsem tedaj, ko gre za stvari, pri katerih bi se z zrelejšo in stvarnem primerno besedo dalo marsikaj koristnega dognati, ugotoviti, domisliti itd. Pri Filtru je kaj takega docela nemogoče, saj prispevki temeljijo na očitnem nepoznanju dogajanj in dejstev, o katerih govorijo, in pisci le-teh se dobe-sedno izgubljajo v svoji nevednosti. Tuje jim je tisto osnovno znanje in vedenje, s katerim se šele da uspešno govoriti tudi o najpreprostejših stvarih. Temu primeren je, kot rečeno, odziv na njihove „kritične“ zapise.

Iz povedanega samo po sebi sledi vprašanje: kje so vzroki, da se stvari pri Filtru 58 obračajo prav v nasprotno smer, kot bi hotele? O tem pa naj razmisli uredniški odbor, preden se bo odločil za izdajo naslednje številke.

DRAGO RUSTJA

Dragan Gaži: ŠTEF S KOŠARAMI – 1962, olje na steklu, – Sliko so obiskovalci lahko videli pred štirimi leti v Kostanjevici na veliki razstavi „Svet naivnih“. Tradicijo dobrih razstav te umetniške smeri nadaljujejo v Trebnjem.

OČLE* DALO MLA *DIH

IZ VSEH STRANI

NOVO MESTO – V vodstvih krajevnih organizacij Socialistične zveze v novomeški občini je malo mladit, zato se je občinska konferenca SZDL zavzela, da bi pri sedanjih volitvah to pomanjkljivost odpravili. V odboru SZDL bo moral obvezno delati vsaj predsednik mladinskega akta. To naj bi bil tudi začetek boljšega sodelovanja članov SZDL z mladinci. (I. Z.)

OTOČEC – Dijaki novomeške ekonomske srednje šole bodo priredili v prostorih restavracije v soboto, 5. februarja, ob 20. uri svoj maturantski ples. Pokroviteljstvo nad to prireditvijo mladih je prevzelo Društvo knjigovodij iz Novega mesta. (H. M.)

NOVO MESTO – Danes pride iz Ditzingena (Zah. Nemčija) v Novo mesto delegacija nemške mladine, s katero si ZMS Novo mesto že dalj časa dopisuje. V našem mestu bodo mladinci ostali do ponedeljka, v tem času pa si bodo gostje ogledali tovarni NOVOTEKS in NOVOLES ter se pogovarjali s predstavniki tovarniških mladinskih aktivov. Kasneje bodo prisostvovali tudi seji predsedstva novomeške ZMS, kjer se bodo domenili o nadaljnjem sodelovanju med mladinskima organizacijama. (J. P.)

BEOGRAD – Vodstvo jugoslovanske mladine razmišlja, da bi v letošnjem letu priredilo več mladinskih delovnih akcij. Ograjajo se, da bi organizirali zvezno delovno akcijo, na kateri bi sodelovala mladina iz vse Jugoslavije. Ni pa še konkretnega predloga, katerega dela bi se mladina lotila. Največ govora je o gradnji proge Beograd-Bar. (S. J.)

DOLENJSKE TOPLICE – V soboto in nedeljo je bil v Dolenjskih Toplicah izobraževalni seminar za vodstvo mladinskih aktivov, ki ga je pripravila ZMS Novo mesto. Na seminarju so poslušali naslednja predavanja: Značilnosti mladinskih gibanj v svetu (Andrej Škerlavaj), Zveza mladine mora biti politična organizacija, kje, kako? (Živko Pregl), Hrvški dogodki niso le problemi Hrvške, temveč nesamoupravni pristopi, prisotni tudi pri nas (Ludvik Golob) in Aktualne naloge mladinske organizacije, o katerih so prisotni razpravljali po zaključku predavanj. (J. P.)

ČATEŠKE TOPLICE – Te dni je bil v Čateških Toplicah seminar za vodje in člane markističnih krožkov na srednjih šolah, ki ga je pripravila republiška konferenca Zveze mladine Slovenije. Seminarju so prisostvovali tudi mladi člani markističnih krožkov z dolenskih srednjih šol. (M. H.)

NOVO MESTO – Proces proti slovenskemu študentu Marjanu Šturmu, ki so ga pripravile avstrijske oblasti, je tudi med mladino na Dolenjskem močno odjeknil. Mladi so obsojali početje avstrijskih oblasti, ki ne spoštujejo demokratičnih načel in zakonov. (R. J.)

naši znanci

Veseli tobogan

Med tiste, ki jih naši mladi radi poslušajo, sodi tudi popularna Jana Osojnik, ki jo poznamo zlasti iz priljubljene mladinske oddaje „Veseli tobogan“. Pred leti se je Veseli tobogan ustavil tudi v Novem mestu, potem pa ga ni bilo več na Dolenjsko. Vendar se nam zdaj prav, da „režiserji“ v Ljubljani spet enkrat potegnemo prst po karti Dolenjske in izberejo primeren kraj, kajti življenje mladine in pionirjev je v naših večjih krajih precej razgibano.

Razumljivo, če vabimo Jano, bo prišel tudi Marjan Kralj, ki je ravno tako dobrodošel gost.

„SANI S KRMILOM“ – Zdaj ko je snega dovolj, se mladi ljubitelji prirode omislajo marsikatero izboljšavo, da jim je sankanje (zgoraj) dosti bolj prijetno. (Foto: J. Kastelic – Šentjost) – Med zimskimi šolskimi počitnicami se mladi šolarji v Novem mestu različno zabavajo. Nekdo postavi sneženega moža, drug ledeno trdnjavo, takole pa so se znašli ti trije mladi Novomeščani, ki se sankajo (in s tem zabavajo odrasle) z odrezano fičkovno streho. (Foto: J. Pezelj)

Triglav je tudi v Nemčiji

Pred 10 meseci je naše uredništvo zapustila urednica mladinske strani Ana Vitkovič. Neka tiha in nepotešena želja jo je gnala v tujino. Čez mejo ni šla zaradi tega, da bi obogatela, čeprav je to cilj večine naših rojakov, Ana je šla v Nemčijo, da si izpopolni znanje nemškega jezika in da doživi tuji svet v vsej njegovi razsežnosti, nepristopnosti, skrivnosti in nedomačnosti.

Ko sva se srečala ob zadnjem njenem obisku doma, sem jo poprosil, naj napiše kaj o svojih doživljajih v tuji deželi. Hitro mi je vrgla rokavico nazaj. „Napiši kar sam, nade ti bom povedala, kaj doživljam v Nemčiji, nimam nobenih skrivnosti, ki jih ne bi mogla razkriti bralcem,“ je malce odrezavo odgovorila.

Predstavi nam svoj novi svet. „Že pred leti sem precej časa živel v Nemčiji, zato sem ob tem drugem obisku že nekoliko bolj domača, kot sem bila prvič. Res je, ko padeš prvič v drugi svet, se ne počutiš nič kaj prijetno. Zaposlena sem v predstavništvu kranjske Iskre v Stuttgartu, kjer se odlično počutim. Poleg rednega dela sem se vključila tudi v delo našega kulturno-umetniškega društva Triglav, kjer se odvijajo živahna zabavno-družabna in športna dejavnost naših izseljencev. Obiskujem tudi plesno šolo Wagner, zato nameravam po povratku domov več svojega prostega časa posvetiti razvoju tega lepega športa.“

– Kako vas cenijo Nemci? „Jugoslovani smo zelo cenjeni. Imajo nas radi, ker slovim kot pridni in pošten delavci. Če bo v Nemčiji kdaj kriza, bodo Jugoslovani zadnji zapuščali to deželo.“

– Ali imaš občutek, da si v tujem svetu? „Na vsakem koraku srečaš rojaka, zato nimaš občutka, da si stran od domovine. Zlasti naše društvo Triglav nam priča košček tople domovine.“

– Kaj meniš, ali vas je domovina pozabila?

„Tega ne bi mogla reči! Vendar se več tesnejših stikov ne bi škodovalo. Pri nas smo imeli lepo oddajo ljubljanskega radia „Veseli tobogan“, imamo pa tudi obiske drugih kulturnih skupin in vse to utrjuje tesne vezi, ki se ne smejo razhljati.“

– Kdaj te za stalno vidimo doma? „Se kakšno leto mislim ostati tam, potem pa se bom verjetno spet vrnila v svoj stari poklic – novinarstvo.“

Prepričan sem, da Ana misli resno, čeprav je odgovor imela že pripravljen. Kar se poznamo, je vedno bila „mož beseda“.

SLAVKO DOKL

Mladi kadri — luč napredka!

V novomeški občini so mladim kadrom na široko odprta vrata — študira že 1686 ljudi

Štipendiranje je v novomeški občini zavzelo velik obseg. Zbrani so podatki vseh štipendistov v občini, slika pa je naslednja. Vseh, ki študirajo redno ali izredno (na poklicnih, srednjih, višjih in visokih šolah) je 1686. Rednih slušateljev je 1229, ostali pa so se odločili za izredno šolanje. Višina štipendij je od 260 do 700 din, ta pa je odvisna od letnika in vrste šole.

Se pred leti je bilo veliko govora o tem, da v novomeških delovnih organizacijah zapirajo vrata mladim kadrom. Štipendijo je bilo težko dobiti. Danes pa je precej drugače, saj pove podatek, da prejema kar 3,57 odstotkov občanov v novomeški občini podporo za študij. Če bi prišli še tiste, ki se prebijajo s pomočjo staršev ali sami, bi bil odstotek precej večji. Za kadre, ki bodo čez leta zasedli odgovorna delovna mesta v gospodarstvu ali v družbenih službah, gre torej na leto več milijonov novih dinarjev.

Med najmočnejšimi štipenditorji so razumljivo največje novomeške delovne organizacije, kot Krka (171 štipendistov), IMV (224), Pionir

(321) itd., ki brez kadrov na morejo več. Največ štipendistov na visokih šolah ima tovarna zdravil Krka, na srednjih Krka, IMV in Pionir, na višjih pa spet Pionir.

V glavnem se v novomeški občini pojavljajo trije štipenditorji. Podpore za študij nudijo delovne organizacije, ki so sprejele tudi družbeni dogovor o enotnih kriterijih štipendiranja, dalje občinska TIS in posebej še sklad za štipendije pri občinski skupščini, ki podpira nadarjene, vendar socialno šibke učence.

Mladim ljudem in vsem drugim, ki se želijo izpopolnjevati redno ali izredno, so res dane lepe možnosti. Štipendistov so vsem na voljo. Število štipendistov pa pove, da je tudi tukaj narejen velik premik.

V. R.

Za naslove v snežnem metežu

Na šolskem področnem smučarskem tekmovanju v Črmošnjicah so zmagali: De Costova, Serinijeva, Šebenikova, Avšičeva, Sajetova, Serini, Wachter, V. Turk, Šonc, A. Švent in Novinec

Smučarji pod Gačami so minulo soboto spet oživeli. Občinska zveza za telesno kulturo Novo mesto in smučarsko društvo Rog sta z veliko naporom in prizadevanostjo organizirala področno šolsko smučarsko prvenstvo v veleslalomu. Čeprav je sneg odrezal od smučarjev mlade smučarje iz črnomalske, metliške in sevnjske občine, se jih je v Črmošnjicah vseeno zbralo več kot 100. Škoda, da je snežni metež in visok sneg pokvaril to prireditev, ki se je mladi smučarji tako veselili.

Nemogoči tekmovalni pogoji niso preprečili najboljšim, da bi segli po prvih mestih. Vsi favoriti so opravili zaupanje in zanesljivo zmagali. Najboljši s tega tekmovanja se bodo udeležili republiškega šolskega tekmovanja, ki bo februarja v Kranjski gori. Prepričani smo, da se bodo mladi Dolenjci potrudili in potrdili svoj napredek.

Za najboljši tekmovalce so organizatorji pripravili lične diplome, za vse pa še značke, ki jih je letos izdal center šolskih športnih društev v Ljubljani.

Kot zanimivost naj omenimo, da so prvič na Dolenjskem merili smučarsko prireditev z elektronsko merilno napravo, ki je delovala brezhibno.

Rezultati — cicibanke: 1. De Costa (Brežice) 46,450; 2. Zupančič (K. Žužemberk) 81,225; Cicibani: 1. Serini (Grm) 34,400; 2. Peric (Grm) 35,713; 3. Strajnar (Trebnje) 40,523; Žužemberk 81,225; Cicibani: Serini (Grm) 34,400; 2. Peric (Grm) 35,713; 3. Strajnar (Trebnje) 40,523; 4. Turk (Grm) 43,281; 5. Pucelj (K. Rupena) 44,390; mlajše pionirke: 1. Šebenik (Črmošnjice) 43,876; 2. Gole (Trebnje) 48,151; 3. Zupančič (K. Rupena) 49,664; mlajši pionirji: 1. Wachter (K. Rupena) 35,984; 2. Saje (Grm) 42,250; 3. Ogrin (Trebnje) 42,808; 4. Kržan (Trebnje) 45,990; 5. Cimerman (Grosuplje) 47,072; starejše pionirke: 1. Serini (K. Rupena) 38,125; 2. Tovišak (Grm) 51,341; 3. Janežič (Grosuplje) 52,033; 4. Rozman

(Grosuplje) 53,868; 5. Pernač (Senovo) 66,348; starejši pionirji: 1. V. Turk (Dol. Toplice) 36,731; 2. Marolt (Grm) 37,061; 3. mladinke: 1. Avšič (Brežice) 42,051; 2. Kastelic (Grosuplje) 60,829; 3. Blatnik (Grosuplje) 68,401; pionirke: 1. Avšič (Brežice) 42,051; 2. Kastelic (Grosuplje) 60,829; 3. Blatnik (Grosuplje) 68,401; mlajši mladinci: 1. Šonc (Grm) 32,608; 2. Zupančič (Grm) 36,493; 3. Longo (Krško) 37,005; 4. Glavan (V. vas) 38,058; 5. Fabjan (K. Rupena) 38,392; starejše mladinci: 1. Saje (gimn. N. m.) 35,660; starejši mladinci: 1. A. Švent (gimn. N. m.) 35,690; 2. Goriške (gimn. Brežice) 40,602; 3. Brkič (gimn. N. m.) 41,326; člani: 1. Novinec (STS N. m.) 32,569; 2. Pelko (KIC Grm) 32,805; 3. M. Švent (gimn. N. m.) 34,692; 4. Hribar (gimn. Brežice) 37,176; 5. De Gleria (gimn. Brežice) 37,350 itd.

KEGLJAČEM NI USPELO!

V nedeljo so se kegljači Novega mesta v Kopru borili za vstop v republiško kegljaško ligo. V konkurenci desetih ekip so zasedli peto mesto, to pa ni zadostovalo za vključitev v družino najboljših. Končni vrstni red je bil naslednji: 1. Koper 13,905; 5. Novo mesto 13,598 (Jarc 900, Tuik 896), 10. Grosuplje 13,359.

FISCHER JE ZA BEOGRAD

Ameriški šahovski vele mojster Bobby Fischer je izjavil, da bi najraje odigral dvoboj stoletja s sovjetskim vele mojstrom Borisom Spaskim v Beogradu. Njegov partner pa se je odločil za Islandijo. Kam se bo tehtnica nagnila? Če upoštevamo Bobbyjevo trmoglavost, potem ima Beograd res lepe možnosti, da dobi to „gala prireditev“.

PUČKOVA NA PRAGU REPREZENTANCE

Novomeška odbojkarica Marjeta Pučko se je vrnila iz enotedenskega treninga v Beogradu. S svojim znanjem je presenetila, zato se ji že odpirajo vrata v mlado reprezentanco Jugoslavije. Kaže, da bo imela prvi nastop sredi leta v Turčiji.

Veljko — reprezentant

Mirenčan Veljko Kolenc, dijak III. letnika aranžerske šole v Ljubljani, v lanskem tekmovalni sezoni ni dosegel takšnega uspeha kot leto prej, ko si je na smučeh priskakal med mlajšimi mladinci najvišje mesto v Jugoslaviji. Lani, ko je pre-

sedel v višji razred, se mu je malce zataknilo, letos pa je spet dobro začel, kaže, da se mu je odprlo.

— Kako si zadovoljen z letošnjimi rezultati?

„Začelo se je dobro! Na znani mednarodni turneji treh skakalnic, ki je bila po novem letu, sem v skupni uvrstitvi zasedel 13. mesto, dosegel sem tudi osebni rekord s skokom 63 metrov.“

— Kako je s treningom?

„Odkar sem član ljubljanske litrije, imam izredne pogoje za vadbo, poleg tega sem v družbi znanih skakalcev, od katerih se lahko precej naučim. Veliko vadim v Planici, zato se mi bo menda odprlo.“

— Kaj pa načrti za letoš?

„Rad bi se uvrstil v državno mladinsko reprezentanco, ki bo nastopila na evropskem mladinskem prvenstvu oziroma za pokal Kongsberg. Obe prireditvi bosta v Trbižu.“

Menda se bo Veljko želja uresničila. Za mneneje o tem 17-letnem fantu z Mirne smo povprašali selektorja Jožeta Javornika iz Kranja, ki je odgovoril takole: „Veljko je kandidat za našo reprezentanco, seveda če bo obdržal trenutno formo, odpravi pa bo moral še nekatere manjše napake.“

P. NOVAK

Šport

MOKRONOG — Na članskem šahovskem prvenstvu je po devetih kolih naslednji vrstni red: 1. Kramer 7, 2. Hočevar 7, 3. Videčnik 7, 4. Nada Peterle 6, 5. Borštnar 5,5, 6. Godnjavec 4,5, 7. Zupančič 3,5 itd.

VAVTA VAS — Preteklo nedeljo je bilo v telovadnici v Vavti vasi prijeteljsko namiznoteniško srečanje pionirjev z osnovne šole „Katja Rupena“ (Novo mesto) in Vavte vasi. Po zanimivem boju se je srečanje končalo s 7:3 za Novomeščane. Med posamezniki je zmagal Tomo Bartelj, pri dekletih pa Nevena Krenova. (J. P.)

RIBNICA — Pred kratkim so tudi v Ribnici izdelali plakate, s katerimi TRIMČEK poziva občane, naj se vključijo v veliko akcijo TRIMA, to je športa za vsakogar, ki mu po domače tudi pravijo „treniraj in meri“. Občinska zveza za telesno kulturo in občinski sindikalni svet v Ribnici sta pobudnika te koristne akcije. Za akcijo je veliko zanimanje. Organizatorji še vedno zbirajo naročila za kartončke. Naročajo jih sindikalne in športne organizacije, ravno tako pa tudi posamezniki. (F. L.)

VAVTA VAS — V lepi in borbeni košarkarski tekmi so mladinci TVD Partizan: Straža igrali tekmo s šolsko pionirsko ekipo in jo odločili v svojo korist s 43:21. V srečanju deklet pa so bile ravno tako uspešne mladinke s 34:21. (J. P.)

MOKRONOG — Na brezkatgorijskem šahovskem turnirju je zmagal Daniel Gačnik pred S. Gačnikom, sledijo: F. Lavrinšek, Z. Preskar, Igor Lukek, M. Bonca, P. Lavrinšek itd. Prva polovica igralcev bo osvojila IV. kategorijo (J. H.)

NOVO MESTO — Na brezkatgorijskem turnirju, na katerem je igralo 16 igralcev, je bil končni vrstni red naslednji: 1. Kovač (12,5), 2. Okleščen 11,5, 3. Brodarec 10,5, 4. do 6. Štupar, M. Zupančič in Gorjup 10, 7. in 8. Silva Kralj in R. Gorjup (9,5) itd. Omenjeni igralci so osvojili IV. kategorijo. (J. U.)

SENOVO — Zaradi pomanjkanja snega v dolini je občinska zveza prijateljev mladine organizirala občinsko prvenstvo v veleslalomu za šolarje na Polomu nad Kostanjevico. Čeprav je bila večina tekmovalcev letos prvič na snegu, so pokazali zadovoljiv napredek. Prvovrščene ekipe so prejele pokale, posamezniki pa diplome. Rezultati: pionirji — 1. Jani Longo (Krško) 33,7, 2. Jože Gorenc (Leskovec) 37,6, 3. Milan Kostrevec 38,4, 4. do 5. Viki Škoberne in Karel Gabrič (vsi Senovo) 42,0 itd. Ekipno: 1. Krško 119,9, 2. Senovo 122,4, 3. Breistanica 133,7 itd. Pionirke: 1. Mira Dernač (Senovo) 35,9, 2. Tea Preskar (Krško) 36,2, 3. Tatjana Miklen (Breistanica) 51,0 itd. Ekipno: 1. Senovo 145,7.

VINICA — V nedeljo, 23. januarja, je bilo prvenstvo Vinice v šahu, na katerem je igralo 16 domačinov. Zmagal je nadarjeni mladi šahist Marjan Balkovec, pred F. Fugino. Trije najboljši šahisti so dobili lepe diplome, drugi trije pa priznanja. Radi bi objavili še več imen sodelujočih šahistov, vendar nam je naš dopisnik Vlado Radović poslal samo imena prvih dveh uvrščenih. (V. R.)

VAVTA VAS — Na prvenstvu Straže v veleslalomu je nastopilo 42 tekmovalcev. Ob lepem sončnem vremenu je bilo tekmovanje zelo pomembno za razvoj smučanja v tem industrijskem središču. Zmagovalci v posameznih starostnih razredih so postali: Jure Tavčar, Marjan Gril, Alojz Zupančič, Irena Novinec, Judita Dular, Janez Končija, Jože Dragman in Matevž Aš. Trije najbolje uvrščeni smučarji so prejeli za nagrade maže v vrednosti 400 din, ki jih je v ta namen poklonil TVD Partizan Straža. Tekmovanje je bilo dobro pripravljeno, organiziralo ga je PSSD „J. Venturini“. (J. P.)

VAVTA VAS — Skrbni telesnovzgojnih delavcev v Vavti vasi, da ne bi mogli v nedeljo, 6. februarja, organizirati občinskega pionirskega tekmovanja v orientacijskem pohodu, ni več, na Dolenjskem je snega dovolj

ŽEBRIČEK

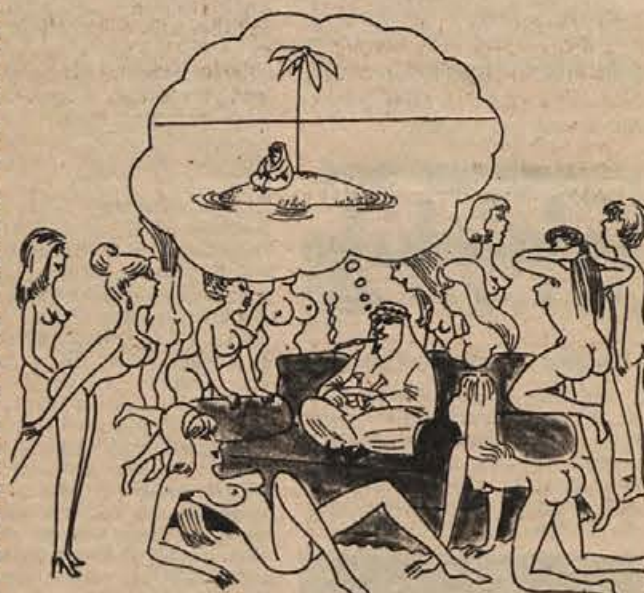
Okrog udeležbe naše ekspedicije na zimskih olimpijskih igrah v Sapporu je bilo preletnega precej črnila, še več pa je bilo žolčnosti. Duhovi se kljub odhodu še vedno niso pomirili. Živo se razpravlja, kdo bi moral iti, kdo ne! Iščejo se celo strici, ki so pomagali posameznikom, da so si izbojevali vozovnice za udeležbo med najboljšimi v deželi vzhajajočega sonca. Največ so razpravljali o udeležbi skakalca Ludvika Zajca. Nekdo mi je omenil: „Zajc ni čudno, da je dobil Zajc zlatenico, ko pa se je pri nekaterih zaradi njegove udeležbe pojavilo toliko rumene zavisti.“

— Gospod direktor, najina službena potovanja sem si res čisto drugače predstavljala ...

Pomislil, Peter, vprašali so me, če znam kuhati!

— Le čemu neki kadi marihuano, kaj nima vsega, kar si moški sploh lahko želi?

Z naših vrtov

Integracija

Zobtrebec je predlagal prasiču, naj bi se združila oziroma kot se temu nekoliko bolj uče-no reče: integrirala. Prasič je takoj pristal, malo kasneje pa se je spomnil:

— Ampak iz prasičev in zobtrebec delajo kranjske klobase, se pravi, da bom jaz šel ...

Zobtrebec pa ga zavrne: Nič se ne sekiraj. Pri vsaki integraciji vedno eden crkne!

Borec za kadike

Če si kdo zasluži ta pridevek, si ga Dominik Gimpelj, vodja godnega obrata v Mokronogu. Dosledno se bori za njihove pravice, saj v Trebnjem ni izpustil se nobene skupščinske razprave o proračunu ali vzdrževanju občinske stavbe, da ne bi spomnil na vgrajen ventilator v skupščinski dvorani, brez katerega po dogovoru (in glasovanju) tedaj sejo kajenje ni dovoljeno. Tako je bilo tudi 27. januarja, ko je bila njegova pripomba malone edina „razprava“ o izhodnih proračunskih porabi za leto. Dominik vztraja, toda kaj bo potem, ko mu bo potekel mandat? Razmisli, kadič!

TRČENJE DVEH NOSETOV

Dva Noseta, obojavnika tovarnjaka, sta trčila 25. januarja ob 23.45 med Mozijem in Dolenjem v občini Kočevje. Drago Nose, ki si je pri trčenju poškodoval tudi nogo, je doma iz Ravnega Vektorja v Širbi, Ivan Nose pa iz Mlake pri Kočevju. Na tovarnjakih je za okoli 7000 din škoda. Do trčenja je prišlo, čeprav sta voznika zavirala. Cesta je bila zasnežena.

Kam je šel voznik?

Pri Cerovcu na cesti čez Gorjance so 30. 1. našli prevržen tovarnjak. Motor je še delal, voznika pa ni bilo nikjer. Milčični so ugotovili, da je avto zanesel s ceste bržkone zaradi neprimerno hitrosti. Tovarnjak se je prevrnil na bok in ostal 5 metrov pod cesto. Voznik je zapustil vozilo in odšel. Milčični so ugotovili, da je lastnik tovarnjaka Jože Gornik iz Žirvnice pri Sodražici.

Hočete vedeti, kaj se pri nas godi? Naročite Dolenjski list!

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Vodnikova svečanost

(Vodnikovo svečanost) prireditelje „Narodna čitalnica in „Dol. pevsko društvo“, dne 1. feb. v prostorih Narodnega doma. Vsporedni koncert pod vodstvom g. pevovodje V. Tuckea. Gosp. Zorc (Stembur) prevzel je oskrbo za dobro pijačo in okusno jed ter obljubil vsem dobro postreči.

(Na Češkem) se tudi vlada pri razpisu sodniških in drugih služb premalo ozira na znanje češkega jezika.

(Naši Slovenci) Korošci so pri občinskih volitvah kljub hudemu pritisku vendar le zmagali na mnogih krajih.

(Na Ruskem) je grozna lakota še vedno. Ljudje jedo travo pomešano z lovcico. Umirajo kar ob cesti, ko hočejo v vas, mesto. Neka vas se je dala vsa prevideti in sedaj čaka smrti po lakoti in mrazu.

(Bolgarski minister) Stambulov se je po nesreči v nogu ustreliš. Rana je baje huda. Z Dunaja je šel že doli učen zdravnik, da mu kroglo potegne iz noge.

(Bralno društvo) v Kostanjevici priredi v svojih prostorih v gostini g. Fr. Bučarja v Kostanjevici v letošnjem predpustu sledeče veselice: 1. v torek dne 2. svečana 1892 plesni venček; 2. v nedeljo dne 28. svečana 1892 maskarado. Vstop je dovoljen le udom in po udih vabljnim gostom. Kdor pri maskaradi ne

pride v maski plača globe 20 kr. — K obilni udeležbi vabi najuljudnejši odbor.

(„Pavliha“) imenuje se nov humoristični list, kateri izhaja v Ljubljani. — Cena mu je na leto 4 gold., ter izhaja dvakrat na mesec. „Pavliha“ je sedaj edini slovenski humoristični list. O priliki, ko se bolj seznanimo z listom, hočemo še kaj o njem spregovoriti.

(Iz Novega Mesta) — V soboto dne 16. jan. zbrala nas je „Narodna čitalnica“ zopet v prostorih „Narodnega doma“, kjer smo imeli priložnost ogledati si igr. „Ravni pot najboljši pot“ Igrali so gospod dr. Schegula barona Murtena, gospodičina Antonija Pajničeva učiteljevo vdovo, gospoda dr. Prevc in Vasič kot Krivec in kot cerkovnik, gosp. Klinc Ravna in gosp. Turk Jakoba. Največjo pohvalo žela je ta večer gospa Schegula, ki je stopila omenjeni večer prvič na gledališki oder: kot igralca, s svojem poiztvotvovanjem dala je pa tudi lep vtis in pokazala, da igranje na odru ni nikako ponižanje samega sebe, tudi če se vloge postarelih dam predstavljajo.

(Na Dunaji) pričela se je ta teden obravnava pred porotniki proti Schneiderju in njegovi ženi, katera sta tri službe iskajoče dekle umorila in oropala. Več o tem govorili bomo v prihodnjih „Dol. Novicah“.

IZ DOLENJSKIH NOVIC
1. februarja 1892

Vesoljci iz posadke Apollo-15 so bili na obisku tudi pri predsedniku mestnega sveta Ljubljane Mihi Košaku. Gostje so povsod poudarjali gostoljubnost domačinov in občudovali naravne lepote. (Foto: France Modic)

MISLJA DOBRE VOLJEJ APOLLA 15

Vesoljci z Lune pristali na Otočcu

Scott, Worden in Irwin so poleteli na Luno, da so lahko prišli na Otočec — O postrvi, očeh, otrocih, urah, bazaltu in sprejemih

Mešanica jugoslovanskega gostiteljstva in ameriškega duha posadke Apollo-15 ob prihodu na Otočec ni prinesla točnosti: trojica vesoljcev je imela tako zamudo, da bi najbrž nikoli ne poletela na Luno, ko bi bili tudi v Cape Kennedyju tako počasni. Pravzaprav bolj natančno: Scott, Worden in Irwin so imeli tako zamudo kot tedaj, ko sta Scott in Irwin 31. julija prvič poglala vesoljski avto Rover.

David Scott

Alfred Worden

James Irwin

Sicer pa je bil tudi direktor hotela Grad Otočec Jože Lampret podobno na trnih kot trije astronauti, preden so se z Apolloni poglali z Zemljo. Seje ko so izstopili iz velikih črnih limuzin, so lahko na Otočcu videli, da so končno tudi vesoljci — samo ljudje. Najprej so šli na Luno, da so lahko obiskali Dolenjsko — in tudi to je, če tako obrnemo, komplement za Dolenjce. Scott je tipično ameriško krasno kateših bary najmanjši Irwin in Worden v modrih hlačah in rdečem suknjici z zlatimi gumbi — take sem si želel, ko sem bil majhen — so dobili v gumbnice nageljne, Worden pa je ponudil sok hitro zamenjal za martini. Je pač le na potovanju po Evropi, ne pa na trdih vsakdanjih vesoljskih pripravah.

Potem so jim ponudili kosilo: postrv v marinadi, grajsko juho, sirove štruklje beluše z gobami, kmečko pojedino in mešano solato z zimski cvet in irsko kavo. Stavim, da so jedli stokrat boljše kot tiste dni, ko so leteli k Luni in nazaj in so jih pitali z najrazličnejšimi tabletami!

David Scott je tudi na Otočcu kazal samega sebe, tako kot so ga ocenili že v ameriškem Houstonu: da je najbolj izkušen in najbolj vzdržljiv ameriški astronaut. Tako kot 31. julija ob 14.30, ko je izstopil na kamniti ploščadi Lurine soteske Hadley, je bil tudi na Otočcu spročen. Njegova žena pa temopolita in rjavolasa, je s svojim rumenim kostimom med vsemi najbolj izstopala — zaradi barve obleke.

Zvečer, ko je v ljubljanskem Levu Slovensko novinarsko društvo priredilo za trojico potujočih vesoljcev sprejem, so nas zasipali z gradivom o Scottu, Wordenu in Irwinu. Tako lahko poročam: David Scott, 39 let, svetli lasje, modre oči, 180 cm,

Umrl je vodja, umrla je godba

Ribiška godba je žal umrla, še preden je za vedno zatihnila oči njen ustanovitelj Milo Juvanc. Razpadati je začela, ko njen ustanovitelj zaradi bolehnosti in bolezn ni mogel več prijeti za dirigentsko palico. Bogomila Juvancova, učiteljica in vzgojiteljica ribniških godbenikov ter ustanoviteljica ribniške godbe smo pokopali 24. januarja ob zvokih žalnih koračnic — kočevske godbe.

ZAPOZNELA PRILJAVNA

Trije mladi nasilneži

Sodniku za prekrške, ker so se nasilno obnašali — Ni bilo posilstva, kot govorijo

Ljudje so sevniki milčnikom prijavili, da so neznanci posilili v Otavniku tri starejše ženske. Ker ženske same milčnikom niso ničesar prijavile, je sevniki postala začela primer raziskovati in je pred dnevi sodniku za prekrške poslala imena treh nasilnežev: Stanislava Koparja, 21 let, Franca Bohvana, 20 let, obeh iz Malih Poljan, in Antona Povšeta, 20 let, iz Zagrada. Vsi trije so doma iz škočjanske pošte.

V preiskavi so ugotovili, da je bilo obvestilo o posilstvu netočno. Trojica je namreč 26. decembra lani prišla k trem sestram v Otavnik. V njihovem stanovanju so se začeli nasilno obnašati. Prisledili so k mizi in pili vino, potem pa so fantje začeli z

rokami segati pod krila sester in jih nagovarjati s spolnim odnosa. Ker sestre niso bile za to, so potegnili duševno bolno Jožefo v sosednjo sobo, jo podili na tla in jo začeli tipati.

Tri sestre nasilnega obnašanja niso prijavile milčnikom, zato so ti lahko ukrepali šele pozneje, zdravnik pa je ugotovil, da niso bile posiljene.

**»Dolenjski list«
v vsako družino**

... V Metliki nič novega: minilo je že več kot 10 dni, pa je Ivan Škof še kar naprej partijski sekretar ...

... Mraz sprejel olimpijce v Moskvi, poročala Delo. Jaz, navidez, sem pa mislil, da Rudi Mraz samo poroča na Rotovžu v Novem mestu!

... Zadnje dni je zapadlo toliko snega, da komaj čakam, kdaj bo Dominvest postavil table: „Pozor, sneg pada!“ To je enostavnejše kot pa očistiti sneg s streh ...

... Direktor novomeske zadruge inž. Jože Tanko je razočaran, ker ga niso poslali v Sapporo. Saj so smučarji prav taki amaterji kot kmetijci: oboje rešujemo že 20 let!

... V kosarkarskem klubu Beti slabo upoštevajo vladne smernice: kar naprej uvažajo kosarkarje iz Karlovca! Kaj pa izvoz?

... Direktor Čateških Toplic Lado Deržić bi raje zgradil 1000-metrski bazen, kot da bi pustil kapho termalne vode teči v Krkinje Mokrice!

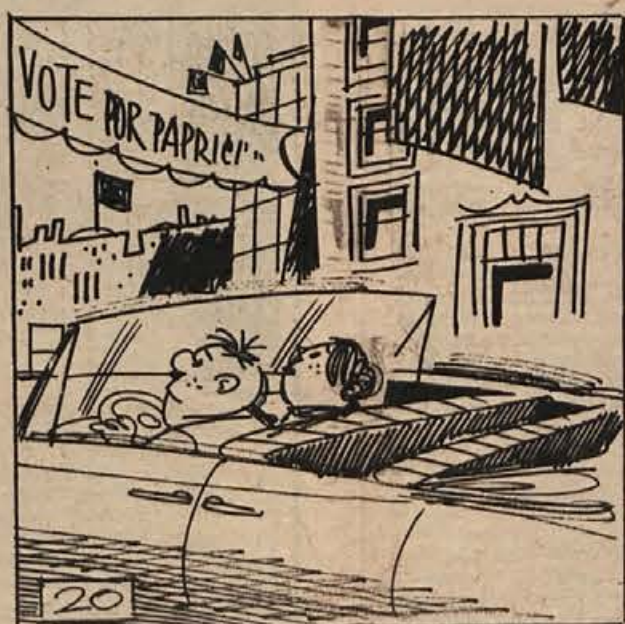
... Pravijo, da je na Senovem premalo kulture. Kaj pa, ko je med odnornom kino predstave nekdo zabodel drugega z nožem, mar to ni kulturno?

J. SPILCHAL

Na Otočcu so ameriške vesoljce sprejeli predstavniki Raziskovalnega centra. Prvi obisk v Sloveniji je bila torej predstavitev z besedno »dolenjskega turizma. Na sliki: (z desne) Scottova žena, David Scott in Alfred Worden. (Foto: S. Dokl)

med nebotičniki

20. Plavalna sta kot v sanjah po širokem bulvarju. Paradižnik je pritisnil na gumb in črna streha je zdrknila nazaj. Pritisnil je na gumb in stereo muzika je privrela iz zvočnika, pritisnil je tretjega in ...

Pa kaj bi naštevati! Nič ne bomo imeli od tega. Oziroma se raje po ulici. Okrašeno. Čemu neki? Napovedovalec v stereo radiu so je zdajci oglasil:

„Državljeni, ne zamudimo današnjega velikega predvolilnega zborovanja ...“

Paradižnik, ki mu svetovna politika ni bila španska vas, je pristihnil. „Veliko sem bral o teh predvolilnih diranjih v Ameriki!“ je dejal. „Veš, da si pojdem zavezo ogledat!“

Klara se je strinjala in res sta se popoldne pripeljala na velikanški stadion v predmestju. Množica se je raz

Tri uganke

Je že tako na svetu, da nekateri ljudje nimajo miru ne pokoja. Ako si ga hočejo napraviti, jim pa drugi ne dajo, da bi uživali, kar so se namenili. Vidite, takih misli sem bil oni dan v krčmi pri polju vina, ko so me od sosednje mize skrivaj pogledovali. Potlej je eden od njih prišel k meni pa začel: „Martin, ti meniš, da si pameten. Mene bomo ti oporekali, vendar smo se domenili, da ti zastavimo tri uganke.“

„Prav, kar poizkusite, koliko velja moja pamet.“

„Anti, veš, kdo je največji goljuf med nami?“

„Ne boste me! Spomnili ste se, da so daccari na nogah, pa se bojite pokazati, kaj kdo ima. Se s prstom kažete name: pogledite Krpana, njegava primite! Že nekaj je skrivaj tovoril sol, kar je bilo strogo prepovedano, a ga niso prijel. Prav takisto pčenja se danes.“

„Lmazal si se. Zdaj pa tole razloži: mojster izdelal neke reči, ki gredo skozi roke mešetarjev. Prvi, ki mu pravijo velekarom, pobere vse novce, da se ostali pod nosom obrišejo, zato so kra-

marije brez blaga in nimajo kaj prodajati. Prvemu ne morejo do živega. Ako bi radi še sami nekaj prislužili, jim pa daccari ne dajo. Vidiš, v svojo izgubo nočejo delati, zame ni bilo upanja, da mi povečajo plačo. Nisem več malar bil kolesce, da, samo majcen kolesce v mogočem stroju velikanškega podjetja. Zasovražil sem šefa, ki je bil nenehno zaposlen in nas sploh ni poznal.“

„Nekoga dne sem potikal na njegova vrata, da odpovem službo. „Najprej!“ je zavpil in vstopil sem. „Pogledaj me je, nekako tako, kakor da sem slamnata bilka. Prič — dobro jutro, gospod Molander — ali: sedite, gospod Molander. Nisem nič takega ... Prav gotovo sploh ni vedel, da se pišem Molander, sicer pa nemara sploh ni nikoli slišal o meni. In vendar sem bi tri leta v podjetju. Tri leta — preklemsko dolga tri leta ...“

„Kaj pa je?“ je vprašal. „Prosil bi ...“ sem začel. Telefon je zabnel. Dvignil je slušalko in pozabil name. Pozabil, da sploh živim. Govoril je dvajset minut. Sklenil je neko večno kupčijo, potem ko je trdovratno vztrajal pri svojem, in tako je njegova obveštala. Nato je odložil slušalko in pritisnil na gumb. „Moral bi vam zdiktrirati nekaj pisem. Imate tri minute časa?“ Pislala je kot nora. Ko je odšla, me je šef pogledal. „Kaj pa želite?“ me je vprašal. „Prosil bi, da ...“

„Spet telefon. Poslušal je dve minuti, potem pa govoril pol ure. Razglašal je podružnico Norokopring, kar po telefonu. Nato je še več v znanosti poklical Stockholm, Skaro in Amal ter dokončno uredil neke nujne zadeve. Doslej še nikoli nisem videl tako delavnega in uspešnega človeka. Naposled se je naslonil na naslonilo stola in me zateglo vprašal: „Kaj pa bi rad?“

„Prosim vas, da bi ...“

„Zavonil je telefon. Dvignil je slušalko, in ko je govoril že skoraj dobro uro, sem nenadoma segel v besedo, češ da bi bilo nemara boljše, ko bi prišel jutri ...“

Pogledal je na uro in dejal: „Jutri dopoldne — ob pol enajstih.“

Res ni lahko odpovedati službo v tako velikem podjetju, toda nikakor nisem maral opustiti svoje namere. Bilo mi je že vsega dovolj in to sem mu hotel povedati! Naj šli iz mojst us!

Naslednje dopoldne točno ob pol enajstih sem spet potikal na njegova vrata, da si oglasim srec.

„Najprej!“ je zaklical in vstopil sem.

Dvignil je pogled ob papirjev in zateglo vprašal: „No, kaj pa vi?“

„Rad bi ...“ sem začel. Po telefonu so ga poklicali iz Jonkoepinga ... In nato iz Orebra. Nato dolg pogovor z blaginikom.

Čakal sem potrpežljivo in čas je hitel. Bilo je dvajset, ko je zdiktriral še nekaj pisem. Ob enih je vstal, da bi odšel na kosilo. Tedaj me je opazil.

„Kaj pa želite?“

„Jaz bi rad ...“

„Pridite spet jutri!“ mi je segel v besedo. Kar zazijal sem vanj.

„Točno ob devetih.“ je dejal in me takorekč postavil pred vrata. Bil sem neznančno nasajen, ko sem naslednje jutro potikal na njegova vrata. Trdno sem sklenil, da mu bom tokrat povedal svoje, pa naj me velja karkoli.

Vstopil sem. Pogledal me je in zdelo se mi je, da me je spoznal.

„Ste že bili pri meni? Rekel bi, da ...“

„Da, bil. Včeraj sem bil pri vsi in predčerašnjim tudi.“

„Da, da. Zdite se mi znani ... No, vsekakor, vztrajni ste. Vi se zlepa ne daste odpraviti. Le taki ostane! Take ljudi cenim. Takšnih bi potrebovali v našem podjetju! Kje pa ste prej službovali?“

„Pri Ludbergu.“ sem odvrnil.

„Kaj pa ste bili pri omenjeni trdkvi?“ In preden sem mu utegniti odgovoriti, je nadaljeval: „Pri nas potrebujemo šefa personale. Prepričan sem, da bi bili vi kot nalašč za to. Samo ne smete me opravljati pred mojimi uslužbenci. Bi lahko prevzeli to službo že v ponedeljek?“

„Jaz ...?“

„Začetna plača — petsto kron.“

„Jaz, da ...“

„Ce niste s tem zadovoljni, potem pač obžalujem, toda več bi vam ne mogel ponuditi ...“

Nato je dvignil slušalko hišnega telefona in se dolgo prerokal z blaginikom, ki se je pritoževal nad nekim uslužbencom: „Samo sedi in gleda skozi okno. In svinčnik grize. Seveda, misli, da ga ne vidim. Molander se piše.“ je pristavil blaginik.

Sej je odložil slušalko: „Neki uslužbenec samo sanjari, namesto da bi delal. Svinčnik grize in strmi skozi okno. Kar z njim začnite! Molander se piše.“

„Gospod direktor želi, da ...“

„Ven z njim,“ je povzdignil glas, „in to pri pričli!“

Odšel sem in se spraševal, če sem sprejel v službo ali odpuščen.

maknila, ko se je njuna križarka prikazala ob vhođu. „Izvolite! Izvolite!“ so od nekod pritekli volilni agentje in utirali pot Paradižniku — naravnost pred tribuno ...

Množica je postajala glasnješa, in ko je Paradižnik pred tribuno izstopil, da se bvrsti med gledalce, so ga krepke roke tisočev zgrabile in ga postavile na oder. Njega in Klaro ...

KNUT OLVING: KAJ PA ZAK?

Lepega dne sem se kratko in malo naveličal svojega dela, kar se vsekakor primeri marsikateremu garacu. Bil sem neznančno utrujen. Bil sem do grla sit enolične vsakdanjosti: za borih tristo kron mesečno pisariti in pisariti ure in ure v pisarni velikega podjetja, kjer zame ni bilo upanja, da mi povečajo plačo. Nisem več malar bil kolesce, da, samo majcen kolesce v mogočem stroju velikanškega podjetja. Zasovražil sem šefa, ki je bil nenehno zaposlen in nas sploh ni poznal.

Nekoga dne sem potikal na njegova vrata, da odpovem službo. „Najprej!“ je zavpil in vstopil sem.

Pogledal me je, nekako tako, kakor da sem slamnata bilka. Prič — dobro jutro, gospod Molander — ali: sedite, gospod Molander. Nisem nič takega ... Prav gotovo sploh ni vedel, da se pišem Molander, sicer pa nemara sploh ni nikoli slišal o meni. In vendar sem bi tri leta v podjetju. Tri leta — preklemsko dolga tri leta ...

„Kaj pa je?“ je vprašal. „Prosil bi ...“ sem začel.

Telefon je zabnel. Dvignil je slušalko in pozabil name. Pozabil, da sploh živim. Govoril je dvajset minut. Sklenil je neko večno kupčijo, potem ko je trdovratno vztrajal pri svojem, in tako je njegova obveštala. Nato je odložil slušalko in pritisnil na gumb.

„Moral bi vam zdiktrirati nekaj pisem. Imate tri minute časa?“ Pislala je kot nora. Ko je odšla, me je šef pogledal. „Kaj pa želite?“ me je vprašal. „Prosil bi, da ...“

„Spet telefon. Poslušal je dve minuti, potem pa govoril pol ure. Razglašal je podružnico Norokopring, kar po telefonu. Nato je še več v znanosti poklical Stockholm, Skaro in Amal ter dokončno uredil neke nujne zadeve. Doslej še nikoli nisem videl tako delavnega in uspešnega človeka. Naposled se je naslonil na naslonilo stola in me zateglo vprašal: „Kaj pa bi rad?“

„Prosim vas, da bi ...“

„Zavonil je telefon. Dvignil je slušalko, in ko je govoril že skoraj dobro uro, sem nenadoma segel v besedo, češ da bi bilo nemara boljše, ko bi prišel jutri ...“

Pogledal je na uro in dejal: „Jutri dopoldne — ob pol enajstih.“

Res ni lahko odpovedati službo v tako velikem podjetju, toda nikakor nisem maral opustiti svoje namere. Bilo mi je že vsega dovolj in to sem mu hotel povedati! Naj šli iz mojst us!

Naslednje dopoldne točno ob pol enajstih sem spet potikal na njegova vrata, da si oglasim srec.

„Najprej!“ je zaklical in vstopil sem.

Dvignil je pogled ob papirjev in zateglo vprašal: „No, kaj pa vi?“

„Rad bi ...“ sem začel. Po telefonu so ga poklicali iz Jonkoepinga ... In nato iz Orebra. Nato dolg pogovor z blaginikom.

Čakal sem potrpežljivo in čas je hitel. Bilo je dvajset, ko je zdiktriral še nekaj pisem. Ob enih je vstal, da bi odšel na kosilo. Tedaj me je opazil.

„Kaj pa želite?“

„Jaz bi rad ...“

„Pridite spet jutri!“ mi je segel v besedo. Kar zazijal sem vanj.

„Točno ob devetih.“ je dejal in me takorekč postavil pred vrata. Bil sem neznančno nasajen, ko sem naslednje jutro potikal na njegova vrata. Trdno sem sklenil, da mu bom tokrat povedal svoje, pa naj me velja karkoli.

Vstopil sem. Pogledal me je in zdelo se mi je, da me je spoznal.

„Ste že bili pri meni? Rekel bi, da ...“

„Da, bil. Včeraj sem bil pri vsi in predčerašnjim tudi.“

„Da, da. Zdite se mi znani ... No, vsekakor, vztrajni ste. Vi se zlepa ne daste odpraviti. Le taki ostane! Take ljudi cenim. Takšnih bi potrebovali v našem podjetju! Kje pa ste prej službovali?“

„Pri Ludbergu.“ sem odvrnil.

„Kaj pa ste bili pri omenjeni trdkvi?“ In preden sem mu utegniti odgovoriti, je nadaljeval: „Pri nas potrebujemo šefa personale. Prepričan sem, da bi bili vi kot nalašč za to. Samo ne smete me opravljati pred mojimi uslužbenci. Bi lahko prevzeli to službo že v ponedeljek?“

„Jaz ...?“

„Začetna plača — petsto kron.“

„Jaz, da ...“

„Ce niste s tem zadovoljni

POTA IN STRAŠNOST

Kje nosimo glave v torbah?

Neprimerna hitrost, nepravilno prehitavanje, Novo mesto, avtomobilska cesta; to so imena vzrokov in krajev za pogoste smrti

Ljubitelji čiste statistike bi vzkliknili: „Končno manj nesreč!“ Tako namreč kaže podoben seštevek novomeške uprave javne varnosti. Medtem ko je bilo predlanskim 1744 nesreč, jih je bilo lani še 1697. Toda takoj podatek: v skladu z zakonom in ker je le malo tistih s kasko zavarovanimi vozili, ne prijavljajo več lažjih nesreč z majhnimi škodami.

Na dolenskih cestah je bilo lani 62 mrtvih, 10 več kot leto dni prej. Število nesreč s težko poškodovanimi se je zmanjšalo: od 475 nesreč z 805 poškodovanimi je padlo na 450 s 725 poškodovanimi.

Kje in kdaj nosimo svoja življenja smrti naproti? Neprimerna hitrost

in nepravilno prehitavanje sta najbolj pogosta vzroka, nekaj težkih tragedij je bilo zaradi pijanih voznikov. Sicer pa je vinjenost med vzroki za nesreče zadržana na šesto mesto, več kot 70 vseh nesreč pa so povzročili avtomobilisti. Zato so tudi žrtve največkrat vozniki in so-

potniki, žal pa so med njimi tudi pešci, in celo na cesti Ljubljana-Zagreb so lani zabeležili dve smrtni žrtvi pešcev.

Skupno je bilo 113 pešcev udeleženih v nesrečah; v samem Novem mestu kar 40, izven naselij pa komaj 22. Med njimi je 40 otrok, mlajših od 15 let, in 16 ljudi, starejših od 60 let. Komaj v šestih primerih so sprožili postopek proti pešcem in le enega mandatno kaznovali. Kakšno nasprotje v primerjavi z avtomobili: 5165 prijav sodnikom za prekrške in 11.361 mandatnih kazni! V 82 primerih so po nesreči vozniki pobegnili, toda večino so našli.

Pozor pred Novim mestom! Promet je silno utesnjen, posledice so usodne. Na območju novomeške občine je bilo 62 odstotkov vseh nesreč, na območju novomeške postaje milice pa 37 odstotkov in kar 21 mrtvih. Pri vseh nesrečah so miličniki ugotovili za 8 milijonov dinarjev škode, številka pa je gotovo znatno manjša od resničnih stroškov.

J. S.

PRELOŽENA RAZPRAVA

Razprava na okrožnem sodišču zoper Ilijo Jankoviča in Antona Zbanička, ki sta se 25. januarja zagovarjala zaradi velike tatvine, je bila zaradi zbiranja novih dokazov, s katerimi naj bi pojasnili, ali je šlo za veliko tatvino ali samo za tatvino, preložena za nedoločen čas.

NI USTAVIL MILIČNIK

Okrog 1.25. 24. januarja voznik kombija ni hotel ustaviti miličniški patrulji v Radečah. Postavili so mu zasedo v Sevnici, kjer pa je miličnik z rdečo lučjo zadnji hip odskočil, ker je voznik kombija silovito dodal plin. Patrulja ga je kmalu ujela, sopotnik pa je ušel. Neregistrirani kombi je vozil 22-letni Boris Varšič iz Trbovelj, našli pa so tudi sopotnika, 22-letnega Borisa Khrlikarja.

Miličnik

Na cestah je modra uniforma prometnega miličnika znak za hiter umik noge s plina, med pretepači in kalilci miru za hitro prijateljstvo. Težak in neprijateljski poklic, ki lahko dostikrat reki.

V štirih dolenskih občinah so lani miličniki v prometu posredovali blizu 17-tisočkrat. Nekateri se bodo ob tej številki prijetili za glavo in dokazovali, da miličniki preveč kaznujejo in premalo opozarjajo. Oglejmo si številko z drugega zornega kota: na vsako prometno nesrečo na Dolenskem so bili komaj trije predlogi za kazni, ki jih je dobil sodnik za prekrške, in manj kot sedem mandatnih kazni kar tam, kjer je bil prekršek storjen. Ni veliko, kaj?

Komaj šest pešcev so predlagali za kaznovanje in le enega so kaznovali miličniki. Osupljivo malo, ko pa vidimo vsak dan noro izzivanje smrti s skoki čez cesto, z nepremišljenim tekanjem po cestah, z nesramnim obnašanjem na prehodih za pešce...

Poglejmo si mokronošni primer: znano je, da miličnikov ni dovolj, da bi jih morali imeti več. Ne le v Mokronogu, tudi v večini drugih krajev na Dolenskem. Mokronog je pač najbolj otipljiv primer. Zaradi pomanjkanja miličnikov je bilo preventivno delo zamejeno. In kaj se je zgodilo? Ker ni bilo miličnikov, ki bi na cestah kaznovali predrznost, nepremišljenost, pijanost, je število nesreč lani močno naraslo. Mokronog je praktično ujel Trebnje!

Kaj ni več kot očitno: bolje preprečevati kot zdraviti? Bolje nekaj desetakov kazni kot nekaj mrtvih, kot uničeni avtomobili.

Kaznovanje torej ni preveč premalo jih je!

J. SPLICHAL

Dosledno preganjanje

Okrožni javni tožilec Jože Peterca: »Pomoč ocen komunistov o razslojevanju«

Zaradi neupravičenega bogatenja posameznikov je med občani veliko negodovanja. Okrožni javni tožilec Jože Peterca sodi: »Pojavi in oblike neupravičenega in nezakonitega bogatenja so nedvomno dosegli take razsežnosti v družbi, da ogrožajo socialno ravnotežje in pomenijo nevarnost za socialistično vsebino družbenih odnosov. Mnogi primeri bogatenja so

krivanje pa je težavno, ker so dejanja, ki imajo za posledico bogatenja, navadno storjena v ožjih skupinah ali celo med štirimi očmi, običajno pa imata tudi obe strani koristi.

— In davčne utaje? — Mislim, da so še vedno pomemben vir nezakonitega bogatenja. Čeprav imamo davčno inspekcijo in čeprav so davčne službe napredovale v učinkovitosti, poslovanje še vedno ni tako, kot bi moralo biti, da bi lahko zagotovili dosledno spoštovanje načela, naj vsak občan plača dejansko toliko, kolikor od svojih dohodkov mora plačati.

— Je opaziti napredek? — Je. Pred 1969 sploh nismo imeli prijav zaradi davčnih utaj. Po reorganizaciji davčne službe, ko je začela delati davčna inspekcija, napredujemo. Zdaj imamo v postopku 11 občanov zaradi utaje. Postopek pa je zaradi predpisov dolgotrajen. Kljub našemu prizadevanju je zaradi kadrovskih težav sodišče in obremenjenosti sodnikov ni mogoče bistveno skrajšati.

— Imate pri delu proste roke ali se znajdete tudi pod kopitom različnih pritiskov? — Ne pomnim, da bi kdorkoli v katerikoli primeru skušal po-

posledica krutve predpisov, kar ima za posledico kazensko odgovornost, mnogo primerov pa ni mogoče spraviti v okvir takih zakonskih določb. Kot državni organ pregona preganja javno tožilstvo tiste primere nezakonitega bogatenja, ki imajo značaj kaznivih dejanj ali gospodarskih prestopkov. To so vse zlorabe, poneverbe, podkupovanja, davčne utaje in drugo.

— Na sodiščih so razprave proti bogatenju na nezakonit način ali proti davčnim utajam vedno dokaj redke. Mar je takih primerov res tako malo? — Pojavov neupravičenega in nezakonitega bogatenja je pri nas gotovo več, kot izkazujejo statistike organov pregona. Od-

med paragrafi

sredovati v korist osumljenih. Ni nobenega pritiska, imamo proste roke: dosledno preganjamo vedno, kadar je za to podlaga, samostojni smo v odločanju.

— Lahko v naslednjem obdobju pričakujemo večjo učinkovitost? — Pripravi sem, da lahko: k bolj učinkovitemu delu organov družbene kontrole, pregona in sojenja bodo prispevale tudi ocene in stališča slovenskih komunistov o socialnem razslojevanju v slovenski družbi.

JOŽE SPLICHAL

V PREISKAVI:

Penca osumljen grabeža

Je Stanislav Penca, 38 let, pri Dominvestu storil samovoljno in neupravičeno dejanje?

Okrožno javno tožilstvo v Novem mestu je pri preiskovalnem sodniku novomeškega okrožnega sodišča vložilo zahtevo za preiskavo zoper Stanislava Penca, 38-letnega ekonomista iz Novega mesta. Utemeljeno sumijo, da je storil kaznivo dejanje grabeža po členu 255/1 v zvezi 314 a/II in III. kazenskega zakonika.

To dejanje naj bi storil s tem, da je kot vodja oddelka za stanovanjsko izgradnjo in poslovne prostore v novomeškem Dominvestu lani in predlanskim, ko je Dominvest

opravljaj adaptacijo poslovnih prostorov Lekarne v Novem mestu, samovoljno in neupravičeno naročil izvajalcu del, da na breme podjetja Dominvest opravi v korist lastnika zasebnega stanovanja gradbena dela, za katera ni zahteval soudeležbe lastnika stanovanja oziroma jih sploh ne bi smel naročiti v breme Dominvesta.

Mandatno imunitetna komisija občinske skupščine Novo mesto je dala privolitev za kazenski pregon, ker je Stanislav Penca odbornik občinske skupščine v Novem mestu.

Novi prometni znak v Kidričevi ulici v Kočevju, ki je v naši republiki in državi prava redkost, pomeni, „Prepoved parkiranja“. (Foto: J. Primc)

Čuden prometni znak

V tujini nekaj običajnega, pri nas redkost

V Kidričevi ulici v Kočevju so postavili v teh dneh nova prometna

znaka, ki dovoljujejo parkiranje izmenično en dan na tej, drugi dan pa na drugi strani ulice. Taki znaki, ki so v tujini nekaj običajnega, so v Sloveniji redkost.

Zvedeli smo, da bodo ti znaki stali le pozimi in sicer zato, da bo mogoče cesto pluziti en dan na eni strani, drugi dan pa na drugi. Kidričeva ulica je namreč najširša kočevska cesta, zato jo avtomobilisti uporabljajo za parkiranje. Pozimi se ta cesta vedno spremeni v najožjo, ker ob obeh straneh parkirajo avtomobili in je zato ni mogoče v celoti spluziti.

Na postaji milice smo zvedeli: — Novi znak je okrogel (izrecne odredbe) in prečrtan z rdečo črto. Na desni (ali levi) je rimska ena (I) v belem polju, na levi (ali desni) pa rimska dve (II) v modrem polju. Za nepravne dneve 1., 3., 5. itd.) velja prepoved parkiranja na tisti strani ulice, ki je označena z rimsko eno (I), za parne dneve pa na tisti strani, ki je označena z rimsko dve (II).

J. PRIMC

ČIGAVA JE POTOVALKA?

24. januarja popoldne je bila najdena na avtobusni postaji v Kočevju potovalka. Lastnik ni prišel ponjo. Zdej je shranjena na postaji milice Kočevje.

Pobeg po sodbi

V četrtek, 27. januarja, so iz novomeških zaporov pripeljali v Krško na obravnavo Marjana in Matijo Brajdčiča, ki sta se zagovarjala zaradi rop. Po razglašeni sodbi sta oba Cigana skušala pobegniti, miličnika sta Matijo Brajdčiča prijela. 26-letni Marjan Brajdčič-Tito, ki je bil obsojen na 3 leta in pol zapora, pa je ušel. V ponedeljek je bil še na begu, miličniki pa prosijo vse občane, ki bi o pobeglem Ciganu karkoli vedeli, naj to sporočijo na postajo v Krškem.

Jaka Pravičnik

NAPADALCA POD KLJUČEM

Cigana Marjan Brajdčič-Tito in Matija Brajdčič-Nino, ki sta julija lani napadla lovca Alojza Kržižnika na poljski poti pri Venšah in ga oropala so prijeli. Vsakemu so odvzeli po eno vojaško puško. Skrivala sta se več mesecev. Ljudje so bili preplašeni, ker so vedeli, da sta oborožena. Zdej sta končno na varnem in čakata na obsodbo v priporu.

DOBROTNIK

Ko človeka takole pripeljejo v bolnico, položijo na voziček in odpeljejo po belih hodnikih, ga ni, ki ga ne bi pri grlu stisnilo nekaj čudnega. Kaj vse bi dal, da bi se kdo prijazno pogovoril z njim, ga potolažil in mu namenil dobrohoten nasmeh. Saj ni kaj reči: doktorji so prijazni, doktorji. A kaj, ko do njih ne moreš ob vsaki priliki in vsakem času. V rokah te imajo v glavnem drugačni ljudje, takšni, ki jim je malo mar za tvoje križe in težave. Pridejo defat, čakajo, da jim mine delovni čas, vmes pa po sili s teboj in drugimi, tebi enakimi, nekaj postorijo...

Take in podobne misli so rojile po glavi staremu Kužniku, ko je ležal v bolnici in boščal v stop nad seboj. Pa so se onega dne odprla vrata in v bolniško sobo je pogledala moška glava. „Vi ste Kužnik, ne? Iz Zajčjega grma?“

Stari je pokimal in neznanec je stopil v sobo. Bil je v belem in zato je Kužnik sodil, da dela v bolnici.

„Kako se kaj počutite?“ je spraševal mož v belem, strokovnjaško pregledal bolniški list, ki je visel ob vznožju postelje, pomembno zakajšal in se nasmehnil.

„Bo že, bo že,“ je hvaležno odgovoril Kužnik, „samo da mi na operacijo ne bi bilo treba...“

„Operacijo? Kje pa! Bomo že uredili... Kar nič se ne bojte.“

V Kužniku je raslo upanje, oni pa je nadaljeval:

Za ceste še manj

Inž. Lado Kotnik: »Enako pomembne kot magistralne ceste so tudi vse stranske, vsaj za ljudi, ki jih uporabljajo!«

Prejšnji četrtek je Janko Popovič, direktor Zdravilišča Dolenjske Toplice, opozoril, da zaostajamo pri posodobitvi cest, in prosil, naj inž. Lado Kotnik, direktor Cestnega podjetja, odgo-

bolj kot doslej izgrajevati le osrednje, najpomembnejše ceste, ob tem pa bo ostajalo še manj denarja za druge. Te druge so z republiškega gladišča morda res manj pomembne, za ljudi, ki jih uporabljajo, pa so pomembne tako ali pa še bolj kot magistralne ceste.

— Kakšen vpliv bo imela nova kategorizacija cest?
— Nova kategorizacija cestnega omrežja v Sloveniji je bila sprejeta z novim letom. Po njej bo za magistralne ceste skrbela Republiška cestna skupnost, za lokalne ceste, med katerimi so tudi nekatere ceste bivšega III. reda, pa bodo skrbele občine. V teh dveh okvirih se bodo v bodoče programirala vsa dela na cestah. Ta sprememba je še mlada, novi koncepti gospodarjenja s cestami pa se zaenkrat še oblikujejo, kar je popolnoma razumljivo.

— Zdaj pa še glavni del odgovora: kaj se nam obeta pri posodobitvi cest na našem območju?

— Zaenkrat je znano samo to: nadaljevali bomo začeta dela pri posodobitvi cest Livold-Brod na Kolpi, Impoljca-Krško in Slovenska vas-Mokronog, gradnjo mostu čez Krko in Savo in priključka pri Brežicah, takoj spomladi pa bomo začeli tudi posodobljati cesto Novo mesto-Strazha. Le-to je najbrž tov. Popoviča najbolj zanimalo. To pa je tudi vse, kar lahko za zdaj povem. Programi za leto 1972 so v pripravi pri Republiškem cestnem skladu.

Moje vprašanje: da bi v četrtkovem intervjuju skočili iz običajnih okvirov in enkrat pokukali malo tudi na vas, predlagam, naj kmetovalec Tone Darovec iz Ločne, znani kooperant KZ KRKA, Novo mesto, pove, kako se uveljavlja v sodobnem kmetijstvu in kako gleda na kmetijstvo.

M. JAKOPEC

vor, kaj se nam obeta v prihodnje. Inž. Kotnik je odgovoril:

— Vprašanje je aktualno, saj je celotno družbeno življenje vedno bolj vezano na promet. Z razvojem motorizacije in ne navsezadnje tudi cest so se spremenile razdalje: kar je bilo včasih daleč, je danes že zelo blizu. Iz tega lahko sklepamo, da je danes od cestnih povezav v nemajhni meri odvisen utrip življenja. Žal pa enake spremembe kot pri vrednotenju razdalj doživljamo tudi pri vrednotenju cest: ceste, ki so bile še pred desetletji dovolj široke, sodobne in zadovoljivo speljane, danes ne zadoščajo več.

— Neprimerno ceste torej niso značilne samo za Dolenjsko?

— To je res, vendar velja opozoriti pri tem na nekaj: o potrebi sodobnih cest ne moremo govoriti samo na glavnih poteh. Pomembna je vsaka, čeprav stranska cesta. Bojim se, da se tega premalo zavedamo posebno tam, kjer se kroji politika cest. Vse kaže, da bomo v bodoče še

Še mesec, dva in Novo mesto bo dobilo prve semafore. Stali bodo na križišču pri industriji obutve oziroma Petrolu — za vse smeri, ki se tu stekajo. Prejšnji teden so vkopavali kable. (Foto: I. Zoran)

Nič več žongliranja z besedami!

Ugotovitev s prvih volilnih konferenc Socialistične zveze v novomeški občini: več imajo pokazati, kjer delajo družno — Kadri: to je še vedno glavna hiba SZDL in drugih krajevnih organizacij

Na občinski konferenci Zveze komunistov novomeške občine je v

Suhokrajinski drobiž

ŽUŽEMBERSKA KRAJEVNA SKUPNOST je pred dnevi naročila izdelavo 5000-litrskih cisterne za svoj kamion. Izdelalo jo bo trebanjsko podjetje Trimo in bo nared še ta teden. V njej bodo vozili vodo v vasi, ogrožene po suši. S tem bodo odpravili pomanjkanje vode v obdobjih krajih tega območja.

VAL GRIPE je zajel tudi Suho krajino. V nekaterih kmečkih družinah je kar čez polovico bolnikov. Precej je takih, ki ne kličejo zdravnika, čeprav je le-ta vedno pripravljen na pot. Kmetovalci se ponekod še vedno boje stroškov zdravljenja, ker se ne verjamejo, da imajo enake ugodnosti zdravljenja kakor delavci.

ŽUŽEMBERSKA MLADINSKA ORGANIZACIJA si je za leto 1972 pripravila zelo obetavni delovni program in ga že začela pridno izvrševati. Poleg dela v različnih tehničnih in izobraževalnih krožkih pri društvu LT, delajo tudi v dramski skupini, ki bo v kraju poživila kulturno dejavnost.

ŽUŽEMBERSKA POKOPALISKA UPRAVA je zbrala precej prispevkov za nabavo mrliškega voza. Nabiralna akcija še ni končana. Zanimivo je, da akcije niso podprli tisti, pri katerih bo potrebna prisilna izterjava prispevka na mestno zemljišče.

M. S.

razpravi sodeloval tudi novi sekretar Franci Šali. V razpravi je povedal, na katerih področjih se bo odvijalo delo komunistov v občini. Med drugim je poudaril:

»Do zdaj smo bili priče preveč splošnega politiziranja. Naša družbena stvarnost, tudi samoupravna, je obremenjena s številnimi dejanji, odnosi, političnimi in drugimi rešitvami, ki morajo postati predmet

naše politične kritike. Večkrat se sklepa tudi v škodo neposrednih proizvajalcev, saj niso redki primeri, da se rešujejo življenjska vprašanja materialno bolj stoječih ljudi, namesto da bi sredstva šla za tiste, ki jih nujno potrebujejo.

Kar se dogaja pod plaščem zakonitosti, bo treba politično pretrpeti ter postaviti na marsikaterem področju drugačna politična izhodišča. Gre za uveljavljanje takih družbenih odnosov, ki bodo odraz želja delavskega razreda in drugih občanov, številčnih v večini, po vplivu pa daleč za ostalimi.

Občinska konferenca torej mora postati takšno telo, da bo izražala temeljne osnove samoupravljanja in hotenja delovnih ljudi: vseh tistih, ki želijo pravičnejšo praktično politiko.

Če bo naše delo politično živo, življenjsko, kritično in prežeto z razrednim in socialnim poslušom, potem je vedno manj prostora za take razprave, ki spominjajo na žongliranje z besedami.

Konferenca mora biti izvajalec konkretnega političnega dela, postati mora akcijska, v politiki načelna, v praksi dosledna.

»Dolenjski list« tribuna bralcev

Novomeška kronika

KONCERT — Danes zvečer se bo v Domu kulture Novomeščanom prvič predstavil karlovški zabavno-instrumentalni ansambel Konture. Njegov koncert bo ena izmed uvodnih prireditev v Prešernov teden.

PLUG — Delavci novomeškega Komunalnega podjetja so imeli te dni s pluzenjem cest obilo dela, saj je zapadlo veliko snega. Svoje delo so opravili hitro in dobro.

PLES — V soboto je bil v Domu JLA mladinski ples, na katerem so številne mlade Novomeščane zabavali Abadoni iz Crnomlja. Obisk bi bil še večji, če ne bi bile vstopnice predrage.

FILM — V Novem mestu si je »Ljubzensko zgodbo« do ponedeljka ogledalo okoli 2.500 ljudi. Pri Zavodu za kulturno dejavnost so pričakovali večji obisk.

KRI — Prejšnji teden se je na novomeškem transluzijskem oddelku zgledalo kar 93 krvodajalcev. Na občinskem odboru Rdečega križa upajo, da bo poslednji odziv še boljši.

TRŽNICA — Kljub novozapadle-mu snegu je bila ta teden tržnica dobro založena. Sneg tudi tokrat ni pregnal prodajalcev kiča, ki so bili pri ponujanju svojega blaga precej glasnejši kot navadno. Cene so bile: pomaranče 6 din kg, jabolka 5 din kg, česen 10 din kg, limone 8 din kg, korenje 6 din kg, zelje 4 din kg, grozdje 8 in 9 din kg, suhe slive 8 din kg, fižol 7 din kg, hruske 7 din kg, zelena 6 din kg, čebula 3 din kg, rdeča pesa 5 din kg, krompir 1,5 din kg, jajca 1 din kos, banane 6 din kg, suhe fige 7 din kg, domači med 14 din kg, dateljini 10 din kg, žganje 14

PREKRŠKI 1972:

Ostreje

Franci Cvelbar: »Prednost hudim grehom«

Novomeški sodnik za prekrške je lani kaznoval 3446 ljudi: 2539 prometnih kršiteljev, 397 kršilcev javnega reda in miru ter 322 gospodarskih prestopnikov. Vsega je bilo na njegovi mizi 5270 zadev, od tega 858 »podedovanih« od leta 1970. Rešil je 3705 zadev.

Najvišja kazen, ki jo je sodnik za prekrške lahko izrekel v zadevi zoper javni red in mir, se je

glasila: 30 dni zapore ali 20.000 (starih) dinarjev. Kaznovani je lahko izbral med sedenjem in globlo.

»Zdaj ne bo več tako,« pravi Franci Cvelbar, pravnik, ki je sodnik za prekrške od 1. januarja dalje. »Zakon o prekrških zoper javni red in mir se je poostri. Sodnik za prekrške lahko storilcu izreče 2 meseca zapore. Razlika je še v tem, da storilec zopora poslej ne more »odkupiti« z denarjem. Če je razsodba taka, da mora kršitelj v zapor, kazen tudi odsesti.

— Kdaj sodnik za prekrške lahko kaznuje z dvema mesecema?

— Če gre za res hud pretep, na primer. Če kdo prisoli eno ali dve zausnici, to še ni tak pretep.

— Ste vi že izrekli najnujsko kazen?

— Ne, prve take odločbe bodo šle ven v kratkem.

— Kakšnim (in katerim) prekrškom dajete prednost pri obravnavanju?

— Do zdaj prednosti ni bilo, vsi prekrški so prišli na vrsto, brž ko so dozoreli. Pokazala pa se je slabost: na račun majhnega, skoraj nepomembnega prekrška, za katerega je šel poleg časa tudi denar, je včasih zastarela težja zadeva. Zato bo v prihodnje vrstni red obravnavanja takle: najprej vsi hudi prekrški, kakršni pač bodo, potem šele manjši.

IRČA VAS: NI POSLUHA

Kljub slabši udeležbi dobre razprave na konferenci Socialistične zveze v Irči vasi 29. januarja ni manjkalo. Še vedno ni rešeno vprašanje javne razsvetljave in trgovine na našem območju. Občutek imamo, da zlasti Dominvest nima poslušna za naše več kot 25-letne želje.

T. H.

Z roko v roki, ne vsak sam

Sekretar Zveze komunistov Franci Šali se bo zavzemal za doslednejšo in učinkovitejšo politiko Zveze komunistov v novomeški občini

Sklep pete seje občinske konference Socialistične zveze, da je treba krajevne volilne konference imeti decembra, so spoštovali samo na Ratežu in v Škocjanu. Januarja so bile konference v 17 organizacijah, drugod pa bodo to dolžnost opravili šele ta mesec. Vseh krajevnih organizacij Socialistične zveze v novomeški občini je 53.

Iz poročil, ki se zbirajo v Novem mestu, je razvidno, da na teh konferencah obravnavajo poleg problematike Socialistične zveze tudi dela krajevnih skupnosti — pogosto vodovode, ceste, vaške in medvaške poti. Tu in tam nanese, da spregovorijo o pozitivni kulturno-prosvetnega dela. To vprašanje ni rešeno.

DARILA

Namesto šopka na grob Mileta Juvana iz Ribnice je prof. Vladka Jankovič iz Novega mesta podarila občinskemu odboru RK 100 din. Dr. Velena Zakrajšek in dr. Smiljan Trobiš pa sta namesto venca na grob pokojnemu primariju dr. Adolfu Špilerju podarila RK za tuberkulozne bolnike 200 din. Občinski odbor RK se darovalcem iskreno zahvaljuje.

LE DVA DNI

Učenci mitnopske šole so imeli le dva dni zimskih počitnic: minuli petek in soboto. V ponedeljek so pouk nadaljevali kot na drugih šolah, kjer so imeli več polletnega odihla. Skrajšane počitnice so imeli v Mirni peči zato, ker so ob koncu leta 1971 izgubili skoraj štirinajst dni pouka zaradi nesreče: eksplozija je razbila kotel za centralno kurjavo in huje poškodovala poslopje.

ugotavljajo, krajevne skupnosti se niso dovolj potrudile, čeprav jih ni malo dobilo denar za ureditev dvoran. Do zdaj se je tudi izkazalo, da ponekod vodstva krajevnih skupnosti niso navdušena za sodelovanje z ljudmi, ki bi radi dvignili podeželsko kulturo.

Uspehi so navadno tam, kjer imajo delavljive in sposobne ljudi. To ugotavljajo tudi na konferencah. Beseda se čisto ustavi pri vodstvih. Kadrovske težave v Socialistični zvezi so hujše kot v krajevnih skupnostih. Marsikdaj bi steklo, če bi delali z roko v roki, pa ne samo Socialistična zveza in krajevna skupnost. Zlasti na podeželju bi bilo nujno, da bi osnovne organizacije Zveze komunistov prestopile krog zaprtosti in se vpogle v oje tam, kjer ljudje vlečejo voz vsak v svojo smer, še bolj pa tam, kjer se za voz nihče ne zmeni. Sklepi 21. seje ZKJ bi morali bolj delovati.

Na konferencah volijo nova vodstva Socialistične zveze: predsednike, tajnike, blagajnike, članke odborov; evidentirajo ljudi, za katere so prepričani, da bi na naslednjih volitvah lahko kandidirali za odbornike, poslanca in druge voljene funkcionarje. Očitno je, da hočejo biti te konference prelomnica v ka-drovanju. Izkušnje namreč kažejo, da do zdaj niso povsod imeli srečne roke, ko so poverjali odborniške,

poslanske in druge dolžnosti. Zupanje v te ljudi so marsikdaj vse preveč gradili na predpostavkah, da je ta in ta dober, sposoben, delavoljen.

To so prve ugotovitve. Tehtnejšo besedo bo možno reči, ko bodo opravljene vse krajevne konference in na dani vsi podatki.

V soboto, 29. januarja, so imeli na novomeškem Rotovžu kar dve zlati poroki: po 50-letih skupnega življenja sta se ponovno poročila zakonca Erlih iz Velikega Cerovca in par Kerme iz Zaloga pri Škocjanu. Na sliki: zakonca Kerme, ki se jima je v zakonu rodilo 9 otrok, imata pa že 11 vnukov in enega pravnuka. (Foto: S. Dokl)

Vsak četrtek prodajajo na tržnici v Kočevju raznovrstne morske ribe. Včasih pripelje prodajalec iz Novega mesta tudi sladkovodne ribe. V Kočevje pripeljejo ribe včasih celo iz Izole, razen tega pa prodajajo globoko zamrznjene še v nekaterih trgovinah. Gospodinje jih pridno kupujejo, saj še pred meseci v Kočevju sploh ni bilo mogoče kupiti rib – Foto: J. Prime

Zveza noče pomagati društvu

Glavni vzrok, da občinska gasilska zveza ne pomaga društvu na Travi, je, da društvo ni delavno in da je dom, ki ga grade, prevelik

Gasilci na Travi nimajo dovolj denarja, da bi dokončali svoj novi dom, ki so ga spravili že pod streho. Predsednika občinske gasilske zveze Kočevje Toneta Kovarčiča smo vprašali, kje je glavni vzrok, da občinska

Volitve in imenovanja

Na prvi seji nove občinske konference ZK Kočevje so bili izvoljeni: za člane občinskega komiteja ZK Kočevje: Drago Benčina za sekretarja, Alojz Petek za namestnika sekretarja, za člane pa inž. Miha Briški, Janez Hočevar, Avgust Švara, Albin Svete, Jože Košir, Miroslava Besal in Franc Volf; Alojz Eržen za predsednika revizijske komisije; inž. Savo Vovk za predsednika častnega razsodišča; za sekretarja medobčinskega sveta ZKS Ljubljana Jože Drnovšek; za člane medobčinskega sveta ZKS Ljubljana Jože Košir.

Tretjina več nočitev

V družbenem gostinstvu v kočevski občini so lani zabeležili okoli 29 odstotkov več nočitev kot leto prej. V hotelu Pugled so turisti prenočili lani 10.742-krat ali za okoli 3 odstotke večkrat kot leto prej; v motelu "Jasnica", ki je bil odprt decembra 1970, pa 2.762-krat. Na 10 nočitev domačih gostov so prišle približno 3 nočitve tujcev. Prenočitvene zmogljivosti bi bile lahko precej bolj zasedene – to velja predvsem za motel – vendar zaradi začasnih težav pri razvoju turizma na tem območju tega ne smemo jemati preveč črno.

DROBNE IZ KOČEVJA

SKOBCI UBIJAJO PTICE pri krmilnicah. Priletijo prav do hiš in napadajo ptice. Kakor puščica se zaletijo mednje in že je po sinički, ščinkovčku, pinožu ali kakem drugem ptiču. Dobro bi bilo, da bi naredili lovci obhod in uničili del prednjih in škodljivih ujed. ZA PTICJO KRMO skrbi Gozdarsko podjetje Kočevje. Oskrbuje svoje krmilnice, daje pa jo tudi krožku osnovne šole za šolske krmilnice in drugim, ki redno oskrbujejo krmilnice. Krma je zelo kakovostna mešanica zrn sončnic, buč in konoplje. Dajejo jo brezplačno.

DOTACIJE – Predlogi finančnih planov društev in organizacij, ki dobivajo dotacije iz občinskega proračuna, so morali biti gotovi do 28. januarja in oddani na gospodarski oddelku občine. V navodilih je bilo poudarjeno, da naj pri sestavi plana upoštevajo sedanji gospodarski položaj in ukrepe za stabilizacijo ter omejitve proračunske potrošnje. Upajmo, da bo pri dodeljevanju dotacij tudi strogo upoštevano, kaj vse so naredila društva in organizacije v preteklem letu. Velja naj načelo: društva, ki ne delajo, naj ne dobe dotacije!

TELEFONIRANJE v večernih urah, pa tudi ponoči, na razne telefonske številke se je zopet začelo. Nekaj časa je bil mir, sedaj pa delajo s podvojeno silo. Medtem ko ob večerih telefonirajo otroci (sliši se njihov smeh in hihitanje), se oglašajo v nočnih urah vedno isti moški. Je nasilen, grozi in izsiljuje na vse načine ter prav prostaško psuje. Več lastnikov telefonov se pritožuje, da

gasilska zveza prizadevnim gasilcem s Trave ne pomaga, da bi dogradili dom.

Povedal je, da je vzrokov za tak odnos gasilske zveze do društva na Travi več.

Najprej je gasilski dom, ki ga grade gasilci in domačini iz Trave in okolice, prevelik. Dvorane v domu ne potrebujejo, saj je na Travi velika nova šola, v kateri prostori niso izkoriščeni. Glavni vzrok pa je, da gasilsko društvo Trava na gasilskem področju ne dela. Vsa gasilska društva v občini prihajajo na občinska gasilska tekmovanja ali pošljejo na tekmovanje vsaj svoje opazovalce, le s Trave ni nikogar.

Dva računa za isto delo

Dvakratna »pomota« cestnega podjetja: dva računa za isto delo pa še različna zneska

Cestno podjetje Novo mesto je po naročilu oddelka za gospodarstvo občinske skupščine Kočevje označilo z ustreznimi prometnimi znaki (prehodi za pešce, črte, parkirišča itd.) kočevske ceste in ulice. Delo so res strokovno opravili, še bolj »strokovno« pa so izdali račun: Najprej so opravljeno delo zaračunali naročniku, se pravi oddelku za gospodarstvo občinske skupščine, in sicer v znesku nekaj preko 8.000 din.

Drugi račun za isto delo so naslovili na krajevno skupnost Kočevje, vendar jo tokrat znašal le nekaj nad 7.000 din. Na srečo pa je bila krajevna skupnost – kot je že običaj – tudi tokrat brez denarja. Račun je

Gasilsko orodjarno imajo v neki zasebni hiši, bivši šoli. Motoriko imajo preveliko, preveč nerodno, razen tega pa je vprašanje, če bi v primeru potrebe sploh delala. Najverjetneje ne bi. Do tega prepričanja je prišla posebna komisija, ki je pregledala vse gasilske orodjarne v občini. Gasilsko društvo tudi nima podmladka.

Predsednik Tone Kovarčič je svoje utemeljevanje zaključil s tem, da bi gasilska zveza društvo Trava prav gotovo finančno pomagala, če bi imelo društvo aktivno gasilsko desetino in če bi si gasilci gradili primerno velik gasilski dom.

J. PRIMC

Franciška Fajdiga

Spet je prenehalo biti srce eni izmed partizanskih žena in mater, katerih spomin ne bo tako kmalu obledel: Franciška Fajdiga iz Sodražice je po daljši bolezni v starosti 75 let umrla. Fajdigovo mambo so spoštovali daleč naokrog. Med zadnjo vojno je bila z dušo in srcem predana osvobodilnemu gibanju. Njen sin in hči sta bila med prvimi v Sodražici, ki sta prišla v zadnji vojni za orožje in se borila proti sovražniku. Partizanom je dajala hrano, zbirala zanje orožje, v njeni hiši so bili sestanki OF in partizanskih aktivov, nudila pa jim je tudi ostalo pomoč, ki je bila v prvem letu vojne tako dragocena.

Italijani so njo in njenega moža 1942 internirali najprej na Rabu, kasneje pa v Gonarsu. Ko sta se vrnila domov, nista bila varna pred sovražniki. Odšla sta na osvobodeno in polosvobodno ozemlje in tudi tam pomagala partizanom.

Po osvoboditvi sta morala z možem najprej obnoviti požgani dom. Toda to ju ni oviralo, da ne bi bila tako kot v vojni tudi po vojni aktivna v družbeno-političnih organizacijah v Sodražici. Fajdigova mama je za svoj veliki prispevek v NOV prejela dve odlikovanji. Na zadnji poti so jo pospremili številni borci in ostali prebivalci od blizu in daleč. To je bil najboljši dokaz, da je bila priljubljena in spoštovana. Užlaščeni družini naše iskreno sožalje. –I

VOLITVE, IMENOVANJA

V novi upravni odbor Zveze rezervnih starešin občine Kočevje so bili 21. januarja izvoljeni: Franc Ahac, Jože Berlan, Franc Debeljak, Drago Gril, Franc Jarc, Franc Lampe, Janko Novak, Alojz Petek, Peter Šobar, Peter Šubic, Franc Volf, Spiro Zegarac, Jože Znidaršič, Anton Stimac in Slavko Ferbežar; v nadzorni odbor pa Avgust Kuhar, Stane Logar in Ivan Komac. Predsednika bodo izvolili na prvi seji odbora.

ZA ČISTE VODE

Kočevski ribiči so na nedavnem posvetu sklenili, da bodo obnovili Muellerjev jez v Slovenski vasi in vložili v spodnji del Rinže spet krape in ščuke, v zgornji pa pivč po mnogih letih spet postvri. Razen tega bodo zahtevali, naj občinska skupščina sprejme odlok, ki bo prepovedoval onesnaženje voda.

BOGOMIL JUVANC

24. januarja so v Ribnici pokopali Bogomila Juvanca, ustanovitelja ribniške godbe, ki jo je pol stoletja tudi vodil.

Bogomil Juvanc se je rodil 15. januarja 1902 v Ribnici. Po poklicu je bil sicer brivec, vendar je zelo prizadevno delal v raznih organizacijah in društvih.

Najprej se je vključil v Sokol in njegov godbeni oziroma tamburaški odsek, iz katerega je nastal 1919 društveni orkester. Leta 1926 je iz tega orkestra nastala ribniška godba na pihala. Godbenike je učil igranja Bogomil Juvanc in pod njegovim vodstvom je ribniška godba dosegla v letih 1933 do 1941 največje uspehe.

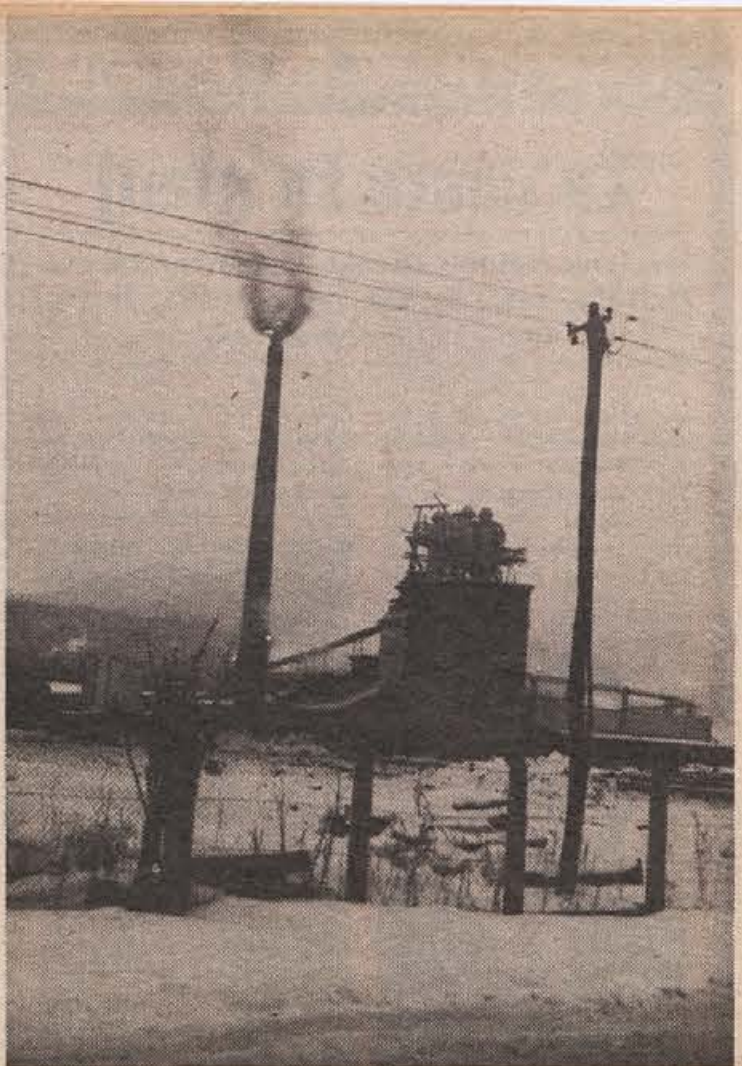
Med vojno je bil najprej aktivist OF, nato v italijanski internaciji, ko se je vrnil so ga Nemci poslali še na prisilno delo pri Gregorju.

Po vojni je ribniška godba pod vodstvom Juvanca spet oživela, kasneje pa je skrb nad njo prevzela občinska gasilska zveza.

Bogomil Juvanc, ki je bil pol stoletja duša in gibal ribniške godbe, razen tega pa dober vzgojitelj in učitelj godbenikov, je dobil za svoje delo priznanje »Partizana« Ribnica in za 40-letno delo gasilsko priznanje. Septembra lani ga je občinska gasilska zveza Ribnica predlagala za odlikovanje »red zaslug za narod s srebrno zvezdo«. Predlog je utemeljila prav s tem, da je vse življenje posvetil godbi.

Na zadnjo pot so ga spremili mnogi prijatelji in znanci. Ribnica že dolgo ni videla takega pogreba. Mnogim bo ostal vedno v spominu.

J. P.

Kljub vsem prizadevanjem podjetja INLES iz dimnika njegovega obrata v Ribnici še vedno pada »črni sneg« oziroma ogorki. Skupnost za varstvo okolja, ki jo ustanovljajo, bo imela torej precej dela, da bo poskrbela za preprečevanje onesnaževanja vode, zraka in ostalega okolja. Vendar bo treba najti pametno rešitev, saj je INLES tudi tisto podjetje v občini, ki daje kruh največ občanom. (Foto: J. Prime)

Programi naj bodo jasni!

Če niso jasni, vnašajo le zmedo, povzročajo pa tudi nedelavnost – Sekretar je Mohar

Vsi organi ZK so dolžni izdelati take delovne programe, ki bodo natančno opredeljevali posamezne naloge, določali rok za njihovo izpolnitev in zadolževali posameznike za njihovo izvajanje, so sklenili na prvi seji nove občinske konference ZK občine Ribnica, ki je bila 24. januarja.

V razpravi je namreč več članov konference opozorilo, da imajo nejasni programi in sklepi za posledico različno tolmačenje istih sklepov oziroma nalog. To pa lahko rodi spore, ki jih ne bi bilo, če bi bili sklepi jasni, ali pa tudi lagodnost in nedelavnost komunistov. Oboje pa je za delo in ugled ZK nevarno.

V razpravi so ponovno opozorili na neurejene samoupravne odnose obrat-podjetje, kar velja posebno za podjetja, katerih sedeži so izven ribniške občine, v ribniški občini pa imajo obrat. Taki obrati običajno nimajo nobenih pravic v zvezi z delitvijo dohodka, osebnih dohodkov, z investicijami in drugim, kar naj bi sicer bila samoupravna pravica posameznega obrata.

Pogovorili so se še o izpolnjevanju oziroma neizpolnjevanju družbenih dogovorov, izdelavi načrtov o razvoju občine, obveščanju, izobraževanju, obrambnih nalogah in drugih. PREDSEDNIK TRIM – Avto-moto društvo Ribnica prireja teoretični del tečaja za šoferske izpite, ki bo trajal 50 ur.

NEMARNO VISI tabla z napisom »Šeškova ulica« na hiši pri pekarni. Le še en žebelj jo drži, sicer bi padla že komu na glavo. Morda se bo le našel kdo in jo bolje pritrdil.

V PRVI RAZRED bodo začeli vpisovati šolarje te dni na osnovni šoli Ribnica. Računajo na približno 120 novincev oziroma bodočih prvcov. Na vseh šolah bodo zanje organizirali malo šolo. Po končani mali šoli bodo vse bodoče šolarje pregledali zdravniki, psihologi in drugi strokovnjaki. Starši naj bi vse otroke vpisali v malo šolo. Sedanje izkušnje so namreč pokazale, da učenci, ki so obiskovali malo šolo, precej bolje izdelujejo.

gem. Za sekretarja komiteja so ponovno izvolili Danila Moharja.

J. PRIMC

Disciplinirani so

Prva letošnja številka »Signalov«, glasila PTT Ljubljana, poroča o nedavnem ugotavljanju, kako pošiljalci navadnih pisemskih pošilk napišejo pri naslovu tudi pošto številko. V dveh dneh opazovanja je bilo oddanih na 89 poštah 87,3 odstotka pisem z napisano pošto številko. V ribniški občini so bili pošiljalci še bolj disciplinirani, saj so bile vse pošte nad republiškim poprečjem. S pošto številko pri naslovu je bilo oddanih na pošti v Dolenji vasi 91 odstotkov pisem, v Loškem potoku 92 odstotkov, Ortniku 93, Ribnici 92 in Sodražici 89 odstotkov.

LJUBLJANČANI NA SMUKI

Na Travnici gori je te dni zelo živahno. Kakor vsako leto so tudi letošnje zimo na smučanju otroci ljubljanskih šol. Doslej so bile na Travnici gori tri izmene, vsaka po teden dni. V naslednjih sedmih tednih se bo izmenjalo na Travnici gori še sedem skupin. Skupno se bo naučilo smučati na snežnih poljanah Travnice gore 500 do 600 šolarjev.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCEI

„DALJŠI PAS, KRAJŠE ŽIVLJENJE“ ali „Prevelik želodec in premajhno srce“ – taka in podobna gesla, podkrepljena s primernimi risbami, vise te dni po Ribnici. Te plakate je izobesila občinska Zveza za telesno kulturo, ki želi pritegniti čimveč občanov v tekmovanju za značko TRIM.

TECAJ AMD – Avto-moto društvo Ribnica prireja teoretični del tečaja za šoferske izpite, ki bo trajal 50 ur.

NEMARNO VISI tabla z napisom »Šeškova ulica« na hiši pri pekarni. Le še en žebelj jo drži, sicer bi padla že komu na glavo. Morda se bo le našel kdo in jo bolje pritrdil.

V PRVI RAZRED bodo začeli vpisovati šolarje te dni na osnovni šoli Ribnica. Računajo na približno 120 novincev oziroma bodočih prvcov. Na vseh šolah bodo zanje organizirali malo šolo. Po končani mali šoli bodo vse bodoče šolarje pregledali zdravniki, psihologi in drugi strokovnjaki. Starši naj bi vse otroke vpisali v malo šolo. Sedanje izkušnje so namreč pokazale, da učenci, ki so obiskovali malo šolo, precej bolje izdelujejo.

– Kaj pa ti mežikaš kot žaba v solati?
– Pravkar mi je padel v oko ogorek iz Inlesovega dimnika.

KOČEVJSKE NOVICE

REŠETO

Delovni motiv iz delavnice obrata NOVOST. (Foto: R. Bačer)

Slabše ne bo

Občina dobi v oskrbo
56 km novih cest

Na območju občine Črnomelj je 276 kilometrov vseh cest, od teh je bilo do zdaj okrog 100 km cest občinskega in krajevnega pomena, ostale so spadale pod republiško oskrbo. Po novem zakonu o prekatgorizaciji cest, ki velja od novega leta dalje, je dobila občina v svojo pristojnost še 56 km cest, medtem ko je republika prevzela v oskrbo cesto Stari trg-Prelesje.

Kaj si lahko obetamo od te novosti? Kot kaže dosedanja praksa, čez občinske ceste ni bilo nikoli toliko pritožb, kot čez ceste I. in II. reda. Z novimi pristojnostmi je dobila občina tudi ustrezna finančna sredstva za vzdrževanje cest, zato ni verjetno, da bi bile poslej te ceste slabše, kot so bile, temveč narobe.

Seveda pa bo tudi po novem za ceste krajevnega pomena še skrbela krajevna skupnost, ki bo dobivala iz proračuna dotacijo kot doslej, vendar bo prostovoljno delo občanov še vnaprej obdržalo tradicijo.

Zaradi težav v zimski cestni službi, na katero občine še niso pripravljene, so sklenili pogodbo s Cestnim podjetjem, da bo to pljučilo in vzdrževalo ceste do pomladi, šele potem bo nastopilo vprašanje, kdo bo za vzdrževanje občinskih cest skrbel. Verjetno bodo iskali najboljšega ponudnika, ki bo pripravljen z razpoložljivim denarjem največ narediti.

FRANCE MAGISTER

Dolgotrajni in mučni bolezni je v novomeški bolnišnici podlegel France Magister, referent za premoženjsko-pravne zadeve pri občinski skupščini v Črnomlju in predsednik krajevnih skupnosti ter dolgoletni predsednik TVD Partizan. Prav za uspešno delo na tem področju je bil jeseni 1971 odlikovan. Od pokojnega so se na novem pokopališču v Vojni vasi lepo poslovili njegovi stanovski tovariši iz občinske skupščine, kakor tudi sodelavci iz organizacij, kjer ga bodo najbolj pogrešali.

Pri NOVOSTI po starem

V zunanjih obratih bo treba v samoupravljanju
in obveščanju doseči višjo raven

Črnomaljski obrat podjetja NOVOST je skrit in majhen kolektiv, o katerem je javnosti malo znanega. V prostorih nekdanje Belokranjke imajo delavnico, kjer je zaposlenih 26 ljudi. Že 12 let delajo črnomaljski krojači in krojačice ter šivije za ljubljansko podjetje, v tem času pa se pri njih ni dosti spremenilo.

Resda so pred dvema letoma delavnice popravljali, toda šivalni stroji so stari več kot deset let. Tudi sicer delovni pogoji niso na zadovoljivi ravni.

V obrat dobivajo že ustrezno blago za damske in moške plašče in drugo težko konfekcijo, od njih pa odpeljejo izdelke. Delo je normirano in plačano po učinku. Med zaposlenimi je približno polovica kvalificiranih, ostali so priučeni, zaslužek pa znaša od 900 do 1400 dinarjev. To so osnovni podatki o enem tako imenovanem dislociranih obratih v Črnomlju, za katere v splošnem velja, da imajo dolžnosti precej, medtem ko s samoupravnimi pravicami ni tako, kot bi želeli.

Pri NOVOSTI v Črnomlju se ne pritožujejo, da imajo premalo besede v okviru celotnega podjetja, priznajo pa so, da mine več mesecev, preden izvedo, koliko je bilo njihovo delo vredno. Dvakrat v letu dobijo pismeni obračun, kjer je precej podrobno razložen uspeh podjetja in obratov, vmes pa jih še tu in tam obišče kdo iz „centrale“ in jim na hitro razloži, kar jih zanima. Takih obiskov pa bi si želeli več. Imajo tudi 2 člana v delavskem svetu podjetja, ki se sestankov redno

udeležujeta — to so še posebej poudarili.

Kljub temu pa v obratu ne vedo, če bo in kdaj bo prišlo pri njih do resnejšega napredka in modernizacije. Potrebna bi bila. Ta obrat je razmeroma zadovoljen kolektiv, ki nima večjih zahtev in ne toži nad majhnimi zaslužki. Tudi ne pogrešajo sestankov. Mar ni to lep dokaz za splošno veljavno mnenje o dislociranih obratih, česr kjer vlada slaba obveščenost, ni dovolj razvita samoupravljaljska zavest. Kaj drugega v sedanjih pogojih ni mogoče pričakovati. Če ne danes, pa bo prej ali slej moralo priti do tega, da tudi v zunanjih obratih načrtovanja bodočnosti in s tem svoje usode ne bodo več prepuščali peščici ljudi na sedežu podjetja.

Kamni so šli v pokoj

Modernizacija mlinov na viniškem območju

Z vprašanjem, kam peljati moko v mlin, da bo bolj bela, se viniškim kmetom ni treba več ubadati. Doslej so imeli na izbiro le stare navadne mline na kamne in vodni pogon, zato moka ni bila najboljša. Zadnja leta so ljudje raje vozili žito v električni mlin v Črnomelj ali v Vukovo gorico na Hrvaškem. Dolga pot jim je zdaj prihranjena.

Viniški mlinar Jure Benetič je lani prvi preuredil stari mlin in na

mesto kamnov postavil valjčne naprave. Kamnu za njim se je za modernizacijo odločil tudi Miko Prokšelj iz Učakovcev.

Z mletjem moke na novih napravah so ljudje zelo zadovoljni, zlasti še zato, ker jim ni treba čakati 2 ali 3 dni kot prej, temveč dobijo moko v znamenju takoj, ko pripeljejo žito v mlin. Tudi gospodinje so vselej boljše moke, saj pečejo tako bel kruh, kot ga prodajajo v pekariji.

F. P.

BREZ SODELOVANJA NE GRE

V črnomaljski občini bodo te dni končani sestanki političnih aktivov na terenu, kjer vodstva vseh organizacij in društev razpravljajo o delovanju in medsebojnem sodelovanju. Povsod poudarjajo, da sodelovanje med organizacijami in društvi ni zadovoljivo, ponekod pa se kažejo celo nasprotovanja. Vse to škodi skupnim akcijam za napredek kraja. V več krajih so začeli skupno načrtovati delo krajevnih skupnosti, kar bo gotovo pripomoglo k hitrejši uresničitvi želja.

Srečno, tovariš Bojan!

V krogu ucomacin in tovarišev iz ZZZB NOV je pred dnevi praznoval 50-letnico Bojan Fabjan iz Črnomlja. Ljudje po vsej Beli krajini ga poznajo kot spomeničarja, borca in aktivista, ki je prejel za svojo požrtvovalnost več visokih odlikovanj. Po vojni je opravljal odgovorne družbenopolitične funkcije, zdaj pa je upokojen, toda še vedno delaven, posebno v borbeških organizacijah. Tovarišu Bojanu, ki je pred kratkim napredoval tudi v rezervnega majorja JLA, prisočno čestitamo!

Svež veter v kulturi

8. januarja je bil v Adlešičih občni zbor prosvetnega društva, ki je bil lepo obiskan. Izvolili so 11-članski upravni odbor in vodje naslednjih sekcij: dramske, folklorne ter tamburaške in pevske. Lepa udeležba je pokazala, da veselje do kulturno-prosvetnega dela še ni zamrlo in da z novim zaletom oživljajo to dejavnost.

V šolskem varstvu med urico oddiha. (Foto: R. Bačer)

Danes ni sile, a morda bo jutri

Medtem ko je za manjše šolarje zaposlenih mamic v Metliki lepo poskrbljeno, znajo večji povzročati težave — Kdo bi bil sam doma, če prijatelji zvižgajo pod oknom?! O tem velja razmisliti

„Kuj železo, dokler je vroče!“ je star rek, ki ga še danes ne bi smeli prezreti. Če imamo železo v svojih rokah! Ako pa nam to uhaja, nimajo česa kovati. Prispejda je tokrat namenjena vzgoji otrok. V metliškem šolskem varstvu je letos blizu 40 šolarjev. Zanimanje za vpis je bilo dosti več, a so morali prošnje zavržati, ker ni bilo dovolj ne prostora ne učnih moči.

V varstvu so samo otroci zaposlenih staršev iz prvih treh razredov osnovne šole, medtem ko za večje ni organiziranega šolskega varstva. To je železo, ki nam uhaja iz rok. Otroci so v času odsotnosti staršev prepuščeni cesti.

Za manjše je lepo poskrbljeno. Starši so lahko srečni, kajti za 60 din na mesec se povsem znebijo skrbi za šolo in varstvo otroka. Za ta denar dobi otrok še malico povrh. Pod nadzorstvom učiteljice šolarji v varstvu napišejo naloge in se na

učijo, imajo tudi čas za igranje, obenem pa se naučijo lepih navad tako v odnosu do starejših, kot pri jedi.

Rezultat dobro organiziranega varstva je, da ob polletju nihče izmed varovancev ni imel slabih ocen. Učiteljica Anica Pezdirc prizna, da ni šlo brez težav. Naporno je 35 otrokom iz treh razredov in šestih paralelk pomagati pri različnih nalogah iz več predmetov. Vsi ne dojemajo enako hitro. Nekaterim dela težave tudi jezik, ker doma govorijo hrvaško. Vse to predstavlja vrsto težav, vendar so jih z dobro voljo in dobršno mero požrtvovalnosti premagali.

Tak način šolskega varstva je v Metliki vpeljan že šesto leto. Na voditeljskih sestankih vedno znova ugotavljajo, da so starši zadovoljni (saj so lahko!), obenem pa tudi to, da pogrešajo takega varstva večji otroci. Morda šolar iz 4., 5. ali 6. razreda res ne bo doma zažgal po-

grete hrane na štedilniku ali povzročil druge vrste nesreče, ni pa še toliko zrel, da bi se znal odtegniti klicu tistih, ki ga vabijo na potep. Kam pa to pelje?

R. B.

LEP ODZIV

Krvodajalskih akcij, ki jih je na metliškem območju organiziral občinski odbor RK za potrebe novomeške transfuzijske postaje in ki so se odvijale v januarju, so se občani lepo udeležili. Tako je 11. januarja darovalo kri 50 ljudi, 18. januarja je bilo 56 prostovoljnih krvodajalcev, za 25. januar pa je prijavljenih 63 občanov. Že za zadnjo krvodajalsko akcijo, ki bo 1. februarja, je na spisku 78 oseb.

ZA VODJE IN NAMESTNIKE

Prve dni februarja se bo v Metliki začel 80-urni tečaj prve pomoči, namenjen vodjem in namestnikom ekip prve pomoči iz manjših delovnih organizacij, kakor tudi iz terena, kjer takih enot v okviru splošnega ljudskega odpora še nimajo. Precej zanimanja je tudi za 20-urne tečaje, s katerimi pa bodo morali malce počakati, ker predavatelji ne zmorejo vsega naenkrat.

PLINARNA LJUBLJANA

obvešča cenjene potrošnike plina za kuhanje in ogrevanje, da ga dobijo

● VSAK DAN

OD 14.30 DO 18.30

pri BORISU WEISSU, Metlika, Na Obrh 7

V METLIKI 2412 LJUDI

Na metliškem matičnem uradu smo zvedeli, da se je prebivalstvo Metlike v lanskem letu povečalo za 122 ljudi in je mesto 31. decembra lani šlo 2412 prebivalcev (1140 moških in 1272 žensk). Prav tako se je povečalo število prebivalcev v občini, ki je konec decembra imela 7387 ljudi (3518 moških in 3869 žensk). V samem mestu stanuje torej skoraj tretjina vseh očanov.

Lani se je v metliški občini rodilo 117 otrok. Le trije so bili rojeni doma, 102 v bolnici, največ v novomeški, medtem ko je 12 mladih občanov prišlo na svet v tujini. Na metliškem matičnem uradu se je poročilo 46 parov, 2 poroki pa sta bili opravljeni po posebnem postopku. V občini so lani zabeležili 79 primerov smrti.

SPREHOD PO METLIKI

V METLIŠKEM KINU je bilo lani predvajanih več kot petina filmov (31) s predikatoma, to je republiškim priznanjem, da so kvalitetni, umetniški, vzgojni itd. Na žalost pa so bili prav ti filmi zelo slabo obiskani in je podjetje skoraj redno imelo z njimi izgubo.

TUDI V NOvem LETU bo metliško kino podjetje vsak teden v nedeljskem terminu (od petka do nedelje) skušalo predvajati film s predikatoma. V prihodnjih tednih bodo na vrsti Zakon divjega zahoda, vojni film Razbojnik, Noč nad mestom in Sedmi križ.

MOJSTRSKO DRUŠTVO V METLIKI, ki v mestu opravlja pogrebno službo, je imelo 23. januarja letni občni zbor. Po njegovem sklepu bo letos članski pogreb veljal 772,20 din, pogreb nečlana pa 1465,40 din. Sprejet je bil tudi cenik za razne manjše storitve. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanj odbor s predsednikom Darkom Barbičem, tajnikom Božidarjem Flajšmanom in blagajnikom Silvom Miheličem.

SEST TRAKTORJEV S PRIKLJUČKI (plug, kosilnica, krošne brane in prikolica), ki jih je prejšnji teden prejela metliška kmetijska zadruga, so zainteresirani kar razgra-

bili, čeprav je komplet veljal okoli 66.000 dinarjev. Zanimanje za te vrste kmetijske mehanizacije je zelo veliko, zlasti ker nakup delno kreditira zadruga. Zadnji čas so v kmetijski zadrugi prodali že 9 večjih in 6 manjših traktorjev. Zadnji so šli v Berčice, Slavno vas, na Grabrovec, Cerovec, Grm, eden pa na Hrvaško.

V METLIŠKI TRAFIKI na Mestnem trgu smo zvedeli, da gre najbolj v promet Nedeljski dnevnik, kateremu sledi TT, Stop (s televizijskim programom), Antena, Dolenjski list, Delo in drugi. Od hrvaškega časopisa je na prvem mestu Arena, nato pa sledijo Vjesnik u srijedu, Studio in drugi.

METLIŠKI PIHALNI ORKESTER je v nedeljo, 30. januarja zvečer, v domu Partizana priredil svoj prvi letošnji koncert. Dirigiral ga je kapelnik Ivan Jerina. Majši godbeniki so na nastopu pokazali kar lep napredek.

UMRLI SO: Marija Konda iz Gor. Lokvice, stara 76 let; Terezija Gornik iz Malega Lešča, stara 50 let; Marija Vraneš iz Dragoševcev, stara 80 let; Mihael Srebačič iz Zelebeja, star 76 let, in Jure Gorše iz Bubnjarc, star 60 let.

metliški tednik

Črnomaljski poročevalec

Oddaljeni učenci vstajajo ob petih

Za prevoz je poskrbljeno, za prehrano ne — Kombiji so razmajani

V osem osnovnih šol v krški občini se vozi k pouku 1.100 učenec, od tega v Brestanico 91, v Kostanjevico 127, v Krško 285, v posebno šolo v Krškem 67, v Leskovec 253, v Podbočje 132, na Rako 73 in na Senovo 72.

Svoje kombije za prevoz učencev imajo šole v Brestanici, v Kostanjevici, v Leskovcu, na Senovem, v Podbočju in na Raki. Razen tega se prevažajo otroci še z avtobusi in vlakom. Šolska vozila so že slaba, zato so pogostokrat okvarjena. Tudi ceste so poglavje zase. Šole predlagajo, da bi boljše skrbeli zanje, zlasti pozimi.

Do Brestanice ceste redno plujejo, prav tako do Senovega s Srebotnega in Malega kamna. Niso pa zadovoljni v Kostanjevici, kjer vedno prepozno očistijo sneg s ceste do Črneče vasi. Tudi sicer je ta cesta ena najslabših. Kadar zapade več snega, sta zaradi zamude pri

pluženju za nekaj dni neprevoznosti cesti na Zdole in na Goro iz Krškega. Pouk zamujajo še tisti otroci, ki so vezani na avtobus Kozje-Krško, ker so na Kozjanskem zameti in zato avtobus ne pripelje o pravem času. Tudi v Podbočju niso zadovoljni s pluženjem. Nad cestami se pritožujejo še na Raki, ker vidijo na njih cestarje le takrat, ko nimajo dela pri asfaltiranju, to je pozimi.

Kljub prevozom so otroci dolgo odsotni od doma. Nekateri šolarji pešajo več kilometrov do kombija. Najdlje učenci iz Presladola (po 10 ur), ki se šolajo v Brestanici. Vozači iz krške šole so odsotni po devet

ur, iz Podbočja in Senovega sedem do osem ur, iz Leskovca sedem ur in z Rake šest ur in pol.

Prehrana vozačev ni zadovoljiva, saj prejemajo le šolsko malico, tisti najbolj oddaljeni pa bi na vsak način morali imeti v šoli tudi kosilo. Upoštevati moramo, da so nekateri v šoli že od šestih zjutraj, in da morajo od doma kmalu po peti uri, največkrat brez pravega zajtrka, in da pridejo pozimi v šolo vsi premrazeni.

J. T.

»Dolenjski list« tribuna bralcev

V soboto oktet

Letošnja proslava slovenskega kulturnega praznika bo za Krško izjemen kulturni dogodek. V soboto, 5. februarja, bo v dvorani DPD Svoboda na Vidmu nastopil Slovenski oktet, ki se je pred kratkim vrnil z gostovanja po Japonski. Krškemu občinstvu je oktet že večkrat zapel, v novi sestavi pa se bo tokrat predstavil prvič. Začetek sobotne proslave z uvodnim govorom prof. Plestenjaka je napovedan za 19. uro. Vstop je prost!

KAKO HITREJE IZ OBJEMA ZAOSTALOSTI

Gorjanske vasi se oglašajo

Devet krajevnih skupnosti in ena sama želja

Najprej so se zganili prebivalci Črneče vasi, v dolini so jim sledili in jih podprli. In tako je krajevna skupnost Podbočje predlagala ustanovitev odbora za razvoj gorjanskega območja od Kostanjevice do Velike Doline.

Zahteva je prišla pred svet posavskih občin. Ta je sprejel pobudo in predlagal, naj se vključijo v odbor še krajevne skupnosti Sentjanž, Studenec in Bučka iz severne občine. Prvo sejo odbora bo do konstituiranja vodil predsedujoči sveta posavskih občin Jože Radej. Odbor naj bi štel 15 članov, ki bodo zastopali devet krajevnih skupnosti.

Iz krške občine sodita zraven Podbočje in Kostanjevica, iz brežiške Cerklje, Mrzlava vas, Catež in Velika Dolina, iz severne pa nerazviti predel na desnem bregu Save: Sentjanž, Bučka in Studenec.

Prebivalce gorjanskih in podgorjanskih vasi tarejo predvsem skrbi zaradi cest. Se vedno pa so slabo povezani med seboj in tudi z večjimi središči. Sami in s pomočjo občinskih skupščin se lotevajo urejanja cesti in poti, vendar gre to vse prepočasno.

Ker pa so ravno ti kraji dali velik delež narodnoosvobodilnemu boju, je med ljudmi najrevnejših gorjanskih predelov vznikla misel, da so le zaslužili pozornost in pomoč slovenske skupnosti. Združeno bodo nastopili, sesteli vrednost dosedanjih akcij in prikazali, kakšne načrte imajo, da bi dvignili ta kos slovenske zemlje iz zaostalosti.

Zavedajo se, da morajo sami napraviti prvi korak, zato niso držali rok križem in samo v Podbočju se lahko pohvalijo, da so na območju

krajevne skupnosti uredili 15 km cest. Priprani so, da bo združen nastop devetih obrodil sadove.

J. TEPPEY

„GASILSKA CISTERNA“ — Dolgoletna želja krških gasilcev se je izpolnila, pred dnevi so dobili sodoben gasilski avtomobil, tako da bodo zdaj lahko kljubovali požarom. Akcija, ki so jo začeli občinska gasilska zveza, oddelek za narodno obrambo in občinska skupščina, je torej s pomočjo zavarovalnice Sava uspešno zaključena. (Foto: Tone Zalokar — Krško).

KRŠKE NOVICE

strije. Plod stikov z aktivni tovarni v Čačku, Zagrebu, Maglaju, Banjiluki, Sremski Mitrovici in na Reki so pogosta športna srečanja, pa tudi občasne problemske konference.

V SOBOTO JE BILA V PROSTORIJI HOTELA „Sremič“ slovesnost, ki so se je udeležili predstavniki slovenske in jugoslovanske avto-moto zveze ter predstavniki zaslavnih društev iz Sevnice, Bistrice ob Sotli, Brestanice, Brežic in Krškega. Ob tej priložnosti so 21 najzaslužnejših članov nagradili z zlato spominsko značko AMZS, Ivan Molan in Evald Babič, lanskoletna državna prvaka v speedwayu, pa sta prejela dragocena kristalna pokala, dar matičnega društva Krškega.

V NEDELJO SE BODO PREDSTAVNIKI MLADINE zbrali na redni letni volilni konferenci. Razpravljali bodo o vsebinski usmeritvi in delovnem programu občinske konference ZM v 1972. letu in obravnavali sklepe 21. seje predsedstva ZKJ. Mladina je na sejo povabila tudi predstavnike ostalih družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine.

KRŠKI TEDNIK

J. TEPPEY

Več kot 150 šolarjev je preživelo pet počitniških dni na belih pobočjih v Pečicah, kjer so jim vaščani prinašali malico kar na smučišča. Sprejeli so jih nadvse gostoljubno in z veliko željo, da bi v njihovi opušteni šoli čimprej uredili prostore za sprejem mladih smučarjev. (Foto: Jožica Teppey)

ODŠKODNINA ZA KVADRATNI METER ZEMLJIŠČA JE 20 DINARJEV

Graditelji hiš ne bodo prizadeti

Na Črncu je 90 stavbnih parcel za stanovanjske in obrtniške hiše, v Šentlenartu pa jih lahko takoj dobijo zainteresenti za vrstne hiše

Skupščina SRS je pred kratkim sprejela zakon o začasnem preopredeli prometa z zemljišči, ki ima namen zaježiti prekupčevanje z gradbenimi parcelami in onemogočiti lastnikom zemljišč neupravičeno pobiranje rente.

Bodoče graditelji hiš v brežiški občini ta ukrep ne bo prizadel. Stanovanjsko in komunalno podjetje ima na razpolago večje število stavbnih parcel za graditev atrijskih in vrstnih hiš ter nekaj manj parcel za samostojne enodružinske in montažne hiše.

Po pravkar sprejetem zazidalnem načrtu za Črnc (obrtiško središče) je predvidenih približno 90 stavbnih parcel za stanovanjske in obrtniške hiše. V delu je zazidalni načrt za Trnje — Zakot, ki ga bo občinska skupščina sprejela predvidoma do maja letos.

Stanovanjsko podjetje lahko takoj odda stavbne parcele za graditev atrijskih in vrstnih hiš v soseski Šentlenart, kasneje pa tudi za samostojne stanovanjske in montažne hiše. Odškodnina

za kvadratni meter tega zemljišča je 20 din, razen tega je treba plačati še stroške za pripravo in opremo stanovanjske soseske (od zazidalnega načrta do napeljave glavnih vodov za kanalizacijo in vodovod do makadamskih cest). Površina stavbnih parcel za atrijske in vrstne hiše je približno 300 kv. metrov.

Ker so v tej stanovanjski soseski še proste parcele za samostojne stanovanjske hiše (montažne ali zidane), jih bo spričo prepovedi prodaje zemljišč odkupilo od lastnikov stanovanjsko in komunalno podjetje po načelu pravične odškodnine, ki znaša približno 20 din za kvadratni meter. Občanom jih bo

podjetje oddalo za gradnjo po isti ceni, ti pa bodo morali plačati še stroške za pripravo in opremo zemljišč. Lastniki prostih parcel bodo te morali prodati pooblaščenim organizacijam za oddajanje stavbnih zemljišč, v nasprotnem primeru pa stanovanjsko podjetje lahko pridobi tako zemljišče po zakonu. Isto pravilo velja tudi za odkup zemljišč v okolici Črnc in pozneje v Trnju in Zakotu.

K. S.

Nagrade za Prešernov dan

V počastitev slovenskega kulturnega praznika pripravljajo kulturni program dijaki literarnega krožka brežiške gimnazije. Ob tej priložnosti bodo podelili šolajem nagrade za najboljše naloge, ki so bile razpisane na temo „Osvobodilno gibanje Vietnam“. Proslava bo v ponedeljek, 7. februarja, ob 18. uri v veliki dvorani Prosvetnega doma.

OBRTNIH ZAOSTANKOV NAJVEČ

Nelikvidnost najbolj občuti proizvajalna obrt, ki dela pretežno za družbeni sektor. V brežiški občini beleži zaradi teh vzrokov davčna uprava največ zaostankov. Izterjavanje z izvršbami z žiro računov gre počasi, kajti podjetje slabo plačujejo, slovenska še kar v redu, medtem ko iz drugih republik precej zaostajajo.

NOVI TELEFONI

Na Veliki Dolini so zaposlili podjetje PIT za pet novih telefonskih priključkov. Trenutno imajo samo enega v tem okolju. Na novo si ga želita tudi šola in trgovina, vendar še nista dobili odgovora. Vsaj po en telefon bi radi občani z Laz in Koritnega, da bi ga lahko uporabljali v primeru bolezni, požara, pa tudi tedaj, ko je potrebno poklicati veterinarja.

MALO KMEČKIH OTROK

V brežiški gimnaziji se šola komaj deset odstotkov kmečke mladine. Pobudniki za ustanovitev šolskega centra računajo, da bi ta lahko omogočil več novih oblik šolanja, v katere bi se vpisovalo več otrok s podeželja. Lahko bi odprli oddelke raznih srednjih šol, ki so zdaj samo v večjih središčih. Otroci iz socialno ogroženih družin bi tako prišli do poklicev, kakršnih v občini primanjkuje, pot do kruha pa bi bila v tem primeru dosti cenejša.

Pobuda krajevnih skupnosti

Ko smo 20. januarja priobčili sestanek o ustanavljanju vaških vodovodnih odborov, smo pomotoma zapisali, da so bili ustanovljeni na pobudo ZK namesto na pobudo krajevnih skupnosti, čeravno je tudi ZK razpravljala o tem in poudarila, naj steče celotna akcija v okviru SZDL.

»Snaha« na odru

Drevi bodo na brežiškem odru gostovali Celjani s komedijo iz rudarskega življenja, z Lawrenceovo „Snaho“. Popoldne bodo zaigrali za gimnazije in dijake poklicne šole. Večerna predstava bo ob 20. uri.

BIZELJSKO

Bencinsko črpalko na Bizeljskem bo od aprila naprej prvel Petrol. Do sedaj je skrbel za to krajevna skupnost. Petrol bo zgradil dve novi cisterni: eno za bencin, drugo za kurilno olje. Namestil bo naprave za vodo in zrak in postavil večji kiosk za material in priročno skladišče. Tudi dovozno pot do črpalke namestijo razširiti. Ta črpalka je na cesti Brežice — Smarje edina, zato je zaradi naraščanja prometa nujno, da je sodobno urejena.

NOVO V BREŽICAH

ODBOR ZA IZDAJANJE sindikalnega biltena pri ObSS v Brežicah je sklenil ta mesec izdati prvo številko tega glasila. Bilten bo prinašal zgoščene informacije predvsem s tistih področij, na katerih se bo morala učinkovitost sindikata povečati. Njegova vloga bo razen obveščevanja tudi spodbujanje k temeljitješemu reševanju neurejenih vprašanj v delovnih organizacijah in širši skupnosti. Bilten bo izhajal v 70 izvodih. Prejemale ga bodo vse podružnice.

V SOBOTO IN NEDELJO so bili v Cateških Toplicah zbrani vodje marksističnih krožkov iz Slovenije. Zanje je priredil dvodnevni seminar republiški center marksističnih krožkov. Brežiška mladina na njem ni imela svojega predstavnika.

SEKCIJA ZA DRUŽBENO AKTIVNOST ZENSK pri občinski konferenci SZDL je te dni sprejemala delovni načrt za leto 1972. Sklenila je razposlati ženskam v občini vprašalnik, da si bo z odgovori nanj pomagala pri sestavljanju analize o problematiki, ki bi jo družba lahko učinkoviteje reševala v korist žena. Poseben poudarek zasluži

otroško varstvo, saj imamo še vedno veliko primerov, ko zaposlene matere nimajo kam oddati svojih otrok.

KONČNO SNEG. Šolarji so se nasmučali, toda samo tisti, ki so obiskovali tečaj v Pečicah. Tudi otroci iz hribovskih krajev so se na saneh ali smučeh (če jih imajo) naučili zimskega veselja. Zdjaj pa so na vrsti predšolski otroci. Smučarsko društvo jim obljublja tečaj na Catežu. Ob popoldnevih bosta malčke učila spretnosti na smučeh telesnovzgojna delavca Marija Veble in Poldi Roman.

PO ČEM JE KAJ. V soboto smo v poslovalnici Agrarie s sadjem in zelenjavo zvedeli za tele cene: cvečica 7 din kg, čebula 3, česen 8, korenje 3 in 6, peteršilj 9, zelena 6, fižol 4,5 in 8,5, krompir 0,80 do 1 din za kg, motovilec 15, ohrovt 5, pesa 3, kislja repa 4,5, kislje zelje 4,5, zelje v glavah 1,3, endivija 6, suhe fige 9, grozdje 8, hruške 5,2, jabolka 3,5 do 5, limone 6, pomaranče 5,5 do 6, banane 7,4, dateljni 6,4 in suhe slive 7,6 din za kg.

BREŽIŠKE VESTI

70 planinskih let

Poleti bodo odpri Jurkovo koč in slavili sedemdesetletnico

Da Posavje nima le lepih gora in znamenitosti, marveč tudi močno planinsko organizacijo, je potrdil občni zbor Planinskega društva Lisca, Sevnica - Krško, ki je bil 20. januarja. Kar 743 ljubiteljev gora šteje, in kar je še pomembnejše, člani društva so predvsem šolska in delavska mladina.

Za delovanje v minulem letu je treba posebej pohvaliti planinsko skupino v Jutranci, zatem v Trgovskem podjetju Sevnica, lepe uspehe pa so dosegli tudi najmlajši planinci v sevnški osnovni šoli pod vodstvom Nevenke Zajc, v Tržišču, Krmelju in Sentjanžu pa pod vodstvom Toneta Zgonca. Lani je prejel zlato značko pionir planinec Zoran Drobne, Marjan Zidarič iz Sevnice pa bo na srečanju pionirjev planincev v Mozirju letos prejel enako priznanje.

Seznam izletov v minulem letu je bil zelo bogat. Na Triglav se je lani povzpelo kar 8 skupin z okoli 70 udeleženci. Planinci niso zanemarjali planinskega šolanja in skrbi za označevanje planinskih poti, največji uspeh pa predstavlja nova Jurkova koč na Lisci, ki jo bodo odpri poleti, ko bo društvo slavilo 70 let delovanja. Ta proslava bi lahko imela republiški značaj, posebno še, ker so se prebivalci sevnške občine že nekajkrat izkazali pri organizaciji velikih slavi. Naj omenimo samo stoletnico tabora in proslavo v Sentjanžu.

A. ŽELEZNIK

MI IN CENE

Hvala uzdi

Izjema le metle (ki jih pri nas nasploh močno primanjkuje)

Javna skrivnost je že, da bo zamrznitev cen podaljšan za en mesec, torej bo odtajanje nastopilo hkrati s pravo pomladjo. Ljudje se že vnaprej bojijo, da bodo cene brez povodca spet krenile navzgor in so s sedanjim stanjem pravzaprav zadovoljni - trgovci in kupci.

V Sevnici doslej ni bilo pomanjkanja posameznih izdelkov ali blaga. Resda je na voljo samo navadno mleko, ker je inspekcija preprečila prodajanje alpskega mleka in mleka v tetrapaku po višjih cenah, kot so bile dovoljene, druga izbira pa ni bila zmanjšana. Izjemoma je z dovoljenjem republiškega inšpektorja občinski tržni inšpektor Franc Škrabec dovolil podražiti metle.

Pokazalo se je celo, da tudi proizvajalci razumejo ukrep, saj so spustili ceno na tako raven, da se trgovini izplača prodajati njihove izdelke. Značilni so primeri podjetij Medeks, tovarne hranil Kolinska in Univerzal (Jesenice), ki so sprva povečala cene, kasneje pa popustila, ko so videla, da ni mogoče z glavo skozi zid.

Če torej izvajamo nekaj izjemnih „probojev“ cen, ki so nastali zaradi nevednosti, lahko zatrdno rečemo, da je imela zamrznitev doslej dober učinek in da tudi tak ukrep, ki ima sicer administrativni značaj, ni nič tako strašnega in da je upravičen takrat, ko odpovedo vsi drugi, demokratični načini boja proti inflaciji oziroma divjanju cen.

M. L.

ODGOVOR: NI MOGOČE

Na prošnjo, naj bi lastnike traktorjev nasploh opustili voziškega izpita in odpravili registracijo traktorjev, so odborniki sevnške občinske skupščine, kot je bilo tudi pričakovati, dobili negativen odgovor. Po sedaj veljavnih predpisih tej želji ni mogoče ustreči, ker mora biti vsako vozilo, ki vozi po javni cesti, registrirano, voznik pa mora imeti voziški izpit. Registracija in voziško dovoljenje nista potrebna, če lastnik traktor uporablja samo za delo na polju ali če z njim le prečka javno cesto.

Spet bo umetnost — skleniti konca

Prispevne stopnje kmetijstva in osebnih dohodkov se ne bodo zvečale, v obrti pa se bodo celo zmanjšale — Prednost pri izdatkih

Uravnesiti občinske dohodke in izdatke tako, da bo večina zadovoljna, to je vsako leto eden najtršnih orehov, ki jih dobi v klešče občinska skupščina. Za letos spet ne kaže najbolje, utegne se zgoditi, da bo občinski proračun sprejet celo kasneje kot običajno, morda celo v aprilu.

Čeprav še ni znano, koliko bo letos znašala republiška pomoč temeljni izobraževalni skupnosti in temeljni kulturni skupnosti, je občinska skupščina Trebnje minuli četrtek, 27. januarja, vendarle sprejela

osnovna stališča, kako naj bi zbirali denar za splošne potrebe in kolikšna naj bi bila proračunska poraba nasploh.

Skupščina se pridružuje splošni usmeritvi, naj v prihodnje narašča splošna in osebna poraba počasneje kot družbeni proizvod, saj brez tega ne more biti umiritve, ki nam je po burnem inflacijskem letu tako potrebna. Računajo, da bo družbeni proizvod v občini letos naraščal hitreje kot v vsej Sloveniji (v občini za 30 odst., v SRS za 20 odstotkov), da bo stopnja zaposlovanja večja, rast osebnih dohodkov pa nekaj manjša (v občini za 12 odstotkov, v SRS za 15%).

Za letos bo značilno, da se stopnja prispevkov od osebnih dohodkov ne bo zvečala, prav tako se ne bodo zvečale davčne obremenitve kmetijstva, za obrtno dejavnost pa je predvideno zmanjšanje prispevnih stopenj. Za koliko, to zaenkrat še ni mogoče zanesljivo reči, ker je treba stopnje uskladiti s sosednjimi občinami. Občinska skupščina je v četrtek podprla zamisel, da je treba obremenitve obrtništva zmanjšati, hkrati pa poostri davčno disciplino, ki še vedno peša.

Takšna je usmeritev glede dohodkov. Kaj pa izdatki? Občinska skupščina je sprejela 12 točk obsegajočo listo izdatkov, ki bodo imeli prednost. Sem štejejo predvsem občinske dajatve za šolstvo, socialno skrbstvo, zdravstvo, socialno varnost kmečkega prebivalstva, sklad za pospeševanje kmetijstva, državna uprava, kjer je nujno potrebno povečati prejemke zaposlenih, zatem bodo imele prednost organizacije in društva. Krajevne skupnosti naj bi po sprejetih stališčih prejele petino več denarja kot lani. Nadalje je treba zagotoviti denar za pripravo urbani-

stične dokumentacije, za vzdrževanje cest četrtega reda itd.

Z enim stavkom rečeno: narejen je okvirni prednostni red in prvi izračuni, ki kažejo 1,59 milijona dinarjev primanjkljaja, pri čemer pokojninsko zavarovanje kmetov še ni všteto. Dokončni predlog proračuna bo nastal po javnih razpravah na zborih volivcev in usklajevanju, ki bo gotovo naporen in dolgotrajen posel.

M. LEGAN

MLADIH, KOT DA JIH NI

V javnem družbeno-političnem življenju skorajda ni mladine. Premalo ali skoraj nič ni mladincev v samoupravnih organih, v občinski skupščini ni niti enega mladega odbornika, so ugotavljali 24. januarja na seji izvršnega odbora SZDL v Trebnju. Menili so, da je razen podcenjevanja mladih ljudi temu kriva tudi neaktivnost mladincev in mladink samih. Sklenili so, da bodo skupaj s predstvom mladinske organizacije pripravili načrt, kako bi pozivali udejstvovanje mladine.

UKINJEN OSEMEJNEVALNI SKLAD

Poslej trebanjska občina ne bo več imela posebnega sklada za osemenje živine, pač pa bo te naloge opravjal kmetijski sklad. Tako je na zadnji seji dokončno odločila občinska skupščina — kljub temu da sta imela upravna odbora obeh skladov pomisleke glede pripojitve. Na seji so ugotovili, da pomisleki niso dovolj utemeljeni, razen tega pa je skupščina sklenila tako že na majskem zasedanju, zdaj je bilo treba sprejeti le spremembo odloka o ustanovitvi kmetijskega sklada. Po pripojitvi, so poudarjali, se bo denar, ki ga zberejo, namensko prav tako uporabljal za osemenje, rečeno pa je bilo, da bo treba z njim boljše gospodariti kot do sedaj, ko so bile slabo urejene osemenjevalne postaje, kljub temu, da je bilo prihranjenih precej milijonov.

SMUČARSKI NARAŠČAJ: 86 učencev trebanjske osnovne šole je obiskovalo enotedenski smučarski tečaj pri smučarski vlečnici, ki ga je vodil prizadeveni smučarski delavec Nace Bukovec. (Foto: Legan)

DROBNE Z MIRNE

DANES PREDAVANJE — Ob 17. uri je v kino dvorani na Mirni napovedano predavanje za člane združenja vojaških rezervnih starešin o splošnem ljudskem odporu. Za tem bo pododbor ZRVS Mirna seznanil člane z načrti dela za letos.

OTROŠKA MASKARADA — Društvo prijateljev mladine bo tudi letos pripravilo veselje za pustne dni. Otroška maskarada bo na pustno nedeljo, 13. februarja. Začela se bo z zborom mask pred novo osnovno šolo, nadaljevala pa v dvorani TVD Partizan. Najlepše maske bodo nagajane.

SKUPŠČINA ZB — Na zadnji seji krajevne organizacije ZB so sklenili, da bo letna skupščina predvidoma 5. marca.

KAM BI DEL? Poštni nabiralniki na Mirni so postali že premajhni, saj se je v kraj priselilo veliko ljudi in dva nabiralnika (pri poštni in pri železniški postaji) več ne zadoščata. En nabiralnik bi bilo treba namestiti pri novem naselju na Mirni in morda še kje.

LOVSKI OCVRKI — Decembra so lovci domače lovske družine opazili sled medveda pri Blatnem klancu. Precej časa so ga zasledovali, vendar se jim je izmaknil. Lovci niso preveč navdušeni, če jim zaide v revir taka mrcina. Tudi z odstrelom divjih prašičev ni letos še nič. Imeli so sicer že nekaj pogonov, vendar divjega prašiča še niso videli na dlaki.

„DOBROTA“ — Nepoznana oseba je iz nagajivosti poškovala vsa štiri gumijasta kolesa pri vozu, ki je last Janeza Gracarja iz Skrijanč pri Mirni. Zloba torej še vedno živi med ljudmi.

OLUPKE DRUGAM — Krajevna skupnost se ne strinja s tem, da bi odlagali krompirjeve olupke, ki nastajajo v tovarni za predelavo krompirja na mirenjsko smetišče. Smetišče je dokaj blizu kopalnice in se bojijo, da bi se tja širil smrad, ki nastaja pri gnitju organskih snovi. Najbolje bi bilo odpadke stresati v posebne jame in jih sproti zasipati.

TREBANJSKE NOVICE

Podelitev priznanja Andreji Flajs, ki je prejela srebrni planinski znak. Zlati znak je prejela Jela Frankič, srebrnega pa še Vinko Božič, Marjanka Strgar in Franc Ogorevc. (Foto: F. Pavkovič)

KDOR HITRO DA, DVAKRAT DA

Drobtinice, ki to niso

Podatki, ki kažejo na težak položaj socialne službe v sevnški, manj razviti občini

14-KRAT ROKA ROČICI — Brez pretiravanja, ko človek posluša pripovedi socialnih delavk, je kot da bi poslušal odlomke iz Vorančevih pripovednih del. Vrsta slovenskih revij je pred kratkim opisala zgodbo enega nesrečnega otroka, v sevnški občini bi lahko pisali domala slične pretresljive zgodbe 14 otrok, ki so jih odprte roke družin — rejnikov rešile žalostnega konca.

KAJ SE BOLJ SPLAČA? — V sevnški občini ne bi našli študenta, ki bi prejemal 1.250 din študentskega mesečnega, toliko pa ponavadi znašajo stroški za bivanje v vzgojno-poboljševalnem domu. Zavozena mladost mladoletnika pa se ne popravi v nekaj mesecih!

VES DOHODEK — SOCIALNA PODPORA — Zofka Koren, ki vodi oddelke za socialno skrbstvo, lahko našteje 42 ljudi in družin, ki nimajo drugega vira za preživljanje kot socialno podporo. V poprečju je leta znašala lani 240 dinarjev. Podpore sicer prejema skupno 221 ljudi, občina pa razen tega plačuje prispevek za zdravstveno zavarovanje 147 oseb. To so za občino velike dajatve, za prizadete pa sorazmerno skromna pomoč.

STARČKI V DOMU — Kako je z najbolj perečimi primeri ostarelih in osamelih ljudi? V domovih jih je bilo lani 67 ljudi, kar je stalo 45 starih milijonov.

ZAPUŠČAJO OTROKE — Zdomarstvo prinaša nove težave. Starši odhajajo na delo v tujino, doma pa puščajo otroke sorodnikom in, žal, pogosto tudi — cesti. Boža Blaznik, socialna delavka v občinski upravi, je prepričana, da bi bilo število zapuščenih otrok še večje, če se ne bi povežali s službo za notranje zadeve, ki prepreči odhod v tujino tistim staršem, ki ne poskrbijo za otroke.

A. Ž.

BOŠTANJ: RAZMAH OBRTI

Blizu železniškega mostu v Boštanju se v sožitju lepo razvija najstarejša obrt in mlajše sodobnejše obrti. Dovolj dela imata ob avto-kleparski delavnici, avtopleskar in avtomehaničar. K slednjemu vozijo svoje avtomobile celo lastniki iz Kopra in Zasavja. V nekdanjem bifeju, ki se ga je oprijelo ime „Na obali“, bodo 12. februarja odpri restavracijo Na obali, ki bo imela skoraj 90 kv. metrov prostorov. Opremo za ta lokal dela sevnški Stilles.

A. Ž.

Gostovanje Celjanov

V ponedeljek, 7. februarja ob 19. uri, bo v TVD Partizan v Sevnici gostovalo celjsko ljudsko gledališče z dramo Thomasa Es. Eliota „Umor v katedrali“.

A. Ž.

SEVNIŠKI PABERKI

SNEG S STREH — Na Glavnem trgu v Sevnici imajo le tri hiše snegorane, pri drugih pa imajo ogromne količine snega prosto pot na pločnike in dele cest. Tudi v Šmarju ni bolje, minulo nedeljo je sneg s hiše na Planinski cesti št. 9 do polovice zaprl cestišče v slabo preglednem ovinku. Bodo ukrepi proti malomarnim lastnikom hiš sledili šele nesreči?

ZNIŽANE CENE — TRGOVINA PA ZAPRTA — V poslovalnici trgovskega podjetja v obutvijo na Glavnem trgu so ženski zimski obutvi znižali cene tudi do 60 odstotkov. Napis in cene v izložbi so seveda že prvi dan razprodaje privabili precej nakupovalcev, žal pa je prodajalec popoldne zaprl trgovino precej časa pred zaključkom poslovanja — ker je nesel na postajo neke pakete (!?)

KDO ŠUŠMARI — Eden od sevnških dimnikarjev je pustil svoje metle ob pol petih zjutraj pred gostilno Na križišču v Šmarju, medtem ko je v gostilni čistil štedilnike. Ko je pobiral svoje orodje, je ugotovil, da mu

je nekdo ukradel metle. Kaže, da še vendarle vlada zanimanje za dimnikarsko delo, čeprav se za uk le malokdo odloči.

USPEL SMUČARSKI TEČAJ — Planinsko društvo Lisca je priredilo za najmlajše člane iz osnovnih šol Sevnica, Tržišče, Krmelj in Sentjanž na smučiščih Lisce smučarski tečaj za 35 udeležencev. Žal je trajal le 4 dni, ker ni bilo več denarja.

SOS ZA MIRNO — Starim onesnaževalcem reke Mirne (novomeškemu KREMENU, GABROVKI in mirenki DAN) se je pridružila še tovarna za predelavo krompirja na Mirni. Sevnški ribiči še posebno negodujejo, saj je pričela nova tovarna obratovati brez čistilnih naprav.

POROČILA STA SE le dva para: Karel Oblak iz Zabukovja in Matilda Klanšek z Zurokovega dola ter Alojzij Habič iz Brezine in Marija Motore iz Zigarskega vrha.

UMRLI SO: Jože Jene, Neža Povše in Pavel Strgar iz Šmarja, Alojz Budja s Ceste na Dobrovo, Marija Šumej iz Florjanske ulice in Jože Kepa z Glavnega trga.

SEVNIŠKI VESTNIK

Sovražnikove sile so sestavljali v glavnem: vermanski iz okrožij Maribor, Ptuj in Celje, okrepjen s enoto vermanskega iz Brežic, sondersturmom iz Brežic (posebna enota vermanskega, sestavljena iz Kočevarjev), žandarmerija in policija. Vermansko pa je poveljeval hauptsturmführer Bammer.

V času svoje koncentracije je sovražnik gotovo moral slišati eksplozije ročnih bomb iz Šempetra, verjetno pa je bil o tamkajšnjem spopadu obveščen preko radia. To nam dokazujejo tudi nadaljnji dogodki in ukrepi, ki jih je napravil sovražnik. Predvideval je, da se bodo partizani po napadu na Šempeter umaknili po poti Svete Gore-Vrhovnice-Javorje-Osredku - gozdno področje Drenovca. To sovražnikovo predvidevanje je bilo sicer popolnoma pravilno, le da smo se mi ustavili že na Osredku.

Sovražnik nas je nameraval napasti med domačijo Martina Jagriča in Kerinovim križem. S svojimi enotami z okoli 600 možmi je zasedel vsestransko odlično zemljišče v območju Osredka in Pusti vrh. Zemljišče ob tej poti je sovražnik zasedel iz vseh smeri, razen iz smeri Vrhovnice-Javorje, od koder smo mi prihajali. Področje od domačije Martina Jagriča proti Kerinovemu križu je zasedel s svojo enoto 120 mož, z glavno udarno močjo, Rottentfuehrer vermanskega - Rottman.

Po poti proti Javorju je sovražnik poslal izvidniško patrolo z namenom, da pravočasno odkrije prihod naše kolone v smeri proti Drenovcu, nakar bi izvršili svoj napadalno-obkoljevalni manever.

Sovražnik je torej za napad, obkolitev in uničenje res vse odlično pripravil. Ni pa pomislil, da imamo partizani včasih nekakšen „česti čut“ in manevrirajo tako, da bi tega ne pričakovali še tako izkušeni vojskovodja. To je bilo tega dne tudi z nami; ustavili smo se prav pred vhodom v pripravljeno past.

Dvajsetega decembra 1943 smo okrog 10. ure prišli s Sv. Gor v Osredku (Presko) in se tam ustavili, da bi se borci odpočili, dobili obrok hrane za ta dan in da bi nekdo zamenjal padlega komandirja Kozjanske čete; komandi obeh enot pa naj bi se dogovorili o nadaljnjih akcijah.

Milan Šepetavc, komisar I. zagorskega bataljona.

stražarje in nas nenadoma napadel. Eden naših stražarjev je pozneje povedoval, da je pred tem sicer opazil večjege saba, vendar se mu to ni zdelo sumljivo.

Navadno kozjanski borci niti na prostem niti v hiši nismo odlagali orožja. Ta dan pa je v Sulčevi hiši večina borcev odložila orožje po koteh največje sobe in kuhinje. V sobi in kuhinji nas je bilo okoli 25 borcev, čeprav sta bila prostora mnogo premajhna za toliko ljudi. Zanašali smo se na svojo številčno moč in bili prepričani, da nas ne more nič presenetiti. Ta nepozornost se nam je hitro maščevala. Po nenadnem sovražnikovem napadu je nastala v hiši gneča in vsak je zgrabil za orožje, ki mu je bilo najbolj pri roki. Razen avtomatskega orožja smo imeli večina puške mauser in manliher in menda so kar štiri borci zamenjali model puške. Ker imata ta dva modela pušk različne naboje, se je zgodilo, da se tisti, ki so izstrelili vse naboje iz puške mauser, imeli pa so naboje manliher oziroma obratno, niso mogli več brniti. Zaradi štirih zamenjanih pušk je v naši obrambi začelo izpadati osem borcev. To je bilo sprito naše maloštevilne čete veliko, ker smo jih zelo potrebovali, ko smo se poskušili prebiti iz obkoljene hiše in preiti v protinapad.

Okoli enajste ure so se Rottmanovi vermani približali in obkolili Sulčevo hišo. Skupina njihovih bombasov je ob zidu hiše ravno hotela vreči ročne bombe v sobo, kjer smo se zadrževali Kozjanci. Tisti trenutek je iz hiše stopil Jože Držič-Marjan in zavpil: „Nemci!“ Toda že so padle med nas v sobo tri do štiri ročne bombe. Nekdo naših je zakričal: „Bombel!“ Ven z njimi!“ In res, z neverjetno naglico in spretnostjo so naši borci zmetali vse bombe nazaj skozi okno. Po eksploziji bomb okoli hiše so se oglasile sovražnikove strojnice - šarci in ostalo orožje.

Vse sovražnikovo orožje je bilo v en sam cilj in z enim samim namenom: pobiti te tiste, ki so preživeli napad bombasov. Sovražnik namreč v tem trenutku še ni mogel oceniti, ali so bombe eksplodirale v hiši ali zunaj. Ko pa je ugotovil, da so njihove bombe eksplodirale zunaj hiše, so v sobo poslali še eno defenzivno bombo, toda na srečo nam je tudi to uspelo vreči nazaj.

Na hišna vrata je brez presledka tolkel šarec in nikakor ni bilo mogoče zbežati iz hiše. Ko je napadalec uvidel, da nas ne more uničiti z bombami in da mu tudi ne koristi neprecizno streljanje v severno in zahodno steno hiše, je pričel s šarcem tolči v eno samo točko zahodne stene. Tako mu je uspelo prebiti steno in njegove krogle so se usipale vodoravno po sobi kakšnih 70 centimetrov od tal. S tem nas je napadalec vse, ki smo bili v sredini sobe, prislil k tlem, da so njegove krogle letele preko naših glav.

S šarcem jim je uspelo v zidu stene napraviti podolžno odprtino, do go okoli 80 centimetrov. Skozi to odprtino so prestrelili obe nogi našemu borcu Alojzu Simončiču. Poleg mene se je stiskal k tlem moj sošolec Anton Germovšek iz Piščenbrega. Umikal se je, da bi ušel smrtonosnim krogelam in gledal plamen, ki je nastajal v zidu stene pri trenju krogel in opeke. Zato ni opazil, da je med tem priletela skozi okno ročna bomba in se zaustavila prav pod njim. Edino ta napadalčeva bomba je opravila svojo nalogo: končala je življenje Antonu Germovšku. Ker je bomba eksplodirala prav pod njegovim telesom, je Germovšek rešil smrt in ran vse dste, ki smo takrat ležali okoli njega v sobi.

Ko je v sobi eksplodirala bomba, smo skozi vežo skočili v kuhinjo. Tisti trenutek so skozi vežo iz sred-

nje, velike sobe, ki je bila pod najhujšim sovražnikovim udarom, skočili v zadnjo majhno sobo hiše Anton Agrež-Brko, Anton Lah-Zmago in Jože Planinc-Kostja. Ko je Brko videl, da te vzhodne strani hiše sovražnik ne obstreduje nevarno, se je naglo izlekel skozi majhno okno. Kako mu je to tako naglo uspelo, res ne vem, saj je bil visok blizu meter osemdeset, zimsko oblečen in s polnim nahrbtnikom, ki ga ni nikoli odložil. Za Brkom se je izlekel skozi okno Zmago. Njega je izvidnica vermanov ranila v nogo. Streljali so nanj iz kleti Sulčeve hiše, kamor so se skrili ob našem nenadnem prihodu na Osredku. Kostja se je izlekel za Zmagom, in ko je pretekel razdaljo med hišo in hlevom, ga je pred hlevom ranila lastna bomba.

Ko sem prišel iz sobe v kuhinjo, je tam borec iz tiste skupine, ki je prišla k nam iz Hrvaškega Zagorja, mirno streljal skozi okno. Pod mizo in klopjo pa so se stiskali Marija Sulc in njeni otroci. Ko sem prišel do okna, sem instinktivno vrzel ročno bombo pred kletna vrata. V kleti pod kuhinjo je bilo nekaj vermanov, ki so istočasno vrgli bombo iz kleti v kuhinjo. Bombi sta se v zraku dobesedno srečali. Bomba, vržena v kuhinjo, se je ujela med drva pod oknom, zato je nisem mogel vrniti vermanom. Samo to se spominjam, da smo si z rokami skusali zakriti obraz. Bilo pa je že prepozno. Ko sem se čez nekaj sekund spet zavedel, sem se znašel z gornjim delom telesa v krušni peči. Bomba je ranila v glavo in roke tudi tistega borca ob oknu, pa tudi gospodinja Marija Sulc je bila ranjena v glavo in roke. Pri meni je bila najbolj prizadeta desna stran obraza. Z desnim očesom sploh nisem nič videl in še danes imam v njemu za spomin dva majhna kovinska drobca. Po rokah in po telesu sem imel več kot deset kovinskih delcev bombe. Resnejši ran po telesu so me obvarovali nemški žandarmerijski zimski plašč, hlače in bluza.

Ko sem se v krušni peči zavedel, sem v boju za življenje skočil nazaj v vežo. Skozi okno sobe in vrata sem z zdravim očesom opazil vermana, ki je, naslonjen na okno sobe, meril na naše borce. Nekaj borcev je ležalo na tleh, drugi so bili sključeni ob stenah. Verman je bil resnično zelo predrzen. Ob oknu je v kotu sobe stonel Ivan Kostec-Ciril. Z neverjetno naglico je zgrabil za cev vermanove brzostrelke še preden je ta sprožil, mu iztrgal brzostrelko iz rok in jo potegnil v sobo. V istem času je tega vermana zadela krogla, ki mu jo je iz veže poslal Karel Slovenec-Branko. Tako je drzni verman dejansko hkrati izgubil brzostrelko in življenje.

(Zaplenjeno brzostrelko je Ciril že naslednji dan uspešno uporabljal v spopadu s policisti 14. SS polka na Drenovcu, hkrati pa je naslednji dan nosil tudi še svojo puško in je glede na oddaljenost uporabljal zdaj brzostrelko, zdaj zopet puško. V tej borbi na Drenovcu je Ciril iz razdalje 700 do 800 metrov zadel SS policista.)

V teh nepopisno težkih in dolгих sekundah boja za življenje v Sulčevi hiši se je v veži pripravila skupina borcev, da bi se prebila iz sovražnikovega obroča. V skupinici smo bili: hrabri in spretni puškomitraljevec Stanjko, njegov pomočnik, doma z Notranjskega, Marjan Jerin, Karel Slovenec-Branko in jaz, čeprav sem bil ranjen.

Stanjko je že prej preiskoval svoj puškomitraljez (zbrojevko) in ga napolnil z novim šuržerjem. Nato je čakal, da bo napadalec, ki je s šarcem streljal na vhodna vrata, menjaval prazen redenik. Takrat pa je Stanjko na čelu skupine izpadel iz veže pred hišo in v polkrogu izpraznil zbrojevko v enem samem refahu po sovražniku. Ker ni imel časa zamenjati prazen šaržer, je prijel zbrojevko za cev in jo v krogu vrtil nad glavo, da bi morda v gosti megli in mahni razdalji tako uničil kakš-

nega napadalca. Za njim so se iz hiše srečno prebili tudi vsi ostali borci. Kako dolgo smo bili obkoljeni v hiši, nobeden od borcev, s katerimi sem se pogovarjal, ne more natanko oceniti. Morda je to trajalo 4,7 ali 10 minut. Vse se je dogajalo z neverjetno naglico, toda sekunde v boju za življenje so bile neverjetno dolge.

ZAGORCI SO NAM PRIHITELI NA POMOC

Ko je komanda Zagorskega bataljona slišala nenadno in gosto streljanje, se je takoj pripravila za borbo. Sprva niso vedeli, kaj je temu vzrok. Pravilno so predpostavljali, da je prišlo do spopada tam, kjer smo se namestili Kozjanci. Kljub gosti megli in nepoznanemu zemljišču so se hitro razvrstili v strelsko vrsto in v široki liniji napadli proti Sulčevi hiši. Vendar smo se mi takrat že prebili iz hiše, celo nekaj deset metrov odbili sovražnika od poslopja ter zavzeli položaje okoli hiše.

Z eno skupino Zagorskega bataljona je proti Sulcu prihital tudi komisar bataljona Milan Šepetavc. Jaz sem takrat ležal ob poti pri Sulčevi hiši, zavzel položaj, oblečen v nemško žandarmerijsko uniformo, brez kape. Ko me je Šepetavc v gosti megli na okrog pet metrov zagledal, je takoj pomehlil vame. Hitro sem dvignil glavo in zavpil: „Tu smo partizani!“ Toda bilo je prepozno. Počilo je, le da se je na srečo zabilo v zemljo pod mojim obrazom. Dokler si nisem odstranil zemlje iz očesa, še s tem očesom nisem nič videl.

Istočasno, ko se je prva četa prebila do Sulčeve hiše, smo slišali iz smeri Javorje vzkliče, „Hura! Jurij! Koči puške, hvataj žive, žive!“ To je bila druga četa Zagorskega bataljona, ki nam je prihitala na pomoč iz Javorja. Ti vzkliči so delovali za nas zelo ohrabrujoče. Klicem Zagorcev smo se pridružili tudi mi, celo naši ranjenci. Nato smo skupaj gonili sovražnika v smeri Pusti vrh in Kerinov križ, vendar so napadali imeli srečo, ker je bila takrat še vedno zelo gosta megla, sicer bi si Rottmanovi vermani zapomnili ta svoj nenadni napad na nas.

Po končanem jurišu na to skupino vermanov je sovražnik še dvakrat napadel naše položaje. Po drugem napadu smo okoli trinajste ure mi prešli v protinapad in ga poglali proti Pavlovi vasi in Pišecem. Sovražniki so bežali čez drn in strn, čeprav jih že od Kerinovega križa dalje nismo več zasledovali.

Iz Osredka preko Pavlove vasi je takrat vodil brežiške vermane proti Pišecam Gustelj Pajdaš. V Pavlovi vasi je na Righu Pajdaš zagledal na poti Slavka Pikelca iz Pavlove vasi. Pajdaš se je nekoliko zaustavil in tako ga je še vsega zasoplega vprašal Pikelc: „Kaj je novega, gospod Pajdaš?“ Pajdaš mu je odgovoril: „V neki hiši na Preski je mrtvih toliko banditov, da je videti kot na gnojišču, naši pa so štirje padli.“ Pikelc je pripomnil, da je to veliko, oni pa je odgovoril: „To ni nič v primerjavi z banditskim gnojiščem.“

SMRT NAŠEGA KOMISARJA KOSTJE

Ko je v napadu na Sulčevo hišo Kostji uspelo izveči se za Brkom in Zmagom skozi okno hiše na vzhodni strani, je beže proti hlevu, aktiviral ročno bombo, da bi jo vrzel proti obroču sovražnikov. Bombo je predolgo zadržal pri sebi, zato mu je eksplodirala v rokah in mu jih uničila do zapestja. Njegovo smrt pa na nekateri (Ivica Družinec, komandant Zagorskega bataljona, Simona Urbančič in Viktor Lipar-Godec) razlagajo vsak nekoliko po svoje. Zasedel sem te razlage:

1. da je predolgo zadržal aktivirano bombo v roki;
2. da je na gnoju pred hlevom zdrsnil in padel, zato pa se mu je aktivirana bomba, ki jo je med tem hotel vreči, zapletla v plašč;
3. da so ga podobno kot pred njim Zmaga zadeli vermani iz Sul-

čeve kleti v trenutku, ko je imel v roki aktivirano bombo, ki jo ni utegnil vreči. Resnica bi bila torej takšna, da je bil Kostja zadet od sovražnikove krogle in zato težko ranjen od že aktivirane lastne ročne bombe. Tako je naša četa v enem dnevu, dejansko v nekaj urah, izgubila komandirja in komisarja. To hudo izgubo pa smo že v sledečih vojnih dogajanjih zelo občutili. Od težko ranjenem Kostji so v Sulčevi hiši bili Ivica Družinec, Simona Urbančič, Viktor Lipar-Godec in še nekaj zagorskih borcev. Ker mu ni bilo mogoče ustaviti krvi, je Kostja padel v agonijo in prošil s borca Godca, naj mu skrajša smrtni boj. Godec ni zmozel izpolniti zadnje želje svojemu komisarju, nato je to storil Ivica Družinec, komandant Zagorskega bataljona.

Naslednji dan je na mestu, kjer je padel Kostja, sin Sulca našel v gnoju Kostjevo pištolo in jo oddal nemu od kozjanskih borcev. Kostjo, Antona Germovška in še enega neznanega zagorskega borca smo še isti dan, takoj po končani borbi pokopali na skupni grob blizu Sulčeve domačije.

V spopadu pri Sulčevi hiši sta padla dva borca naše čete, štiri so bili ranjeni, v Zagorskem bataljonu je padel en borec. Sovražnik pa je imel štiri mrtve in sedem ranjenih (šest vermanov in en policist). Zaplenili smo: eno brzostrelko, štiri puške, štiri kompletne uniforme, štiri pare čevljev, štiri nahrbtnike, deset bomb in 1750 nabojev.

Tisto dopoldne, ko se je oavijal naš spopad s sovražnikom v Osredku, so naši borci nosili pri Šempetru ranjenega Antona Varleca v Pavlovo vas. Tam so ga skrili v seno nad hlevom pri Jagriču na Ravlah, kjer je bil kakih šest dni. Od tam so ga preselili na dom Antona Kostavca v Pavlovi vasi, čez nekaj dni pa na njegov dom v Blatno, kjer je januarja 1944 podlegel ranam.

Koreninjeva hiša v Šempetru, postojanka nemške žandarmerije, ki sta jo v noči od 19. na 20. december napadla Kozjanska četa in I. zagorski bataljon. (Foto: Stanko Škaler)

Štiri mrtve vermane, ki so padli pri Sulčevi hiši, so prepešali v Pišecce naslednji dan, 21. decembra. Vermani, ki so prišli ponje, so na domačiji Martina Jagriča začeli streljati na skupnico otrok, ki so jih opazovali, vendar so srečno zbežali proti hlevu. Ranili so samo desetletno Jagričevo hčerko Tončko. Vermani so zahtevali od Martina Jagriča, da mora s svojo volovsko vprego peljati mrtve „kamenade“ v Pišecce. Ker se je Jagrič izgovarjal in upiral, so ga pretepli. Nato pa je njihovi zahtevi le ugodil, ker se je bal, da bi ga divji kot so bili, lahko ubili.

ODLOMKI SOVRAŽNIKOVIH POROČIL O BOJIH NA OSREDKU

Steindlovo poročilo državnemu namestniku dr. Ueberreitherju, poslano 20. 12. 1943 ob 16.15: V soboto, 18. decembra, sem v okrožju Brežice angažiral lovski odred vermanskega. Poročal je, da je imel da-

nes dopoldne močan spopad s sovražnikom v prostoru Osredku pri Pišecah. Ustrelili so 30 banditov, mnogo pa jih je bilo ranjenih. Lastne izgube: 1 mrtve, 1 ranjen. Lovski odred je zasedel Pišecce in jih bo nocoj zavaroval. Kot so zatrjevali ujeti banditi, je na področju rajha še približno tisoč hrvaških banditov.

Komandant varnostne policije in varnostne službe v Spodnji Stajerski je dne 21. decembra 1943 poročal SA oberfuehrerju Steindlu naslednje: „Aktivnost sil za uničevanje banditov. Da bi uničili bandite, ki so pri Šempetru prodrli iz Hrvaške, so angažirali sile 14. SS - polka, ki so jih okrepili tanki in vermanski pod vodstvom zveznega vodje Steindla. Oborožena izvidniška patrola iz Brežic, ki je 20. 12. prodrla na območje Šempetra, se je pri Osredku in Spičku spopadla s petsto banditov. Po trirurnem boju, v katerem je bil ranjen član varnostne policije, se je morala patrola umakniti iz Pišec. Vog SS sturm-bannfuehrer.“

SA oberfuehrer Fanc Steindl je v brzojavki Ueberreitherju 22. decembra 1943 sporočal: „20. decembra dopoldne je lovski odred vermanskega pod vodstvom hauptsturmfuehrerja Bammerja pri Osredku naletel na bando in ji prizadejal hude izgube. Po izjavi ujetnikov, ki jih je potrdila najdba trupel in grobov, so imeli banditi 40 mrtvih in večje število ranjenih. Od tega je Rottentfuehrer vermanskega Rottman s svojo skupino v nenadnem udarcu z močnimi bombami in brzostrelkami ustrelil v neki kmečki hiši okoli 30 banditov. Ugotovili smo tudi, da je pri tem imela izgube tudi slovenska kozjanska banda, in sicer 15 mrtvih. Izgube lovskega odreda: 4 mrtvi in 6 ranjenih.“

Poročilo 3. čete 611. bataljona 18. polka deželnih strelcev iz Brežic dne 30. 12. 1943: „Okrog 11.30 je stotnik Fehleisen pozval četo, naj odrine takoj na vozilih v Pišecce, kjer

so se po prispelih vesteh pojavili banditi in kjer je bilo neko streljanje. Ob 18.30 je prišel zvezni vodja Steindl z dvema skupinama in s tremi težkimi strojnimi spet v Šempetru. Zapil je četo od Stadlerja in Bistrice z dvema skupinama in dvema težkima strojnima. Ob 18.15 so javili na četno bojno mesto, da je v Polju, severno od Šempetra, neki hrvaški bandit iskal zavetje. Ker ni imela četa nobenega moža na voljo, je prevzel nalogo, da poišče bandita, zvezni vodja Steindl.“

SPOPAD S SOVRAŽNIKOM NA DRENOVCU

Po boju na Osredku smo se ponoči 21. decembra 1943 umaknili v Pavlovo vas. Drugo polovico noči smo prespali na domačijah okoli Sv. Jedrta in na Ravlah, ranjeni pa v hiši Jurija Vranetiča. Ker sem imel ranjeno oko in obe roki, sem bil neoposoben za boj. Ker pa sem lahko hodil, sem lahko vse nadaljnje spopade s sovražnikom in umik v Hrvaško Zagorje spremljal celo bolje, kot pa če bi bil v bojni vrsti sam sodeloval v spopadih. Zadrževal sem se tam, kjer smo menili, da je vsaj do neke mere varno za takšnega ranjenca, kot sem bil jaz.

Drenovec je približno štiri kilometre dolg in poldrugi kilometer širok, z gozdom poraččen položen greben v orliškem gričevju. Spominjam se, da je bil takrat pokrit s snegom in da je bilo jutro zelo hladno. Iz Pavlove vasi smo prispeli na Drenovec že pred sedmo uro. Zeleli smo se izogniti spopadu s sovražnikom, ki je ta dan križaril v bližini Drenovca. Za resnejši spopad nam je primanjkovalo nabojev. Tudi borci so se morali odpočiti in dobiti hrano. Zato smo sklenili nadaljevati pot na Bohor, kakor hitro se je zmrzilo. Hrano nam je že zgodaj jutraj preskrbel Janez Rožman: bilo je dovolj krompirja in kakih 150 kilogramov težke svinja.

Jugozahodni del Drenovca je v smeri Silovce-Sromlje in Pavlova vasi zasedla Kozjanska četa, Zagorci pa severovzhodni del do Kerinovega križa ter pod Pavlovo vasio in Osredkom. Borcem je bilo ukazano, naj si pripravijo zaklonišče in se dobro zamaskirajo.

(Se nadaljuje)

Pogled na Šempeter iz smeri, od koder je bil 20. decembra 1943 usmerjen javni partizanski napad na nemške postojanke (Foto: Stanko Škaler)

POROČILO

o žrebanju blagovno denarne loterije

ODBORA ZA POSTAVITEV SOLE
SPOMENIKA NOB V CERKNEM

Cerkno, 27. januarja 1972

Srečke s končnicami	so zadele DIN	Srečke s končnicami	so zadele DIN
1641	300.—	9987	200.—
88091 Avto »Ami 6«		3847	300.—
62	50.—	08087 Televizor	
413	100.—	118	100.—
92293 Šivalni stroj		178	100.—
4054	250.—	7458	200.—
0954	400.—	7368	250.—
31954 Hladilnik		5418	400.—
005	100.—	62008 Šivalni stroj	
56955 Pralni stroj		75048 Televizor	
03415 Avto »Renault 4«		9309	200.—
38816 Hladilnik		1719	500.—
45536 Avto »Austin 1300«		22009 Pralni stroj	

Dobitke izplačuje Odbor za postavitev šole — spomenika NOB Cerkno, v Ljubljani, Komenskega 7, na podlagi uradnega poročila o izidu žrebanja.

Dobitniki izven Ljubljane lahko pošljejo izžrebane srečke v izplačilo v priporočenem pismu na naslov: Odbor za postavitev šole — spomenika NOB Cerkno, Ljubljana, Komenskega 7.

Izplačilo dobitkov zapade v 60 dneh po dnevu objave.

ZP TRANSTURIST Škofja Loka

SPREJME

v redno delovno razmerje za nedoločen čas

AVTOBUSNEGA ŠOFERJA

za delavsko progo Šumberk—Ljubljana
(Litostroj)

Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru. Poskusno delo traja 2 meseca. Osební dohodek po pravilniku.

Interesenti naj se po možnosti osebno zglasijo v kadrovskem oddelku podjetja v Škofji Loki.

**HOTEL
GRAD
OTOČEC**
vabi na
pustno zabavo

v soboto, 12. februarja in torek, 15. februarja. Pela bo Marjana Deržaj, igrali pa ORIONI. Najduhovitejše maske bomo nagradili.

Rezervacije sprejemamo po telefonu: 21-830 in 21-835

Razpisna komisija belokranjske trikotazne industrije

»BETI« Metlika

razpisuje

prosto delovno mesto

VODJA PREDSTAVNIŠTVA v Ljubljani

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visoko šolsko izobrazbo tekstilne smeri in 3 leta prakse;
- da imajo višjo šolsko izobrazbo tekstilne smeri in 6 let prakse, od tega vsaj polovico na vodilnem delovnem mestu;
- da imajo srednjo šolsko izobrazbo tekstilne smeri in 12 let prakse, od tega vsaj polovico na vodilnem delovnem mestu.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe razpisni komisiji najkasneje petnajst dni po objavi razpisa.

**PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!**

BREŽICE
cvetličarni *****
GROSUPLJE in TREBNJE

vam nudita:

- rezano cvetje in lončnice
- cvetlična semena in gomolje
- vsa potrebna sredstva in dodatke za vzgojo in nego cvetja
- razni pripadajoči pribor

Sprejemamo naročila za izdelavo vencev in šopkov.
Za obisk, naročila in nakup se priporočamo!

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE

LJUBLJANA

poslovna enota BREŽICE

RAZGLASA
prosti delovni mesti:

1. ENEGA POSLOVODJE
2. ENEGA PRODAJALCA

na bencinskem servisu Bizeljsko

in vabi k sodelovanju

POGOJI:

- pod 1. KV trgovski delavec, odslužen vojaški rok
- pod 2. končana osemletka, odslužen vojaški rok, prednost imajo trgovski delavci

Poseben pogoj je poskusno delo, ki traja šest mesecev. Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom je treba poslati v roku 10 dni od dneva objave tega razglašja pri navedeni poslovni enoti.

oglasnjite v dol. listu!

**Komisija za volitve in imenovanja pri ObS
Metlika in svet delovne skupnosti uprave
ObS Metlika**

ponovno razpisuje

prosta delovna mesta, in sicer

1. SODNIKA ZA PREKRŠKE
2. REFERENTA ZA PLAN IN ANALIZE
3. DAVČNEGA INŠPEKTORJA in
4. STROJEPISKO

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1. pravna fakulteta s pravosodnim izpitom ali z izpitom za sodnika za prekrške ter eno leto ustreznih delovnih izkušenj;
- pod 2. višja strokovna izobrazba in 1 leto ustreznih delovnih izkušenj ali srednja ekonomska šola in 3 leta prakse;
- pod 3. višja strokovna izobrazba finančne smeri in vsaj 2 leti ustreznih delovnih izkušenj;
- pod 4. dveletna administrativna šola ali 2-letni stroje-pisni tečaj in eno leto delovnih izkušenj.

Osební dohodki po samoupravnem sporazumu.

Prošnje, kolkovane z 1,00 din, naj kandidati pošljejo tajništvu ObS Metlika.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

STANOVANJA ZA BORCE!

Komisija za zadeve borcev NOV občinske skupščine Kočevje ponovno zbira podatke o borcih NOV, ki še potrebujejo posojila za rešitev stanovanjskega problema.

Obveščamo vse borce NOV, ki nujno potrebujejo posojilo, naj se zglasijo na krajevnih uradih, kjer se bodo zanje izpolnili ustrezni obrazci. Kjer ni krajevnih uradov, naj se zglasijo pri predsedniku ali tajniku krajevnih organizacij Zveze združenj borcev NOV. Popis oziroma zbiranje podatkov bo trajalo do vključno 15. februarja 1972.

**Komisija za zadeve borcev NOV
občinske skupščine Kočevje**

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta, brata, tasta, strica in bratranca

JANEZA ŠINKOVCA

upokojenega pečarja iz Slakove 7, Novo mesto

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam ob nenadni smrti priskočili na pomoč ter nam na kakršen koli način pomagali in nam stali ob strani, darovali cvetje in vence. Posebna zahvala dobrim sosedom, kolektivoma NOVOTEKS in KERAMIKA. Zahvaljujemo se tudi častiti duhovščini za pogrebni obred.

Zalujoči: hči Jožica, sin Milan ter hčerki Milena in Vera z družinama, brat, sestre ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni kruti in nenadomestljivi izgubi moje žene, naše mamice, hčerke in sestre

CVETKE NOVAKOVIČ roj. MOJSTROVIČ

smo bili deležni toliko iskrenega sočustvovanja in požrtvovalne pomoči, moralne in materialne, da bi se radi vsem in vsakemu posebej zahvalili. Zavedamo se, da je beseda slab plačnik, a drugače ne moremo izraziti svoje hvaležnosti. Iskreno se zahvaljujemo njenemu podjetju ELA v Kandiji za cvetje, gmotno pomoč in ganljiv nagrobni govor, podjetju PIONIR, pevskemu zboru »Dušan Jereb«, vsem našim dobrim in požrtvovalnim sosedom v Adamičevi ulici, njenim sovaščanom iz vasi Grmovlje, ki so skoraj polnoštevilno prihiteli na njen pogreb, kakor tudi č. duhovščini iz frančiškanske in kapiteljske cerkve. Vsem prav iskrena zahvala.

Novo mesto, 1. februarja 1972

Zalujoči: mož Jože, sinčki Joško, Milan in Zvonko, mama, brat in sestra

OSMR TNICA

V 74. letu starosti nas je zapustil mož, oče, dedek in stric

ALOJZIJ KEGLOVIČ iz Padersičeve 8, Novo mesto

Pokopali smo ga na pokopališču v Smihelu v torek, 1. februarja

Novo mesto, Velenje, Ljubljana, Zagreb,
30. januarja 1972

Zalujoči: žena Marija, hčerke Nada, Majda in Stanka z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi našega ljubljenega moža, očeta in starega ata

BOGOMILA JUVANCA

brivsko-frizerskega mojstra iz Ribnice na Dol. se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebej pa se zahvaljujemo zdravniški dr. Mahkotovi ter sestram hematološkega oddelka, članom gasilske zveze Ribnica za organizacijo, Zvezi borcev in TVD Partizan, godbi in pevskemu društvu Ribnica. Zahvaljujemo se darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so nam v tem hudem času stali ob strani

Zalujoči: žena z otroki in vnuki

ZAHVALA

Ob prerani izgubi naše drage žene, mame in stare mame

MARIJE KARIN, roj. BELAVIČ iz Vinice št. 24

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje, ji darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in jo spremili na njeno zadnjo poti. Zahvaljujemo se tudi zdravstvenemu osebju internega oddelka splošne bolnice v Novem mestu za skrb in nego

Vinica pri Črnomlju, Kočevje, Zagreb, Bosiljevo, Karlovac, Toronto, Črnomelj

Zalujoči: mož Evgen, hčerke Danica, Anica, Marica, Ela in Katica, sinovi Evgen, Tone, Janko in Jože z družinami

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 4. februarja – Bojana Sobota, 5. februarja – Agata Nedelja, 6. februarja – Dora Ponedeljek, 7. februarja – Ksenija Torek, 8. februarja – Janez Sreda, 9. februarja – Polona Četrtek, 10. februarja – Dušan

KINIO

NOVO MESTO: Od 4. do 7. 2. ameriško-japonski barvni film „Tora, Tora, Tora“.

BREŽICE: 4. in 5. 2. francoski barvni film „Barčica po morju plava“. 6. in 7. 2. japonski barvni film „Skrivnostni agent 101“. 8. in 9. 2. ameriški film „Tarzan zmaguje“.

BRESTANICA: 5. in 6. 2. angle-

maloglas

SLUŽBO DOBI

SPREJMEM pridnega pekarskega pomočnika. Hrana in stanovanje zagotovljena. Plača po dogovoru. Pekarna Davorin Vidic, Jesenice, Bratov Rupar 9, Gorenjsko.

ISCEM gospodinjstvo pomočnico (starejšo ali mlajšo) za v Kranj. Stanovanje, hrana zagotovljena. Plača po dogovoru. Zglasite se pri Stanetu Košmrlju, Na lazu 21, Novo mesto.

ISCEM VARSTVO za otroke od 8. do 13. ure, Martina Lipnik, Kristanova 32/14, Novo mesto.

SPREJMEM VAJENCA za avtokleparsko obrt. Stane Pustavrh, Krško, CKZ 139.

SLUŽBO dobi kvalificiran kuhar – kuharica. Nastop takoj ali po dogovoru. Gostilna Tomšič, Dobruška vas 36, Skočjan.

VAJENCA za kleparsko in vodovodno obrt (hrana in stanovanje pri mojstru) sprejme takoj Stanko Žibret, Radeče 80 pri Zidanem mostu.

PRIDNO dekle in pošteno/ za pomoč v kuhinji, išče gostilna „Fortuna“, Ljubljana, Vodovodna 26. Takoj.

ZA priučetv v gostinstvu sprejem kmečko dekle. Hrana in stanovanje preskrbljeno. „Bife“, Ljubljana, Opekarska 14.

TAKOJ sprejem dva KV elektroinstalaterja in dva vajenca. Stanovanje zagotovljeno. Elektroinstalacije in mehanika Vili Godnjavec, Vodmatska 30, Ljubljana-Moste.

STANOVANJA

OPREMLJENO SOBO oddam dvema ali trem fantom ali dekletu. Naslov v upravi lista (165/72).

ODDAM opremljeno sobo dvema fantoma. Ajdič, Mestne njive 47, Novo mesto.

ISCEM opremljeno sobo v Šmarjeti ali Šmarških Toplicah. Alojz Knafelj, Kettejev drevored 35, Novo mesto.

ODDAM opremljeno sobo samskemu moškemu. Naslov v upravi lista (180/72).

ODDAM opremljeno sobo poštenemu fantu ali dekletu. Naslov v upravi lista (181/72).

ODDAM opremljeno sobo dvema fantoma. Poseben vhod. Naslov v upravi lista (178/72).

ODDAM opremljeno sobo dvema dekletoma, po možnosti dijakinjama. Naslov v upravi lista (203/72).

ISCEM opremljeno sobo v Novem mestu. Grem tudi za sestanovalko. Lidija Wagner, tovarna zdravil Krka (pri Metropoli).

Motorna vozila

KUPIM AVTO 6000 din gotovine takoj, ostalo mesečno po 1000 din. Protistuga: pleskam in slikam stanovanje. Ponudbe pod „Pleskar“.

PRODAM AVTO WV KURIR, letnik 59, v zelo dobrem stanju. Naslov v upravi lista (175/72).

PRODAM tovorni avto Magirus de-vntes, 5-tonski. Alojz Gornik, Skočjan 27.

PRODAM fiat 750, star 4 leta, prevoženih 37.000 km, za 12.000 din. Naslov v upravi lista (213/72).

PRODAM

PRODAM motorno žago, skoraj nova, malo rabljeno, po zelo ugodni ceni. Ogled vsak dan. Alojz Rihter, Cirje 18, Raka.

ški film „Vroči pesek otoka Sylt“. CRNOMELJ: 6. 2. ameriški barvni film „Ljubezne igre“. 9. 2. angleški barvni film „Za ljubezen in svobodo“.

KOSTANJEVICA: 6. 2. francoski barvni film „Srečni dobitnik“.

KRSKO: 5. in 6. 2. francoski barvni film „Agent X-13“. 9. 2. italijanski barvni film „Človek – napuh – maščevanje“.

METLIKA: Od 4. do 6. 2. ameriški barvni film „Ugani, kdo pride na večerjo“. Od 4. do 6. 2. ameriški film „Zakon Divjega zahoda“. 9. in 10. 2. ameriški barvni film „Happening“.

MIRNA: 5. in 6. 2. ameriški barvni film „Ločitev po ameriško“.

RIBNICA: 5. in 6. 2. nemški barvni film „Vrata s 7 ključavnicami“.

TREBNJE: 5. in 6. 2. italijanski barvni film „Ringo in zlati revolver“.

ČESTITKE

KONFEKCIJI JUTRANJKA Sevnica želim srečno in uspešno novo leto 1972. Tudi jaz se počutim z vami srečna, kljub temu da sem stara že 73 let, šivam na domu. Antonija Benkoč. Mostec, Dobova.

PREKLICI

Fani Kraševac, Sentrupert 26, opozarjam vse, da prenehajo širiti lažne govorice o meni, ker bom v nasprotnem primeru sodno postopala.

Alojz Turk, Dolenja vas 11, Otočec, opozarjam, da moj brat Martin, nima pravice prodajati moje lastnine, ker bom v nasprotnem primeru sodno postopala.

Vaščani Drame pri Sentjerneju, prepovedujemo vsem voznikom na naših gozdni poti v Koprivniku-Krakovu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjali.

OBVESTILA

ENODNEVNE PIŠČANCE, bele, težke, rjave in črne srednje težke, lahko dobite v valilnici na Senovem vsako sredo od 19. januarja dalje po konkurenčni ceni. Upoštevam ustna ali pisarna naročila. Priporočila se Mijo Gunjilac, valilnica Senovo 72.

ŠČETKE ZA LOŠČILCE in za sesalce za prah obnovi ščetarstvo Armic, Ljubljana, Tržaška 52. Izdelujem tudi ščetke za čiščenje radiatorjev – nov izdelek, ki temeljito očisti rebra radiatorja vsega prahu, ki zadržuje oddajanje toplote.

Enodnevnne piščance treh vrst: rjave, črne in bele težke, lahko dobite od 12. februarja dalje po ceni 2,50 din za kos. Dobili se bodo vsak petek popoldne in v soboto od 7. do 15. ure. Od 50 kosov naprej pošiljamo tudi po železnici. Naročila sprejemamo na naslov: Avgust Mazi, Borovnica 261, telefon 74-628.

IZDELUEM cementne zidake (bloke), format 20 x 20 x 40, 25 x 20 x 40, 30 x 20 x 40. Sprejemam naročila in se priporočam. Leon Kušljan, Sentjernej 122.

ZAHVALE

Za vedno nas je zapustila v 83. letu starosti mama, stara mama, sestra in teta

FRANČISKE JANČAR, roj. MEDVED

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti in ji darovali vence in cvetje. Zahvaljujem se organizaciji podjetja „Varnost“, vaščanom, sosedom za vestransko pomoč, gospodu župniku za opravljeni obred in vsem sorodnikom, ki so nam kakorkoli pomagali. Posebna hvala dr. Oblaku za lajšanje bolečin.

Zalujoči: sin France z družino, hčerke Mica, Pepca, Frančiška, Anica z družinami in drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame

KRISTINE SAJE iz Goriške vasi

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam izrekli sožalje, ji darovali vence in cvetje, z nami sočustvovali in jo spremlili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujem sosedom za nesebično pomoč, sorodnikom, posebno sorodnikom iz Dortmund, podjetjem ŽTP, Pionir, Varnost in Hmeljnik iz Novega mesta ter Metalki iz Ljubljane. Zahvaljujem se tudi gospodu župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: sinova Ludvik in Martin ter drugi otroci z družinami

Ob bridki in nenadomestljivi izgubi naše drage hčerke, sestre in tete

ALBINCE KENDA z Mirne, stare 21 let,

ki je podlegla dolgi in zahrbtni bolezni v cvetu svoje mladosti, se zahvaljujem mladinski organizaciji za vse, kar je storila ob času njene smrti, ter za sočutno delo in organizacijo ob pogrebu. Topla zahvala tudi toj. Ivanu Janežiču in krajevni skupnosti, kolektivu Dana, godbi in pevcem, govorniku za poslovljene besede, gospo Mimi Kolenc in Pavlini Hrovat, vsem sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih izkazali

velikodušno pomoč, in vsem, ki so se od nje poslednjikrat poslovili in jo spremlili na njeni poslednji poti.

Zalujoči: mati Ana, sestre Meta, Nuša, Stanislava, brat Stane in nečakinji Tea in Suzana

Ob težki in boleči izgubi naše ljubljene mamičice in stare mame

AMALIJE TROJAR iz Sentjerneja

se iz srca zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, domačim in hiši za vso pomoč. Hvala vsem, ki so jo v tako velikem številu spremlili na zadnji poti, ji poklonili toliko lepega cvetja, kolektivno iskra iz Sentjerneja in najinim sodelavkam za podarjene vence in denarno pomoč, dr. Baburiču, zdravnikom in sestram pljučnega oddelka bolnišnice Novo mesto za vse prizadevanje med njeno boleznijo, gospodu župniku za obred in spremstvo ter Du Sentjerneju. Se enkrat vsem iskrena hvala.

Sentjernej, Bijeljina
Zalujoči: hčerke Zinka in Marica, Malči z možem Lojzetom, Renata in Danilo, Tilka z možem Milanom, Saško in Branislav

Po kratki in mučni bolezni nas je za vedno zapustila naša preljuba in dobra mama in stara mama

FRANČISKA JARC iz Kronovega

Zahvala vsem sosedom, znancem, prijateljem in sorodnikom, ki so kakorkoli pomagali v težkih trenutkih in nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in pokojnico v tolikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujem se zdravniku dr. Vodniku za lajšanje bolečin, gospodu župniku za obred in ganljivi govor. Vsem še enkrat najlepša hvala.

Zalujoči: hčerki Pepca z možem, Anica z možem Tonetom, vnuka Jože in Tone z ženo

ZAHVALE

Ob boleči izgubi naše ljubljene žene, mame, stare mame, tete, svakinje in sestričnice

MARIJE PLESNIČAR, roj. PELKO

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, poklonjeno cvetje ter za spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni družini Klobučarjevi, sosedama Peregrinovi in Logarjevi, g. Sajtlavi ter družini Berkovi za pomoč v težkih trenutkih. Iskrena hvala sekciji za vleko ter strojnemu osebju Novo mesto za podarjena venca, KZZS Kranj, gasilskemu društvu Uršna sela ter g. kaplanu iz Dol. Toplice za pogrebni obred. Se enkrat hvala vsem, ki ste jo spremlili na zadnji poti, ji poklonili vence ter cvetje.

Laze, Novo mesto, Kranj, 25. januarja 1972.

Zalujoči: mož Friderik, hčerka in sin z družinami ter družini Pelkojevi

Ob izgubi našega očeta, moža in starega očeta

JOŽETA HOČEVARJA iz Brezovice 5

se iskreno zahvaljujem sorodnikom in znancem za sožalje in cvetje, gospodu župniku za poslovljene besede in sosedom za pomoč in sočutje. Posebno zahvalo kolektivu osnovne šole Mirna peč za cvetje in udeležbo na pogrebu.

Zalujoči: žena Ana, sinova Franci in Jože z družino, hčerke Anica, Marija in Fani z družinami

Ob izgubi svoje ljube žene

NEŽKE SITAR iz Praproč pri Trebnjem

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti. Iskrena hvala gospodu župniku za poslovljene besede in sosedom, ki so mi pomagali v najhujših dneh.

Zalujoči: mož Lojze

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožeta Saje iz Čemš – Branka, Ivanka Ivce iz Gradca – Antona, Jožica Žičar iz Krškega – Roberta, Pavla Drnovšek iz Zadovinka – Damjana, Marija

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Vinko Opalk, Francka Pršina, Fani Blatnik, Martin Plantan, Darinka Jerič, Karolina Barbič, Anton Miklič, Dušan Vasič, Jože Vrščaj, Draga Pate, Rozalija Planinšek, člani Novoteksa, Novo mesto; Avgust Bradač, Jože Jarc, Franc Markovič, Albert Mervar, člani Gorjancev, Straža; Anton Petje, Vid Golob in Franc Pintar, člani Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Franc Šobar in Milan Mrvar, člana Inštalaterja, Novo mesto; Stane Cerin, Ivan Suštarčič, Anton Fabjančič, Milan Petan in Jože Rabzelj, člani Novolesa, Novo mesto; Miha Brulc, Ivan Šurla, Franc Jožef in Jože Gorenc, člani IMV Novo mesto; Tončka Pečavar, gospodinja in Birčne vasi; Ivan Klemenčič, kmet iz Zdinje vasi; Franc Zepaher, kmet iz Sela; Marta Klemenčič, Ana Starešinič in Ljubica Crnič, članice Kometa, Metlika; Anton Ivce, Andrej Smuk, Irma Vrtičič, Marija Bajuk, Ivan Jerina, Julij Sodce, Stanko Nemanjč, Milena Urh, Jože Turk, Ivan Pezdirc, Branko Petkovič in Nikola Peris, člani Novoteksa, Metlika; Vekoslav Prevoslšek, član Metlikatransa, Metlika; Franc Jakličević, Franc Nemanjč, Anton Ogulin, Jože Krstinc, Boris Weiss in Alojz Fir, člani Komunalnega podjetja, Metlika; Angela Nemanjč, gospodinja iz Božakovca; Jožica Nemanjč, Marjana Bele, Dragica Stravs, Branka Bosanec, Jožica Ciglič, Majda Tomovič, Milena Zele, Marjan Rajk in Vinko Pavlinac, člani Beti, Metlika; Anton Nemanjč, kmet iz Zelebeja; Savo Nemanjč, Jože Vukšinič, Anton Kozjan in Anton Črnogelj, kmetje iz Božakovca; Jože Nemanjč, Zvonko Žugelj, Alojz Dragovan, Anton Plut, Martin Ogulin, Ivan Zlogar, Vlado Čurčić, Ivan Kopše in Anton Klemenčič, člani IMV Suhor; Marija Govednik in Anica Dragovan, gospodinjini iz Lokvice; Anton Žugelj, kmet iz Dobravice; Franc Požek in Stanko Rajk, člana KZ Metlika; Marija Fir, gospodinja iz Bereče vasi; Martin Nemanjč, delavec in Zelebeja; Franc Benkše, upokojenec iz Trnovca; Rezka Suštarčič, članica Gosturja, Metlika; Jožefa Govednik, gospodinja iz Bušnje vasi; Nikola Furjančič, delavec iz Metlike; Stanko Dragovan, kmet iz Lokvice; Egon Petric, član SZDL Metlika; Ivan Tomc, član Novotehne, Metlika.

Kovačič iz Tržišča – Glizelo, Marija Kozole iz Dobrave – Marjano, Jožefa Počič iz Črnomlja – Aljoša, Jožefa Verce iz Mirne peči – Heleno, Marija Kralj iz Vranovičev – Andreja, Veronika Popovič iz Dolnje Težke vode – Heleno, Jožefa Ostrelci iz Mokronoga – Elizabeto, Ana Blažič iz Gotne vasi – Boštjana, Jožica Klugej iz Vrha – Mirana, Terezija Ferkolj iz Lipja – dečka, Milena Hočevar z Vrha pri Krizu – 2 deklici, Marija Rajk iz Gabrja – deklico, Ivanka Dvojmoč iz Zameškega – deklico, Pavla Prijatelj iz Podboršta – dečka, Alojzija Smolič iz Dobrave – dečka, Marija Turk z Velikega Slatnika – dečka, Stanislava Cvar iz Zilja – dečka, Marija Vrščaj iz Krškega – deklico, Marija Zorc iz Loke – dečka, Anica Lipovec iz Smihela – Nataša, Ljubica Lončarič iz Dolnjega Bukovca – Marjano in Pepca Dular iz Podhoste – Matjaža, – CESTITAMO!

poslušalci čestitajo in pozdravljajo – II. del – 13.30 Zaključek oddaje.

SREDA, 9. FEBRUARJA: 16.00 Občinske novice in lokalna poročila – Reklame in oglasi – Po domače – Poročilo s sedme seje sveta za zdravstvo in socialno varstvo pri SO Sevnici – Parada starih hitov – Občan in paragrafi – Nekaj minut za pop glasbo – 18.00 Zaključek oddaje.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 3. FEBRUARJA: 16.00–16.15 Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki 16.15 – 17.00 Nove plošče RTB – Aktualnost tedna – Obvestila in reklame. 17.00–18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 5. FEBRUARJA: 16.00–16.30 Občani čestitajo in pozdravljajo. 16.30–16.40 Sobotno kramljanje. 16.40–17.00 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam ter melodija za vasa 17.00–17.10 Prehrana zdravega in bolnega človeka. 17.10–17.30 Za naše najmlajše: Zlostna povest o mumi – ter skladbica iz naše glasbene šole. 17.30–18.00 Parada popularnih popevk.

NEDELJA, 6. FEBRUARJA: 10.30 Domače zanimivosti – Komentar zadnje seje občinske skupščine

Hočete vedeti, kaj se pri nas godi? Naročite Dolenjski list!

Brežice – Za naše kmetovalce: inž. Alojz Pirc – Sadjarstvo do leta 1975 in inž. Mira Čuček – Zimsko in predpomladansko škropljenje sadnega drevja – Nedeljski razgovor – Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.00–15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 8. FEBRUARJA: 16.00–16.15 Napoved programa in srečanje s Slovenskim instrumentalnim kvintetom. 16.15–17.15 Poročila – Novo v knjižnici – Jugoton vam predstavlja – Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista – Obvestila, reklame in filmski pregled 17.15–17.30 Iz življenja v JLA. 17.30–18.00 Mladinska oddaja.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, inž. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jeke, Franc Lapajne, Ljiljana Potrč, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Zivč

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Prime, Jože Spilchal, Jožica Tepey, Ivan Zoran in Alfred Zelenik. Tehnični urednik: Marjan Moškon

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 1 dinar – Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej za inozemstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev oz. 20 DM (ali ustrezna druga valuta v vrednosti 6 ZDA dolarjev)

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu (45 mm oz. 10 cifer) 33 din, 1 cm na določeni strani 45 din, 1 cm na prvi, srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. 1. 1971 – Za oglase odgovarja Mirko Vesel

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 521-6-9 – NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 60001 Novo mesto, Glavni trg 3 – Poštni predal 33 – Telefon: (068) 21-227 – Nenaročnih rokopisov in fotografij ne vračamo – Tiska tiskarna „Ljudske pravice“ v Ljubljani

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 4. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Šilc: Nujnost zgodnje setve nekaterih jarin v Sloveniji, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Napotki za turiste, 16.00 "Vrtljak", 17.10 Clovek in zdravje, 18.15 "Signali", 18.50 Ogledalo našega časa, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Henčka Burkata, 20.00 Slovenski skladatelji zborov z evropskimi sodobniki, 20.30 "Top-pops 13", 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih, 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 5. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja, 9.35 S Pihalnim orkestrom RTV Ljubljana, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Vilko Stern: Meje kreditnih obremenitev na kmetiji, 12.40 "Po domače", 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 "Vrtljak", 17.10 Gremo v kino, 18.15 Iz operetnega sveta, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Fantje treh vasi, 20.00 Spoznavajmo svet in domovino, 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 6. FEBRUARJA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra - Marjan Marinc: Velika naganka, 9.05 Srečanje v studiu 14, 10.05 Se pomnite, tovariši... Tone Seliskar: Partizanski umetniki, 10.25 Pesmi borbe in dela, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 11.20 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 13.30 Nedeljska reportaža, 13.50 Z domačimi ansambli, 14.05 Melodije z velikimi orkestri, 14.30 Humoreska tega tedna - R. Hagelstange: Sitnosti s Schopenhauerjem, 17.05 Iz opernega sveta, 17.30 Radijska igra - Christa Bock - Herbert Reinecker: Naš očka se mora ožetiti, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice, 20.00 "V nedeljo zvečer", 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 7. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Lojze Avšič: Zaposlitev poljedelcev v nesezonskem obdobju, 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru, 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Med zbori Carla Drifa, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 "Vrtljak", 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne, 18.15 Lepe melodije, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Vilija Petriča, 20.00 Stereofonski operni koncert, 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 8. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Milica Oblak: Pridelovanje jagod pod folijo, 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli, 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Z ansambлом Mojmi- ra Sepeta, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 "Vrtljak", 17.10 Ponedeljski simfonični koncert, 18.15 V torku na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s triom Jožeta Burnika, 20.00 Prodajalna melodij, 22.15 Večer pri skladatelju Mihovilu Logarju.

SREDA, 9. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja, 9.25 Melodije iz filmov, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - Ivan Rak: Ali je dražljno krmljenje potrebno? 12.40 Od vasi do vasi, 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Zamejski zbori pojo, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 "Vrtljak", 17.10 Jezikovni pogovori, 18.15 Popevke s slovenskih festivalov, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice, 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu, 22.15 S festivalov jazz.

ČETRTEK, 10. FEBRUARJA: 8.10 Operna matineja, 9.35 Pesmi in

pleši jugoslovanskih narodov, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Franc Ušeničnik: Novosti s semenškega trga, 12.40 Pihalna godba, 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Pesem iz mladih grl, 14.30 Z ansambлом Francija Puharja, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 "Vrtljak", 17.10 Koncert po željah poslušalcev, 18.15 Godala v ritmu, 18.30 Iz kasete produkcije RTV Ljubljana, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Toneta Kmetca, 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov, 21.00 Literarni večer, 22.15 Iz hrvaške simfonične literature.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 6. FEBRUARJA

8.50 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bg) - 9.40 Ptuijski festival narodno zabavne glasbe (Lj) - 10.10 Kmetijska oddaja - 300. jubilejna oddaja (Zg) - 11.10 Mozaik (Lj) - 11.15 Otroška matineja: Doktor Dolittle, Boj za obstanek (Lj) - 12.05 Šola smučanja - 5. oddaja (Lj) - 12.10 Mestec Peyton (do 13.00) (Lj) - 14.00 Sapporo: Hokej, drsanje, barvni prenos (EVR-Lj) - 16.00 Propagandna oddaja (Lj) - 16.05 Skoki na 70 metrski skakalnici, barvni posnetek iz Sappora (JRT do 18.05) vmes 5 minut propagandna oddaja (Lj) - 18.05 Prvi ljudje na Luni - angleški film (Lj) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Komedija za konec tedna - L. Pirandello: Patent, Otolenghi-Amendola: Na sodnji - oddaji TV Ljubljana (Zg) - 21.35 Zabavno glasbena oddaja (Zg) - 21.50 Športni pregled (JRT) - 22.20 Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 7. FEBRUARJA

9.05 Odprta univerza (Bg) - 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (do 11.30) (Bg) - 14.00 Sapporo: Hokej, drsanje (ženske prosto), sankanje - barvni prenos (EVR-Lj) - 16.00 Propagandna oddaja (Lj) - 16.05 Smuk za moške - barvni posnetek iz Sappora (JRT) (Lj) - 16.50 Propagandna oddaja (Lj) - 16.55 Tek na 15 km - barvni posnetek iz Sappora (do 17.40) (JRT-Lj) - 17.50 Žogica Marogica - II. del (Lj) - 18.05 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.25 Z avtobusom - serijski barvni film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Prenos podelitve Prešernovih nagrad (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 B. Zupančič: Pogreb - TV drama (Lj) - 21.35 Kulturne diagonale (Lj) - 22.10 Zimska olimpiada v Sapporu - barvni posnetki (Lj) - ... Poročila (Lj)

TOREK, 8. FEBRUARJA

9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Ruščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (do 11.30) (Bg) - 14.00 Sapporo: Drsanje (pari prosto), Biatlon - barvni prenos (EVR-Lj) - 15.30 Propagandna oddaja (Lj) - 15.35 Veleslalom za ženske, barvni posnetek iz Sappora (do 16.35 - JRT) (Lj) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.40 M. Šušmel: Južna morja (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Od zore do mraka (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Delo z računalniki: Po-

droben načrt (Lj) - 19.30 Mikroekonomika: Angažiranje inozemskih sredstev (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Na klancu - slovenski film (Lj) - 22.00 Zimska olimpijada v Sapporu, barvni posnetki (Lj) - Poročila (Lj)

SREDA, 9. FEBRUARJA

8.20 TV v šoli (do 11.00) (Zg) - 14.00 Sapporo: Hokej, drsanje (moški obvezno) - barvni prenos (EVR-Lj) - 15.30 Propagandna oddaja (Lj) - 15.35 Veleslalom za moške - barvni posnetek iz Sappora (do 16.20 - JRT) (Lj) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.50 Doktor Dolittle - serijski barvni film (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Po domače s Slovenskim oktetom (Ptuijski festival) (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Na sedmi stezi (Lj) - 19.30 Naš ekran (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 A. Senoa: Diogenes - nadaljevanje in konec (Lj) - 21.25 Zimska olimpiada v Sapporu - barvni posnetki (Lj) - ... Poročila (Lj)

ČETRTEK, 10. FEBRUARJA

9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 11.00 Francoščina (do 11.30) (Bg) - 14.00 Sapporo: Hokej, sankanje - barvni prenos (EVR-Lj) - 16.00 Propagandna oddaja (Lj) - 16.05 Drugi veleslalom za moške - barvni posnetek iz Sappora (JRT) (Lj) - 16.50 Propagandna oddaja (Lj) - 16.55 Hitrostno drsanje za ženske, barvni posnetek iz Sappora (Lj) - 17.25 Tek na 50 km - barvni posnetek iz Sappora (Lj) - 18.00 Glasbeni cikan: Fotograf (Lj) - 18.30 Boj za obstanek - film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 L. Bernstein predstavlja: Pot v Pariz (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Četrtekovi razgledi (Lj) - 21.30 Zimske olimpijske igre v Sapporu - barvni posnetki (Lj) - ... Poročila (Lj)

PETEK, 11. FEBRUARJA

9.30 TV v šoli (do 11.00) (Zg) -

IN SPET NOVA PRILOŽNOST ZA UGODEN NAKUP, TOKRAT ZA GOSPODINJE od 31. januarja do 5. februarja 1972

GOSPODINJSKI TEDEN

blagovnica

Nama kočevje

10% POPUST

za nakup z gotovino in tudi na potrošniški kredit: posteljnine (metraža in konfekcija); zaves, dekorativnega in pohištvenega blaga; preprog in oblog za tla; prtov, serviet, kuhinjskih brisalk in podobno.

10% POPUST

za nakup frotirk »Svilanit«.

10% POPUST

za nakup hladilnikov »GORENJE«.

10% POPUST

za nakup kuhinjskega pohištva: Marles, Gaber, Gorenje, S. Geli in še

REKLAMNA PRODAJA

IZDELKOV SLOVITE ANGLEŠKE KONZERVNE INDUSTRIJE HEINZ

v samopostrežnem oddelku NAMA, Kočevje

Komisija za volitve in imenovanja pri občinski skupščini Krško

razpisuje

1. delovno mesto ravnatelja glasbene šole Krško in
1. delovno mesto direktorja dijaškega doma »Milke Kerina« Krško

Kandidati pod 1. morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- imeti morajo višjo ali visoko izobrazbo ustreznega glasbenega izobraževalnega zavoda;
- 5 let prakse v glasbenovzgojnem delu;
- odlikovati se morajo s pedagoškim, organizacijskim in družbenim udejstvovanjem.

Kandidati pod 2. morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- imeti morajo višjo ali visoko šolsko izobrazbo prosvetne stroke in 5 let prakse v prosvetni stroki;
- odlikovati se morajo kot družbeni delavci.

Kandidati naj se prijavijo v 15 dneh po dnevu objave tega razpisa komisiji za volitve in imenovanja pri občinski skupščini Krško.

Prijavi je potrebno priložiti življenjepis z navedbo o dosedanjih zaposlitvah.

Komisija za volitve in imenovanja občinske skupščine Krško

PRODAJA PARCELE

OBČINSKA SKUPŠČINA METLIKA
odsek za gospodarstvo

proda na javnem natečaju, ki bo 21. februarja 1972 ob 8. uri na kraju samem,

parc. št. 2284/10 stavbišče v velikosti 390 m² v k. o. Metlika za gradnjo visokopritlične stanovanjske hiše

POGOJI NATEČAJA:

1. Izklicna cena stavbnega zemljišča znaša 20 din za m².
2. Varščina znaša 800 din.

»DOLENJKA«

trgovsko podjetje na debelo in drobno, Novo mesto

objavlja prosto delovno mesto

SKLADIŠČNEGA DELAVCA
v osrednjem skladišču na debelo

Pogoji: zdravstvena in telesna sposobnost za opravljanje vseh fizičnih del ter odslužen vojaški rok. Kandidat bo sprejet na delo za določen čas. Za delovno mesto je določeno poskusno delo

Rok za prijave je 8 dni po objavi.

Mnoge nesreče

Na cestah Dolenja vas - Jelendol - Glazuta in Sodražica - Loški potok v ribniški občini prihaja v zadnjem času pogosto do nesreč, ki pa so na srečo večinoma le lažje. Težja se je zgodila pri Jelendolu 12. januarja zvečer, ko sta trčila osebni avto, ki ga je vozil Niko Grbec iz Grčnice, in tovornjak. Škode je bilo za okoli 15.000 din.

čateške toplice
vabijo na
pustno
zabavo

V soboto, 12. februarja, vas bodo zabavali ansambel »Plavi«, pevka Džurdža Pasarič in pustna vlada iz Brežic, v torek, 15. februarja, pa ansambel Branka Bobinskega, vokalni kvartet 4 M, pevka Džurdžica Miličević ter imitator Nino Vujičić. Najzanimivejše maske bomo nagradili!

Rezervacije sprejema recepcija. Vstopnina 40 din.

»To boš videl, ko boš slep«

Če zavrtite 21-040 in želite načelnika, referenta ali koga drugega iz občinske skupščine, se oglasi Jože. »Tako bo,« reče, ali »Malo boste morali počakati, ker tovariš govori,« ali pa: »Ga ni v stavbi. Vas pokliče, ko se vrne?«

Jože Zupanc je telefonist v novomeški občinski upravi. Ko vstopite, ga najdete na desno roko. »Pozdravljeni,« bo rekel, »še trenutek, da zvežem,« nato bo pretaknil nekaj kablov, in ko bo signalna lučka ugasnila, se bo obrnil proti vam. Od plošče s kablji in pretičnicami, na katero se samo on spozna. Potem lahko govorite, govoril bo pravzaprav on, ker mu vi iz spoštovanja ne boste po nepotrebnem segli v besedo.

Jože govori gladko, tekoče, kot bi bral. Izredna koncentracija! Gleda v vas, naravnost v oči, kot bi preizkušal, kako učinkujejo njegove misli. Gleda vas, pa vas ne vidi. Jože je slep.

Kje je že vse to? Bil je še deček, ko je počilo. Bomba, ki jo je sprožila otroška radovednost? Otroci na prepovedanih potih? Jože je ena od številnih žrtev voja-

škega materiala. Stoodstotni invalid.

Zdaj je zrel mož, oče, zaposlen, funkcionar. Že več let je predsednik osnovne organizacije Zveze slepih. Uspešen predsednik. Pod njegovim vodstvom je organizacija dosegla, da so dobili redno delo tovariši, ki jih je nesreča enako udarila.

Malo zabave je v svetu, po katerem hodi Jože. Pa vendar so svetli trenutki. Žarki, ki jih sicer ne vidi, jih pa občuti. Žarki, ki božajo. To so zlasti tiste preproste človeške besede: »Jože, to si pa dobro izpeljal.« Priznanja.

Eno najlepših priznanj mu je ob 25-letnici republiške Zveze slepih izročila predsednica Mimi Breznik (na sliki). To je bil ganljiv prizor. Tam, kjer bi po Jožetovem obrazu morale steči solze sreče, je zatrepetala senca. »Življenje slepih ni zaprt knjižica...«

Ob tem sem se spomnil Krklečeve pesmi. Tako pravi:

Slepega guslarja sem srečal in mu potožil, kakšen da je ta svet. »Lep,« je odvrnil. »Praviš, da je lep?« Guslar pa: »To boš videl, sinko, ko boš slep.« I. ZORAN

Zima pa trobentice

Nežka Zupanc z Glavnega trga v Novem mestu nam je v ponedeljek prinesla sveže trobentice, ki jih je natrgala na prisojnem pobočju pri domači vasi Svinjsko nad Sentjanjem. Narava nas vedno znova preseneča s svojimi nenavadnostmi.

TRČENJE V OVINKU

Med srečanjem dveh avtomobilov v nepreglednem ovinku med Malim

NEDELJO ODPRTO

MARKET na Kristanovi cesti
MARKET na Cesti herojev in
DELIKATESA na Glavnem trgu

DOLENJKA

in Velikim Slatnikom je bilo za 4.000 dinarjev škode, ko sta se avtomobila oplazila. Voznika Jože Brulc iz Hrušice pri Stopičah in Angel Lazar z Malega Slatnika pri tem srečanju zadnjega januarja nista bila poškodovana.

KOMU IGRA RADIO?

V noči na 31. januar je neznanec vlomil v garažo Jožeta Jakše v Gradcu. Nasilno je odtrgal ključavnico, v garaži pa je potem iz avtomobila ukradel radio, vreden 800 dinarjev. Tatu še niso našli.

POCENI VLOM

V noči na 31. januar je v Novem mestu neznan zrakav vlomil v avto Janka Sajeta in iz njega odnesel dve okrasni kapi za kolesa. Sajeta je ponoči avto parkiriral pred bloki na Mestnih njivah.

Hčerka me je pregovorila!

V sredo, 26. januarja, se je ob 17.15 na območju Hrušne hory v CSSR zrušilo JATOVO reaktivno letalo DC-9, v katerem je bilo 28 potnikov. Nesrečo je preživela edina stewardesa Vesna Vuletič. Letalo je letelo na progi Koebenhaven-Zagreb-Beograd.

S tem letalom bi se morala peljati tudi Novomeščanka Ivanka Kotnik, ki je bila na 10-dnevni obisk pri svoji hčerki v glavnem mestu Danske. Ivanka Kotnik je nameravala leteti v sredo, 26. januarja, vendar jo je hčerka Meta pri nakupu vozovnice pregovorila, da leti v soboto.

Novomeščanka nam je povedala, da je nesreča tudi na Danskem globoko odjeknila, ljudje

in sredstva obveščanja so takoj govorili, da gre za sabotažo. Ko se je vračala v soboto domov z JATOVIM letalom, so bili potniki mirni, saj so jim oblasti na Danskem zagotovile popolno varnost. Na sliki: Novomeščanka Ivanka Kotnik. (Foto: S. Dokl)

ZAČELE SO SE XI. ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE

Skriti goloto pred športniki sveta

Sapporo, mesto na otoku Hokaido, ki je organizator zimskih olimpijskih iger, bo v času olimpiade spremenilo svoj že utečeni življenjski ritem. Organizatorji opozarjajo Japonce na zmernost v stikih s tujci

Na Japonskem otoku Hokaido, v milijonskem mestu Sapporu, so se danes začele XI. zimске olimpijske igre, ki bodo šle v anale velikih športnih prireditev zaradi nekaterih svojih posebnosti. Kot kaže, si bo to edinstveno prireditev ogledalo okoli milijon ljudi. Japonci, ki so se z vso resnostjo pripravili, obljubljajo velika presenečenja za vse obiskovalce.

Japonci se bodo potrudili, da bodo številni gostje zapuščali deželo z najboljšimi vtisi. Sapporo, mesto glavnih prireditev, bo v času iger moralo precej spremeniti svoje že utečene navade. V tem mestu je blizu 3.500 barov, kjer je možno videti striptiz, znane so turške kopeli, hoteli za ljubezen in podobno. Vse to je namenjeno za vzburkanje erotičnih čustev, s katerimi ljubke Japonke ravno ne skoparijo. No, da ne bi ta erotika in podobno šlo preko meje, so organizatorji »trgovcem z ljubeznijo« predlagali zmernost. Tako se je že našel prvi, ki je obljubil, da v svojem baru zaenkrat skrije golo miss Afrike, ki je doma iz Kenije, ter tako ostane v mejah dostojnosti. Japonci so šli še tako daleč, da so opozorili otočane, da se

ne klanjajo ob vsakem stiku s tujci, ker bi baje to lahko prizadelo goste. Organizatorjem zaenkrat povzroča največje težave novozapadli sneg, saj je znano, da v tem mestu vlada prava sibirski zima. V samem Sapporu ga bodo menda že ukrotili, saj

imajo celo ogrevane ceste, težje pa bo po bližnjih gričih, kjer so zložene strme smučine za najbolj mojstre sveta.

Ce že vemo za japonsko dostojnost in njihovo tehniko, potem res nimamo kaj bati zizvedbo iger. Če so prebivalci dežele vzhajajočega sonca obljubili, da bodo to najboljše športne igre doslej, potem jim tudi lahko verjamemo. Počakajmo nekaj dni, bomo videli, če se bodo vsa predvidevanja uresničila. S. DOKL

Eksplorzija opolnoči

Ranjenih 6 potnikov

Mednarodni vlak Ljubljana-Beograd je z dremajočimi potniki brzel skozi noč. V Dobovo je brzec prispel devet minut pred polnočjo, odpeljal pa je četr ure pozneje, ko se je noč prevesila v nov koledarski dan - 27. januar 1972.

Na dobovski železniški postaji je bil tedaj v službi prometnik Zvonko Kolar. Čuvaj s Sotle je 13 minut po polnoči sporočil, da stoji na progi vlak in da ne ve,

zakaj. V Dobovi seveda prav tako niso vedeli vzroka in čuvaju so malo pozneje sporočili, naj gre pogledat. Vrnili se je na svoje mesto s sporočilom, da je bila v enem od zadnjih vagonov eksplozija. Povedal je še, da se je peljalo v njem šest potnikov in da so trije ranjeni, iz poročila zagrebškega sekretariata za javno varnost pa smo v Delu kasneje zvedeli, da je bilo laže ranjenih vseh šest. To se je pripetilo 4 kilometre od Dobove, že na Hrvaškem.

Do eksplozije je prišlo v vagonu, ki je prispel z Dunaja in so ga priključili na brzovlak v Zidanem mostu. Nastala je verjetno na podvožju, kjer domnevajo, da je bil podtaknjen eksploziv. Vzroke ugotavlja komisija. J. TEPPEY

Prava zima, ki je ob koncu tedna zajela naše kraje, ne prizanaša. Od petka do ponedeljka je bilo na območju UJV Novo mesto kar 28 nesreč. Za varule prometa je bilo veliko dela tudi na cesti Ljubljana-Zagreb, posebno ob sobotnem popoldanskem metežu, od koder je tudi ta posnetek iz bližine Korenitke pri Trebnjem. (Foto: Legan)

„Saj veš, Polde, če za to ne bomo skrbeli mi borci, kdo drug bo namesto nas? Pojdi v šolo in povej ob našem prazniku mladini, kako si se, še golobradec, klatil po hosti in kaj si skušal kot kurir in partizan.“

Šel je Polde med mladež, začel obujati in prenašati tradicije narodnoosvobodilnega boja:

„Da, otroci, veliko poguma je bilo treba. Naj vam opišem dogodek, napad na italijansko postojanko na Dolenjskem. Lep jesenski dan je bil, natihoma smo se priplazili do roba gozda, od koder je bil samo še streljaj do sovražnika. Čakali smo na komandantov znak, in ko se je oglasil, smo se zapodili naprej...“

„Na konjih, tako kot v Bonanzij?“

„Ne, ljubčki, peš, pa tudi po kolenih in komolcih, pri-

huljeni k tlom. Ko smo se približali, smo se dvignili in začeli vpiti...“

„Tako kot Sijuksi ali tako kot Apači?“

„Ne, vpili smo „hura“ in streljali.“

„Z vinčestrkami?“

SADOVI VZGOJE

„Ne, z italijanskimi karabinkami, nekateri so imeli „mauzerce“ ali „manliharce“. Ko smo prišli dovolj blizu, smo se spoprijeli...“

„S pestmi, kot se v saloonu?“

„Z noži, z bajoneti, nasaženimi na puškah. Tega so se Lahi bali, pognalo jih je v beg...“

„Zakaj jih niste od blizu s pistolami? Takole: kdo po-

tegne prej. Bi vi zadeli konzervno skatlo v zraku? Kaj pa zamašek steklenice, bi odbili iz kota tako kot Bond ali agent v Oddelku S? Fantastično! Moj očka je rekel, da to ni mogoče. Očki so reve.“

„Vsi nismo imeli pistol, le oficirji so jih nosili. Pa tudi še marsičesa drugega nismo imeli. Niti čevljev ne vsi, v cunje smo ovijali premrle noge, skrivali smo se po samotnih vaseh in kmetijah...“

„Skrivali?“

„Da, pa tudi bežali, če je tako kazalo. Sovražnikov je bilo več od nas in neumno bi bilo vztrajati za vsako ceno...“

„Bežali? Kot tisti poljedelci, ki niso znali streljati in so se pustili strahovati Pedru in njegovi tolpi?“

„Toda ni bilo samo to. Bili smo prijatelji, delili vse hudo in dobro, veselje in žalost. Počutili smo se enaki, žrtvovali smo se drug za drugega...“

Poldetu se je razvezal jezik. Ni več pustil, da bi ga dečki prekinjali. Govoril je o komandantu Tinetu, o šaljivem kuharju Stefanu, ki so ga imeli vsi tako radi, pa žal ni dočakal zmage. Posebno toplo mu je bilo pri srcu, ko je pripovedoval o tisti kmečki ženi, ki ga je še sedaj tako vesela, kadar obišče njeno hišo...

Ko je odhajal iz šole, je nejevoljen premišljeval: zakaj se tej današnji mladini zdi njegov partizanski boj - nič posebnega?

M. NAGEL